

ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਟਾਈਮਜ਼

ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਮ ਏ (ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ)

www.pardestimes.com

ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਸਪਰਧਿਤ ma boli pardes

ਰਣਜੀਤ ਕੰਦੌਲਾ ਐਮ. ਬੀ. ਏ. ਮੈਨੋਜ਼ਿੰਗ ਐਡੀਟਰ

VOL- 11 No. 263 March 1, 2017

E-mail : info@pardestimes.com

Ph 510-938-7771

Ph510-516-3536

(Yuba City) 530-315-1020

ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਚੋਣਾ
ਆਖਰੀ ਖਬਰ ਲਿਖੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਅਕਾਲੀ ਦਲ
(ਬਾਦਲ) 28 ਹਲਕਿਆਂ 'ਤੇ ਅੱਗੇ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ - ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ 26 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਹੋਈਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਆਏ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਸੁਝਾਈ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਅੱਗੇ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਆਖਰੀ ਖਬਰ ਲਿਖੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬ) ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਨਜ਼ੀਤ ਸਿੱਖ ਜੀ.ਕੇ., ਤਲਵਿੰਦਰ ਸਿੱਖ ਮਰਵਾਹ, ਜਸਵੀਰ ਸਿੱਖ ਜੀਸੀ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੱਖ ਪਿੰਕੀ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੱਖ ਭੁੱਲਰ ਅਤੇ ਆਤਮਾ ਸਿੱਖ ਲਬਾਣਾ ਚੋਣ ਸਿੱਤ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਜਦਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬ) 28 ਹਲਕਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ 'ਚ 45.76 ਫੀਸਦੀ ਵੋਟਿੰਗ ਹੋਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ 2013 'ਚ ਹੋਈਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤਕਰੀਬਨ 3-4 ਫੀਸਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵੋਟਿੰਗ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਪਰ ਵੋਟਰਾਂ ਦਾ ਉਤਸਾਹ ਕਾਫ਼ੀ ਮੱਠਾ ਨਜ਼ਰ ਆਇਆ ਹੈ। ਕੁੱਲ 3,80,755 ਵੋਟਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੇਵਲ 1,75,543 (88,733 ਪੁਰਸ਼ ਅਤੇ 86810 ਔਰਤਾਂ) ਨੇ ਅਪਣੇ ਵੋਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ।

Allstate
You're in good hands.
Avninder Singh
Insurance Specialist, CA Lic. # 0822501
Auto • Home • Life • Health • Business • Commercial
PH.(510) 441-7490
Toll free (877) 441-7490

30042 MISSION BLVD. SUITE 221 HAYWARD, CA 94544

FARMERS

ਆਟੋ, ਘਰ, ਬਿਜ਼ਨਸ, ਲਾਈਫ਼ ਇੰਸੋਰੇਸ਼ਨ ਚੰਗੇ ਭਾਵ ਉੱਤੇ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਹੀ ਰਾਏ ਨਾਲ ਸਹੀ ਇੰਸੋਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵੇਂ ਲਈ ਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

Auto • Home • Life • Umbrella
Business Work Comp.

Gurcharan Singh Mann
Insurance Agent
Licence # 0C 70672

Duabba Insurance Agency
2450 Peralta Blvd Suite 203, Fremont, CA-94536
Ph. : (510) 797-7989
Fax : (510) 794-7398

Visit www.duabba.com

AUTOBAHN

Body & Paint

Specializing in Convenience & Quality

ਡੋਟਿੰਗ ਅਤੇ ਪੋੱਟ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਮਿਲੇ

Baghel Singh Jaswal
Ph: (650) 966-1840, Fax: (650) 966-1023
www.autobahnbodypaint.com

ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਧ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ

ਘਰਾਂ ਅੱਗੇ ਲਿਖੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਨਫਰਤ ਭਰੇ ਸੁਨੋਹੇ, ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਚੌਕਸ ਰਹਿਣ ਦੀ ਅਖੀਲ

ਕੋਲੋਰਾਡੋ - ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਹਾਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਵੱਧ ਰਹੀ ਨਸਲੀ ਨਫਰਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਈ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਜਾਂ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਸ੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਕੁਚਿਭੋਟਲਾ ਦੀ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਹੁਣ ਕੋਲੋਰਾਡੋ ਵਿਚ ਇਕ ਹੋਰ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਘਰ ਅੱਗੇ ਹਿੱਸਕ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਘਰ ਉੱਤੇ ਅੰਡੇ ਸੁੱਟੇ ਗਏ ਅਤੇ ਨਸਲੀ ਦਿਕਰੇ ਵੀ ਲਿਖੇ

ਬਿਨਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਵਾ ਕਰੋੜ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਕੱਢੇ ਜਾਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਵੱਧ ਗਿਆ ਹੈ।

ਚੌਕਸ ਰਹਿਣ ਦੀ ਅਖੀਲ ਸਿਖਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਕ ਸੰਗਠਨ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਕੰਸਾਸ 'ਚ ਹੋਈ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੌਕਸ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਕੋਲੀਸ਼ਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 32 ਸਾਲਾ ਸ੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਕੁਚਿਭੋਟਲਾ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਹਮਦਰਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਅਖੀਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਸਲੀ ਹਮਲਾ ਜਾ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਯਮਕੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਰੰਤ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਰ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਇਸ ਨਜ਼ਕ ਦੌਰ 'ਚ ਵਧੇਰੇ ਚੌਕਸੀਂ ਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਰਤਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

ਗਏ। ਘਰ ਮੁਹਰੇ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ - ਤੁਸੀਂ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਹ ਘਟਨਾ 6 ਫਰਵਰੀ ਦੀ ਹੈ। ਐਫ. ਬੀ. ਆਈ. ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਸਲੀ ਨਫਰਤ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਵੱਧ ਰਹੀ ਨਸਲੀ ਨਫਰਤ ਵਿਚਕਾਰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ 5 ਵੱਡੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਯੂਨਿਟ ਦੂਜੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਸਿਫਟ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਲੇਬਰ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਕੈਟਰਪਿਲਰ ਇੰਕ, ਯੂਨਾਈਟਡ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀਜ਼ ਕਾਰਪ, ਡਾਨਾ ਇੰਕ, 3 ਐਮ. ਕੋਆਪਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਹੁਣ ਅਪੀਨੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਭਾਰਤ, ਮੈਕਸਿਕੋ ਅਤੇ ਚੀਨ ਨੂੰ ਦੇਣ ਜਾਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਵਰਣਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰੀ ਨੂੰ ਇਮੀਗ੍ਰੇਬਨ ਅਨੌਰੋਸਮੈਂਟ ਨੂੰ ਸਥਤ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਮੁਲਕ ਤੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਹੋਮਲੈਂਡ ਸਕਿਊਰਟੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਜਾਨ ਕੇਲੀ ਨੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਨਡੋਰਸਮੈਂਟ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਦੋ ਮੀਮੋ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰਹੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਦੇਸ਼ ਛੱਡਣ ਦੀ ਲਿਸਟ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਉਣਗੇ। ਨਵੇਂ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਬਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਕੜੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਦੋ ਸਾਲ ਤੋਂ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਬਤ ਨਾ ਕਰ ਸਕਣ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਮੁਲਕ ਤੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ

Joshi Law Firm
Attorneys at Law ਅਟਾਰਨੀ ਐਟ ਲਾਅ

www.joshilawfirm.com info@joshilawfirm.com

ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ	ਆਧਾਰ ਤੇ
ਡਿਪੋਰਟੇਸ਼ਨ	ਗਾਰੀਨ ਕਾਰਡ
ਅਸਾਈਲਮ	ਐਡਸ਼ਨਸਮੈਟ
ਮਿਟੀਜਨਨਸਿਧ	ਆਫ ਸਟੇਟਸ
ਗਾਰੀਨ ਕਾਰਡ	ਫੈਮਲੀ ਪਾਟੀਸ਼ਨ
ਫੈਮਲੀ ਪਾਟੀਸ਼ਨ	ਫੈਮਲੀ ਲਾਅ
ਵਿਆਹ ਦੇ	ਤਲਾਕ ਦੀ

(559) 312-0083 (O) (888) 630-1230 (F)

TANVIR JOSHI
SBN: 302226

516 W. SHAW AVE STE 200 FRESNO, CA 93704

A-1 INTERIOR DECORATION INC.
BEST PRICES IN THE BAY AREA

- ◆ KITCHEN CABINETS
- ◆ GRANITE COUNTERTOPS
- ◆ SINKS & FAUCETS
- ◆ HARDWOOD & LAMINATE FLOORS
- ◆ DOORS AND WINDOWS
- ◆ REMODELING & NEW CONSTRUCTION

FREE ESTIMATES

CELL 510 565-6667 OFFICE 510 732-1555 FAX 510 732-0555

Visit our showroom NOW!!!

3165 ARDEN ROAD, HAYWARD CA- 94545

ਜਸਪਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਅਟਾਰਨੀ ਐਟ ਲਾਅ, ਨਿਊਯਾਰਕ ਤੇ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ

ਗਰਡੂਜ਼ੀ ਸਟੋਅ, ਬੱਚਾ ਗੋਦ ਲੈਣਾ, ਡਿਪੋਰਟੇਸ਼ਨ,

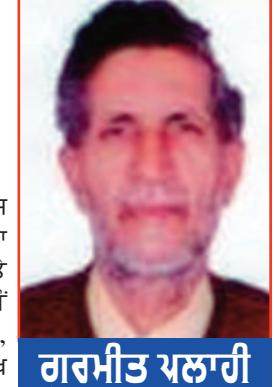
ਵਿਆਹ, ਐਚ ਵਨ, ਐਲ ਵਨ, ਲੇਬਰ

ਸਰਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮੁਹਤ ਸਲਾਹ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦਫਤਰ

**ਡੇਂਗ
ਅਤੇ
ਚੋਭਾਂ**

ਬੰਦਾ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਯਾਰੇ ਖਾ ਰਿਆ

ਗੁਰਮੀਤ ਪਲਾਹੀ

ਖਬਰ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਮੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਰਹੱਦ ਤੇ ਬੀ.ਐਸ.ਐਫ ਦੇ ਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਲੋਂ ਭਾਰਤ ਚੰਗੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈਰੋਇਨ 'ਨਸ਼ਾ' ਜਿਸਦੀ ਕੀਮਤ 30 ਕਰੋੜ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਫੜੀ ਹੈ। ਇਹ ਹੈਰੋਇਨ ਪੀਲੀ ਟੇਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭਾਰਤ ਦੇ 40 ਮੀਟਰ ਹੱਦ ਵਿੱਚ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈ ਹੈ। ਹੈਰੋਇਨ ਦੀ ਇਹ ਤਸਕਰੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਹੱਦ ਤੋਂ ਪਿਛਲੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਲ ਦੇ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਲਗਾਤਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਇਸ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੇਪਟ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹੋਏ ਹਨ।

ਕਿਧਰੇ ਕਿਸੇ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਤਾਰਾ ਲੁਟਕ ਗਿਆ। ਕਿਧਰੇ ਕਿਸੇ ਦਾ ਬੁਝਦ ਹੀ ਪਿਆਰਾ ਤੁਰ ਗਿਆ। ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਰੋਟੀ ਦਾ ਸਤਾਇਆ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮਾਰਚ ਆਇਆ, ਉਹ ਮਰ ਗਿਆ। ਉਹ ਵਿਚਾਰਾ ਸੀ। ਉਹਦੀ ਮੌਤ ਤੇ ਬਿਹਾ ਮਾਰੀ ਕੰਜ ਵਰਗੀ ਮਾਂ, ਧੀ, ਭੈਣ, ਬਾਪੂ, ਭਰਾ ਕੁਰਲਾਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੈਣ ਪਾਏ, ਕਿਹਨੇ ਸੂਣੇ? ਤਸਕਰ ਨੇ? ਸਰਕਾਰ ਨੇ? ਹਾਕਮ ਨੇ? ਨੇਤਾ ਨੇ? ਜਾਂ ਹਾਕਮ ਨੇ? ਕਿਸੂੰ ਵਿਹਲ ਹੈ ਕੁਰਲਾਹਟ ਸੁਣਣ ਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਵਿਹਲ ਆ ਨੋਟਾਂ ਤੇ ਵੋਟਾਂ ਦੇ, ਬੰਡਲ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਦੀ, ਜਾਂ ਫਿਰ ਤ੍ਰਿਕਤਮ ਲਤਾਉਣ ਦੀ, ਮਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਉਤੇ ਭੰਗਤੇ ਪਾਉਣ ਦੀ।

ਵੇਖੋ ਨਾ ਫਿਰਕੂਆ ਪੰਜਾਬ ਖਾ ਲਿਆ। ਵੇਖੋ ਨਾ, ਸਿਆਸੀ ਹਾਕਮਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪਾਣੀ ਡੀਕਾਂ ਲਾ ਪੀ ਲਿਆ। ਵੇਖੋ ਨਾ, ਖਾਦਾਂ, ਰਸਾਇਣਾਂ, ਨਸ਼ਿਆਂ, ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਸਰੀਰ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਵੇਖੋ ਨਾ, ਮਾਫ਼ੀਏ ਬਜ਼ਰੀ ਰੇਤਾ ਖਾ ਲਿਆ, ਤੇ ਲੋਟ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਜਤ੍ਨਾਂ ਭ੍ਰਿਸਟਾਚਾਰੀ ਤੌਲ ਦੇ ਇਹਨੂੰ ਕਮਲਾ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਹਾਕਮਾਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਥਾਂ, ਕਿਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫ਼ਤ ਆਏ, ਦਾਣੇ ਦਾਲਾਂ ਦੇ ਚਾਟੇ ਲਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਾਂ- ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਵੀ ਹਥਿਆ ਲਿਆ। ਵੇਖੋ ਭਾਈ, ਵੇਖੋ ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਯੁੱਗ ਆ ਗਿਆ, ਬੰਦਾ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਯਾਰੇ ਖਾ ਗਿਆ।

ਕਿੰਨੀ ਵਾਰੀ ਬਦਲੀਆਂ ਰੁੱਤਾਂ, ਸਾਡਾ ਮੌਸਮ ਆਇਆ ਨਾ

ਖਬਰ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਜਿਥੇ 11 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੇ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਉਥੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਇਹੋ ਚਰਚਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵੇਰ ਸੱਤਾ ਦੇ ਪਲੜੇ ਤੇ ਕਿਹੜੀ ਰਾਜਸੀ ਧਿਰ ਭਾਰੂ ਰਹੇਗੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕੋਣੋਂ?

ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਚੰਡਿਆਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਰਾਜਸੀ ਧਿਰਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ- ਭਾਜਪਾ ਗੱਠ ਜੋੜ, ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਵਲੋਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਬਣੇਗੀ ਬਾਰੇ ਵਿਸਲੇਸ਼ਕ ਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦੇ ਪੱਡਿਤ ਵੀ ਬੰਬਲਬੂਸੇ 'ਚ ਹਨ।

ਕੋਈ ਦਿਲੀਓ ਗਰਜਿਆ, ਕੋਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰੋਂ, ਕੋਈ ਅੰਨੰਦਪੁਰੋਂ ਬੋਲਿਆ, ਕੋਈ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹੋਂ। ਕੋਈ ਲੁਧਿਆਣਿਓ ਦਿਹਾਤਿਆ ਕੋਈ ਲੰਬੀਉਂ। ਕੋਈ ਜਲੰਧਰੋਂ ਕੁਕਿਆ ਕੋਈ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰੋਂ। ਸਭਨਾਂ-ਰਾਗ ਇਕੋ ਅਲਾਪਿਆ "ਕਰਦਿਓ ਮੇਰੀ ਕੁਰਸੀ ਪੱਕੀ" ਕੋਈ ਮੇਰੇ ਦਰਦਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਕੇ ਰੋਇਆ, ਕੋਈ ਮੇਰੇ ਦਰਦਾਂ ਨੂੰ ਗਾ ਕੇ ਰੋਇਆ। ਪਰ ਅੰਤ ਇਹੋ ਆਖ ਮੈਥੋਂ ਭਿਖਿਆ ਮੰਗਦਾ ਰਿਹਾ "ਵੱਟ ਜਨਤਾ ਜੀ ਮੈਨੂੰ ਪਾਇਓ"। ਤਾਮਾਸਾ ਖਤਮ ਅਤੇ ਪੈਸਾ ਹਜ਼ਮ। ਜਨਤਾ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵੱਡ ਨਹੀਂ ਨਾਪਿਆ, ਕਿਸੇ ਉਹਦੇ ਮਨ ਦੀ ਬਾਹ ਨਹੀਂ ਲਈ।

ਇੱਕ ਆਇਆ, ਦਜ਼ਾ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਤੀਜਾ ਆਇਆ, ਚੋਥਾ ਪਾਲਾ ਬਦਲ ਗਿਆ। ਅਕਾਲੀ ਆਇਆ, ਭਾਜਪਾ ਆਇਆ। ਕਾਂਗਰਸ ਆਇਆ, ਅਪ ਆਇਆ, ਬੱਬੀ ਆਇਆ, ਸੱਜੀ ਆਇਆ। ਤੰਤੀ ਆਇਆ, ਠੰਡੀ ਆਇਆ। ਗਰਮ ਆਇਆ, ਸਰਦ ਆਇਆ। ਹਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੇਤਾਂ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਇਕੋ ਵੇਖਿਆ। ਕਰੂਰ, ਕਰੂਪ, ਤਿਖਾ, ਸੈਤਾਨੀ, ਵਿਗਾ, ਟੇਡਾ, ਵਲਦਾਰ, ਛਲਦਾਰ।

ਜਨਤਾ ਵੇਖਦੀ ਰਹੀ। ਜਨਤਾ ਝਾਕਦੀ ਰਹੀ। ਜਨਤਾ ਵਾਚਦੀ ਰਹੀ। ਜਨਤਾ ਲੱਭਦੀ ਰਹੀ, ਵੈਣ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈਰੀ, ਤੱਤੀ ਤੱਤੀ ਵਾਹੀ ਵਾਰੀ ਦੀ ਬਦਲੀਆਂ ਰੁੱਤਾਂ, ਸਾਡਾ ਮੌਸਮ ਆਇਆ ਨਾ

ਜਾਂਦੀ ਵਾਰੀ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਪਿਲਾ ਦਿਉ

ਖਬਰ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰੋਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਡਰ ਕਾਰਨ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਚੁੱਪ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਪਾਵਰਕਾਮ (ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ) ਨੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਖਤਮ ਹੁੰਦੇ ਸਾਰ ਲੰਬੀ ਹਲਕੇ ਦੇ ਬਿਜਲੀ ਖਪਤ ਦੇ ਡਿਫਾਲਟਰਾਂ 'ਤੇ ਸਿਕੰਜਾ ਕੱਸ ਦਿਤਾ। ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੀਟਰ ਤੱਕ ਉਖਾਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੇ ਹਨ। ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਚਹੇਤੇ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਕੋਲਿਆਂਵਾਲੀ ਸਮੇਤ 50 ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਮੀਟਰਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕੱਟ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਕੱਲੇ ਕੋਲਿਆਂਵਾਲੀ ਦੇ 23 ਲੱਖ ਦੇ ਕਰੀਬ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਹੈ।

ਲਉ ਜੀ ਹੁਣ ਤਾਂ ਗੱਲ ਪੱਕੀ ਹੀ ਨਿੱਤਰ ਆਈ ਆ ਕਿ "ਸਰਕਾਰ" ਦੀ ਸਵਾਰੀ ਬੱਸ ਗਈ ਕਿ ਗਈ। ਜਿਹੜੇ ਅਧਿਕਾਰੀ "ਜ਼ਬੇਦਾਰਾਂ", "ਜੱਫੇਮਾਰਾਂ", "ਵੱਡਿਆਂ" ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਘਰਨਿਆਂ ਚ ਵੱਡੇ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਭਾਈ ਉਹੀ ਵੀ ਅਪਣੇ ਅਸਲੀ ਰੂਪ 'ਚ ਬਾਹਰ ਆ ਰਹੇ ਆ। ਵੇਖੋ ਨਾ "ਬਾਬਿਆਂ" ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 117 ਹਲਕਿਆਂ ਦੇ 117 ਜਗੀਰਦਾਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਹਲਕੇ 'ਚ ਨਾ ਪੱਤਾ ਹਿਲਦਾ ਸੀ, ਨਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਪਣੀ ਕਲਮ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਹੀਆ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਵਿਚਾਰਿਆਂ ਦੇ ਪਿੰਨਾਂ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਸੁੱਕੀ ਰਹੀ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੇ ਉਹ ਬੱਸ ਦੂਢੀ ਦਾ ਪਹਾਡਾ ਪੜ੍ਹਦੇ ਬੱਸ ਇਹੋ ਕਹਿਦੇ ਰਹੇ, ਦੋ ਦੂਢੀ ਜਥੇਦਾਰ, ਤਿੰਨ ਦੂਢੀ ਜਥੇਦਾਰ, ਚਾਰ ਦੂਢੀ ਜਥੇਦਾਰ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਇੱਕ ਦੂਢੀ ਜਥੇਦਾਰ, ਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕਹਿੰਦਾ ਜਥੇਦਾਰ ਜੀਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਗਲੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਨੌਕਰੀ ਵਾਈ।

ਤਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਖੇਤਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨੱਕੇ ਵੀ ਮੇਡਦੇ ਰਹੇ, ਤੇ ਆਏ ਗਏ ਨੂੰ ਪਾਣੀ-ਪਾਣੀ ਵੀ ਪਿਆਉਂਦੇ ਰਹੇ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਭਾਈ ਕੋਈ ਤੱਤੀਉ ਵਾਹੀ ਆ, ਸਭ ਕੁਝ ਉਲਟ-ਪੁਲਟ ਹੁੰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਤੇ ਜਫੇਮਾਰ ਭਾਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੁਹਰੇ ਕੱਚੀ ਜਿਹੀ ਹਸੀਂ ਹੋਸਦੇ ਇਹੋ ਕਹਿੰਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਆ, "ਭਾਈ ਜਾਂਦੀ ਵਾਰੀ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਪਿਲਾ ਦਿਉ"।

ਤਿੱਕ ਕੀਸੀਸੇ ਦੇ ਸਾਹਵੇਂ ਜਦ ਜਾਈਂਗਾ।

ਖਬਰ ਹੈ ਕਿ ਹਾਝੀ ਦੀ ਸਿਆਲੂ ਫਸਲ ਆਲੂ ਜੋ ਕਿ ਪੁਟਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨੋਟਬੰਦੀ ਦੇ ਅਸਰ ਹੋਣ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਬਣਾਕੇ ਆਲੂ ਉਤਪਾਦਕ ਪਹਿਲਾਂ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਮਨਮਰਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕੇਲ ਕੇਲਡ ਸਟੋਰਾਂ ਮਾਲਕਾਂ ਵਲੋਂ ਆਲੂ ਰਖਾਉਣ ਸਮੇਂ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਭਾਅ ਲੈਣ ਕਾਰਨ ਕਿਸਾਨ ਦੋਹਰੀ ਚੱਕੀ 'ਚ ਪਿਸ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਫਸਲ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਕੋਲ ਸਟੋਰ ਮਾਲਕ ਵਧੇਰੇ ਮਨਾਵੇ ਲਈ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦਾ ਆਲੂ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ। ਵਪਾਰੀ ਜਾਂ ਕੁਝ ਅਮੀਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਕੋਲ ਸਟੋਰਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੁੱਕ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਖੇਤਾਂ 'ਚ ਰੁਲ ਰਿਹਾ, ਆਲੂ ਘੱਟ ਲਾਗਤ 'ਤੇ ਖੁਰਦ ਕੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਮਹਿੰਗੇ ਭਾਅ ਵੇਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਦੱਸੋ, ਬੱਬੀ ਦੱਸੋ ਇਹ ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ? ਦੱਸੋ, ਦੱਸੋ ਬੱਬੀ ਗੱਲ, ਕਿਸਦਾ ਖੂਨ, ਬਣਕੇ ਪਸੀਨਾ ਚੋਅ ਰਿਹਾ।

ਦੱਸੋ, ਬੱਬੀ ਦੱਸੋ ਬੱਸ ਇੱਕੋ ਗੱਲ, ਉਹ ਬੰਦਾ ਅਪਣੀ ਧਰਤੀ ਉਤੇ ਨੰਗਾ ਹੀ ਕਿਉਂ ਸੌਂ ਰਿਹਾ? ਦੱਸੋ, ਬੱਬੀ ਦੱਸੋ, ਕੋਈ ਗੱਲ ਕਿਉਂ ਲੰਮੀਆਂ ਤਾਣ ਸੌਂ ਰਿਹਾ? ਦੱਸੋ, ਬੱਬੀ ਦੱਸੋ, ਕੋਈ ਉਸ ਪੱਥਰ ਦਿਲ ਹਾਕਮ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣ ਦਾ ਹੀਆ ਕਿਉਂ ਗੁਰੀਨੀ ਜਾਂਦਾ ਉਹ ਤੇ ਉਹਦੇ ਅਹਿਲਕਾਰ 'ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਰੀਆਂ ਐਨਕਾਂ ਲਗਵਾ, ਬੱਸ ਇੱਕੋ ਗੱਲ ਕਿਉਂ ਆਖਦੀ ਜਾਂਦੀ ਆ "ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ ਹੈ ਮਹਾਨ, ਇਹਦੀ ਉੱਚੀ ਸਭ ਤੋਂ ਸਾਨਾ। ਇਥੇ ਵਸਦੇ ਮਿਹਨਤ

ਸੰਪੂਰਨ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬਣਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ: ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ

ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ- ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਰਲਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦਿਹਾੜੇ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੈਮੀਨਾਰ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਡਾ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰੇ ਵੱਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਸੈਮੀਨਾਰ ਦੇ ਸਵਾਗਤੀ ਭਾਸ਼ਾਂ 'ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਵੀ ਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਆਫ਼ ਐਮੀਨੈਸ ਡਾ. ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਡਾ. ਪਾਤਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਿਕ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਉਪਰ ਚਾਨੁ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਕਿਸੇ ਗੱਲੋਂ ਵੀ ਹੋਰਨਾਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਉਹ ਬਾਕੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਤੇ ਸਰਲਤਾ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਡੀਨ

ਬੋਲਣ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਹੀਣ ਭਾਵਨਾ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨਾਲ ਜੁਤਨ ਲਈ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਜ਼ਰੀਏ ਹੀ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸਖ਼ਸ਼ੀਅਤ ਦਾ ਸੰਪੂਰਨ ਵਿਕਾਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੀ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਮੁਹਾਰਤ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਉਹ ਬਾਕੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਤੇ ਸਰਲਤਾ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਡੀਨ

ਅਕਾਦਮਿਕ ਡਾ. ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੋਸ਼ਕ ਸਾਨੂੰ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਸਿੱਖਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਵੀ ਕਦੇ ਵਿਸਾਰਨ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ।

ਖਰਤ (ਪੱਤਰ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ): ਰਿਆਤ-ਬਾਹਰਾ ਯੂ-ਨੀਵਰਸਿਟੀ ਸਕੂਲ ਆਫ਼ ਲਾਅ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਾ ਤੇ ਹਿਸਟਰੀ ਸੁਸਾਈਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕੌਮੀ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਹਾਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਅਹਿਸ਼ੀਅਤ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਬੱਚਾ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖੇ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਬੋਲੀ ਨਹੀਂ ਸਿੱਖ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਕਨਵੀਨਰ ਡਾ. ਜਸਪਾਲ ਜੱਸੀ ਨੇ ਆਏ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਵੀ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰੇ ਡਾ. ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬੋਲੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਅਹਿਸ਼ੀਅਤ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਬੱਚਾ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖੇ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਬੋਲੀ ਨਹੀਂ ਸਿੱਖ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਕਨਵੀਨਰ ਡਾ. ਜਸਪਾਲ ਜੱਸੀ ਨੇ ਆਏ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਵੀ ਕੀਤਾ।

ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਮਿਹਰ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ- ਕੇਂਦਰੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਨੇ ਵੀ ਗੁਰਮਿਹਰ ਕੌਰ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਈ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੀਟਿੰਗ ਸੱਚੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਨੁਮਾਈਂਦਿਆਂ ਨੇ

ਅਖਿਲ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਰੀਕਸ਼ਾ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ ਦੀ ਨਿੱਜਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਨੁਮਾਈਂਦਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਈ ਹੈ ਪਰ ਗੁਰਮਿਹਰ ਕੌਰ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਹਿੱਸਕ ਧਮਕੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸ਼ੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਆਵਾਜ਼ ਨਾ।

ਨੁਮਾਈਂਦਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬ) ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ ਜੁਝਿਆ ਹੋਇਆ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਮਿਹਰ ਕੌਰ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ।

ਨੁਮਾਈਂਦਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬ) ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ ਜੁਝਿਆ ਹੋਇਆ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਮਿਹਰ ਕੌਰ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਆਵਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈ ਗਈ। ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬ) ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ

ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਗੁਰਮਿਹਰ ਕੌਰ ਨੂੰ ਧਮਕਾਉਣ ਵਾਲੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਧਿਰ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਬੰਦ ਨਾ ਕੀਤੀਆਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਢੁਕਵਾਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਿਸ਼ਨਪੁਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਗੁਰਮਿਹਰ ਨੇ ਏ ਬੀ ਵੀ ਪੀ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਆਪਣੀ ਮੁਹਿਮ ਕਾਰਨ ਵਿਚਾਰ ਵਧਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਮੁਹਿਮ ਤੋਂ ਲੱਭੇ ਹਟਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਆਪਣੇ ਸਟੈਂਡ ਉਤੇ ਉਹ ਕਾਇਮ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਜਾਮਹੁਰੀਅਤ ਪੱਖੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਮੁਹਿਮ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇਗੀ। ਦਿੱਲੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲੇਡੀ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਕਾਲਜ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਤੇ ਕਾਰਗਿਲ ਜੰਗ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕੈਪਟਨ ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਧੀ ਗੁਰਮਿਹਰ ਨੇ ਅੱਜ ਲੜੀਵਾਰ ਜਾਰੀ ਆਪਣੀਆਂ ਟਵੀਟਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਇਕ ਟਵੀਟ ਰਾਹੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਵੀ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ 'ਤਕਲੀਫ਼' ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ 'ਸ਼ਹੀਦ ਦੀ ਧੀ' ਵੱਜੋਂ ਨਾ ਸੱਦਿਆਂ ਜਾਵੇ।

ਰਾਮਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਭਰ ਵਿਚ ਧਾਰਾ 144 ਲਾਉਂਡਿਆਂ ਪੰਜ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕੋਂ ਹੋਣ ਅੰਤ ਧਰਨੇ, ਮਜ਼ਹਾਰੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਪਰ 23 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਸੰਭੂਤ ਬਾਰਡਰ ਦੇ ਕੋਲ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ 'ਤੇ 74 ਇਨੈਲੋਂ ਆਗੂਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਬਾਣੀ ਸੰਭੂਤ ਦੇ ਮੁਖੀ ਇੱਤੇਕਟਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਵਡੈਚ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 188 ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੇਸ (ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ.-ਨੰਬਰ 14) ਅੰਜੇ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ।

ਐਸ.ਡੀ.ਐਮ. ਰਾਜਪੁਰਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੁਲੀਸ ਵੱਲ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 107&151 (ਲਤਾਈ ਝਗੜਾ ਰੋਕੁ ਕਾਰਵਾਈ) ਦਾ ਹੀ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਨਾਲ ਹੀ ਇਨੈਲੋਂ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਹੋਈ ਹੈ ਪਰ ਧਾਰਾ 188 ਅਪਰਾਧਕ ਵਰਗ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਸਮਾਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਬੰਧ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਜੁਝਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕੋਰਕੇ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਐਸ.ਡੀ.ਐਮ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 107/151 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਇਸ ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੇਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 188 ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੇਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਨੈਲੋਂ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਆ ਕੇ ਨਿਹਿਰ ਪੁੱਟਣ ਦਾ ਅਲੈਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ

ਹੀ ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਵੀਡੀਓ ਕਾਨਫਰੰਸਿੰਗ ਜ਼ਰੀਏ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਤਾਰਾ ਵੀ ਰੁਲਦਾ ਸਿੰਘ ਕਰਦਿਆਂ ਕਰਦਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ ਬੁਲਾਰੇ ਵੱਚ ਬੰਦ ਜਗਤਾਂ ਵੱਚ ਸੁਭਾਈ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਹੋਣਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਵਿਚ ਬੁਲਾਰੇ ਵੱਚ ਬੰਦ ਜਗਤਾਂ ਵੱਚ ਸੁਭਾਈ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਹੋਣਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਵਿਚ ਬੁਲਾਰੇ ਵੱਚ ਬੰਦ ਜਗਤਾਂ ਵੱਚ ਸੁਭਾਈ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਹੋਣਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਵਿ

ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਲਾਂ 'ਚ ਕਿਸਮਤ ਅਜ਼ਮਾ ਰਹੇ ਯੂ.ਪੀ. ਦੇ ਬਾਹੁਬਲੀ ਨੇਤਾ

ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਅਲੋਕਾਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਾਤ ਪਾਤ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਥੋਂ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਬਾਹੁਬਲੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਵੀ ਤੁਤੀ ਬੋਲਦੀ ਹੈ। ਬਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਸਖਤੀ ਕਾਰਨ ਸਹਾਬੂਦੀਨ ਵਰਗੇ ਬਹੁਤੇ ਬਾਹੁਬਲੀ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਹਨ ਤੇ ਬਾਕੀ ਡਰਦੇ ਮਾਰੇ ਦੱਤੇ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਪਰ ਯੂ.ਪੀ. ਦੀਆਂ 2017 ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨੇਕਾਂ ਬਾਹੁਬਲੀ ਕਿਸਮਤ ਅਜ਼ਮਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬਾਹੁਬਲੀ ਸ਼ਬਦ ਹੀ ਯੂ.ਪੀ.-ਬਿਹਾਰ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ। ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਹਾਲ ਸੀ ਕਿ ਬਾਹੁਬਲੀਆਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਲੱਭਦੇ। ਬਾਹੁਬਲੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਚੌਣ ਲਤਨ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਮਤਲਬ ਸੀ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਆਪ ਸਹੇਤਨੀ। ਇਸ ਲਈ ਟੱਕਰ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਕੋਈ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਬਾਹੁਬਲੀ ਹੀ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਉਤਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਹੁਣ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਚੇਤੰਨ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹੋ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਬਾਹੁਬਲੀ ਹੋਣਾ ਜਿੱਤ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਯੂ.ਪੀ. ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਬਾਹੁਬਲੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਇਹ ਹਨ।

ਯ.ປ. ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਅਪਰਾਧੀਕਰਣ ਗੈਰਖ਼ਪੁਰ ਤੋਂ ਸੁਰੂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਕੁੱਦਣ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਬਾਹੁਬਲੀ ਹਰੀ ਸੰਕਰ ਤਿਵਾਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰਬੀ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਲੋਕਪਿ੍ਯ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੇਤਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਜ਼ਮਾਨਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਵਾਨਗਿਕ ਵਿੱਚ ਤਿਵਾਤੀ ਦੀ ਤੁਡੀ ਬੋਲਦੀ ਸੀ। ਰੇਲਵੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਤਕਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਿਕਿਆਂ 'ਤੇ ਤਿਵਾਤੀ ਗੱਠਪ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ। ਪਰ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਮੁਖਤਾਰ ਅੰਸਾਰੀ ਗੈਂਗ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗੁੱਠੇ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕਤਲ, ਕਤਲ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼, ਅਗਰਾ ਅਤੇ ਧਮਕਾਉਣ ਆਦਿ ਦੇ ਦਰਜਨਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਰਜ ਹਨ। ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣ (ਚਿੱਲ੍ਪੁਰ, 1985) ਜਿੱਤਣ ਵਾਲਾ ਉਹ ਪਹਿਲਾ ਭਾਰਤੀ ਨੇਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਚਿੱਲ੍ਪੁਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ 23 ਸਾਲ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਅਤੇ ਕਲਿਆਣ ਸਿੰਘ (1997-1999), ਮੁਲਾਇਮ ਸਿੰਘ ਯਾਦਵ (2003-2007) ਆਦਿ ਕਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੰਤਰੀ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਲੜਕਾ ਭੀਸਮ ਸੰਕਰ ਤਿਵਾਤੀ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲ ਸੰਤ ਕਬੀਰ ਨਗਰ ਦੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਚੋਣ ਜਿੱਤ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਭਤੀਜਾ ਗਣੇਸ਼ ਸੰਕਰ ਤਿਵਾਤੀ ਯੂ.ਪੀ. ਵਿਧਾਨ ਪ੍ਰੀਸ਼ਟ ਦਾ ਚਾਰ ਵਾਰ ਤੋਂ ਮੰਬੇਰ ਹੈ ਤੇ ਹਣ ਸਪੀਕਰ ਹੈ।

ਅਖਿਲੇਸ ਯਾਦਵ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਫੂਡ ਐਂਡ
ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈ ਮੰਤਰੀ ਰਾਮਰਾਜ ਪ੍ਰਤਿਪ ਸਿੰਘ ਉਰਫ
ਰਾਜਾ ਭਈਆ ਇਸ ਵੇਲੇ ਬਾਹਰੀਆਂ ਵਿਚ ਅੱਵਲ ਦਰਜੇ
ਤੋਂ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਦਾਦਾ ਬਸ਼ੰਗ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ ਭਾਦਰੀ
ਬਿਆਸਤ ਦਾ ਰਾਜਾ ਸੀ। 49 ਸਾਲ ਦਾ ਰਾਜਾ ਭਈਆ

ਪ੍ਰਤਪਗੜ੍ਹ ਜਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਕੁੰਡਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ 1993 ਤੋਂ ਲਗਦਾਰ ਅਜਾਦ ਐਮ.ਐਲ.ਏ ਚਲਿਆ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਹ ਕਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹਮਾਇਤ ਦੇ ਕੇ ਅਨੇਕਾਂ ਵਾਰ ਸੱਤਾ ਸੁੱਖ ਭੋਗ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਉਹ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਕਲਿਆਣ ਸਿੰਘ, ਰਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਮਵਾਰ 1997, 1999 ਅਤੇ 2000 ਵਿੱਚ ਮੰਤਰੀ ਸੀ। 2002 ਵਿੱਚ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਦੇ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਦੱਬੇ ਹੋਏ ਪੁਰਾਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਭੁਲ੍ਹੁ ਗਏ। ਉਸ ਨੂੰ ਕਤਲ, ਅਗਵਾ ਅਤੇ ਪੋਟਾ ਆਦਿ ਅਧੀਨ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਠੁਸ ਚਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪਰ ਉਹ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਸਾਰੇ ਮੁਕੱਦਮੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਬਚੀ ਹੋ ਗਿਆ। 3 ਮਾਰਚ 2013 ਨੂੰ ਕੁੰਡਾ ਦੇ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਜ਼ਿਆ ਉਲ ਹੱਕ ਦਾ ਚਿੱਟੇ ਦਿਨ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਸਮੇਤ ਬੋਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕਤਲ ਕਰ ਚਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਰਾਜਾ ਭਈਆ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਮੀਡੀਆ ਵਿੱਚ ਰੌਲ ਮੱਚਣ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੰਤਰੀ ਪਦ ਤੋਂ ਵੀ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇਣਾ ਪਿਆ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਤਢੀਸ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ.ਬੀ.ਅਈ. ਨੇ ਰਾਜਾ ਭਈਆ ਨੂੰ ਕਲੀਨ ਚਿੱਟ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਰਾਜਾ ਭਈਆ ਦਾ ਪ੍ਰਤਪਗੜ੍ਹ ਜਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਐਨਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੁੰਡਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 5 ਹੋਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਤੋਂ ਐਮ.ਐਲ.ਏ ਜਿਤਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ ਕੁੰਡਾ ਤੋਂ ਚੌਂ ਚੌਂ ਲੜ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਜਿੱਤਾਂ ਦੇ ਪਰੇ ਆਸਾਰ ਹਨ।

1996 ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਚਾਰ ਵਾਰ ਮਹਿਨੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰਵਾਂਚਲ ਦਾ ਮਸ਼ਹੂਰ ਬਾਹੁਬਲੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ 4 ਕਤਲਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਰਦਾ ਕਤਲ, ਅਗਵਾ, ਧਮਕੀਆਂ ਦੇਣ ਅਤੇ ਫਿਰੋਤੀਆਂ ਉਗਰਾਹਣ ਦੇ ਦਰਜਨਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਰਜ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਵੇਲੇ ਉਹ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਹਨ। 1970ਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੱਛੇ ਪਰਬੀ ਯੂ.ਪੀ. ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਤਾਂ ਬਾਹੁਬਲੀਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਫਾਇਦਾ ਲੁਟਣ ਦੀ ਹੋਤ ਮੱਚ ਗਈ। ਮੁਖਤਾਰ ਅੰਸਾਰੀ ਗੈਂਗ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੱਥ ਰੰਗਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਸਰਕਾਰੀ ਠੋਕਿਆਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਦੀਆਂ ਬਿਜੇਸ਼ ਸਿੰਘ ਗੈਂਗ ਨਾਲ ਖੂਨੀ ਲਤਾਈਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਨਿੱਤ ਦੇ ਝਗੜਿਆਂ ਵਾਰਨ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਮੁਖਤਾਰ ਅੰਸਾਰੀ ਗੈਂਗ ਨੇ ਬਿਜੇਸ਼ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਕਿਸ਼ਨਾ ਨੰਦ ਰਾਏ ਸਮੇਤ ਅਨੇਕਾਂ ਵਿਦੇਹੀਆਂ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਕੇ ਪੂਰਵਾਂਚਲ ਦੇ ਜਾਇਜ਼ ਨਜ਼ਾਇਜ਼ ਕਾਰੋਬਾਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਜਾ ਲਿਆ। ਕਿਸ਼ਨਾ ਨੰਦ ਰਾਏ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਵੇਲੇ ਯੂ.ਪੀ. ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਏ.ਕੇ. 47 ਰਾਈਫ਼ਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਖਤਾਰ ਅੰਸਾਰੀ ਅਤੇ ਸਟਰ੍ਹ ਮੰਨਾ

ਬਜ਼ੰਗੀ ਨੂੰ ਗਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਕੇ ਜੇਲ੍ਹ ਭਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।
ਉਸ ਨੇ 1996 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਚੋਣ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜਿਕ ਪਾਰਟੀ, 2002, 2007 ਅਤੇ 2012 ਦੀ ਚੋਣ ਕੌਮੀ ਏਕੱਤਰਾ ਦਾ ਦਾਤਾਂ ਦੇ ਉਸੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਸਿੱਤੀ ਹੈ।

ਉਹ 2007 ਅਤੇ 2012 ਦੀ ਚੋਣ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਹੀ ਜਿੰਤਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਭਰਾ ਅਫਜ਼ਲ ਅੰਸਾਰੀ ਕਮਹੰਸਪੁਰ ਸੀਟ ਤੋਂ 5 ਵਾਰ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਬਣ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਮੁਖਤਾਰ ਅੰਸਾਰੀ ਦਾ ਐਨਾਂ ਦਬਦਬਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 2009 ਵਿੱਚ ਬੀ.ਐਸ.ਪੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਜੋਂ ਵਾਰਾਣਸਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟ ਤੋਂ ਭਾਸਥਾ ਦੇ ਮੁਰਲੀ ਮਨੋਹਰ ਜੋਸੀ ਵਰਗ ਸੀਨੀਅਰ ਲੀਡਰ ਤੋਂ ਸਿਰਫ 1721 ਵੇਟਾਂ ਨਾਲ ਹਾਰਿਆਂ ਸੀ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਕਾਰਨ 2010 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਸਥਾ ਤੋਂ ਕੰਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਹੁਣ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰ ਉਹ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਭਰਾ ਅਫਜ਼ਲ ਅੰਸਾਰੀ ਬਸਥਾ ਵੱਲ ਚੋਣ ਮੈਡਾਨ ਵਿੱਚ ਹਨ।

ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਦੇ ਚਕੀਆ ਪਿੰਡ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਬਾਹੁਬਲੀ ਅਤੀਕ ਅਹਿਮਦ 2004 : 2009 ਤੱਕ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਐਮ.ਪੀ. ਰਿਹਾ

ਦਰਜ ਹਨ। 1990 ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਕੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ 350 ਲੋਕ ਮਰ ਗਏ ਸਨ। ਉਹ ਚਾਰ ਵਾਰ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਅਤੇ ਦੋ ਵਾਰ ਐਮ.ਪੀ. ਰਹਿ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਤੇ ਭਡੀਜਾ ਵੀ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਹਨ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਹ ਕਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਬਦਲ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਵੇਲੇ ਦਾਦਰੀ ਦੇ ਐਮ.ਐਲ.ਏ.

ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ
ਐਸ. ਪੀ.

ਦੀਆਂ ਡਿਸਟਿਲਰੀਆਂ, ਹੋਟਲਾਂ ਟੀਵੀ ਚੈਨਲਾਂ, ਪਾਵਰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ, ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ ਕੰਪਨੀਆਂ ਅਤੇ ਖਾਣਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ।

ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਸਾਡਾ ਕੱਲੋਂ ਹੈਰਾਜਿ ਤੋ

ਕਸ ਸਮ ਬਸਦੇ ਵਲ ਅਸ.ਧ. ਰਹ
ਬਾਹੁਬਲੀ ਧੰਜਯ ਸਿੰਘ ਖਿਲਾਫ਼ ਲਖਣਤੂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਜੋਨ-
ਪੁਰ ਤੱਕ ਕਤਲ ਆਇ ਦੇ 30 ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਹਨ। ਪਰ
ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਘਰੇਲੂ ਨੌਕਰਾਨੀ 'ਤੇ ਜ਼ਲਮ ਕਰਨ
ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਨੀ ਸਮੇਤ ਜੇਲ੍ਹ ਦੀ ਹਵਾ ਖਾਣੀ
ਪਈ। ਜਿਸ ਨੇਤਾ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਜੁਰਮ ਵਿੱਚ ਜੇਲ੍ਹ ਨਹੀਂ
ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਿਆ, ਉਹ ਨੌਕਰਾਨੀ ਨੂੰ ਕੱਟਣ ਦੇ ਦੋਸ਼
ਵਿੱਚ ਜੇਲ੍ਹ ਕੱਟ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਧੰਜਯ ਸਿੰਘ ਚੜ੍ਹਦੀ ਜਵਾਨੀ
ਵਿੱਚ ਹੀ ਜੁਰਮ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁੱਦ ਪਿਆ ਸੀ। 1990
ਵਿੱਚ ਦਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਾਸਟਰ ਅਤੇ
ਕਾਲਜ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਸਹਿਪਾਠੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ
ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਪਰ ਦੋਵੇਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬੀਰੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ
ਨੇ ਰਾਬਿਨਹੁੰਡ ਟਾਈਪ ਕੰਮ ਕਰ ਕੇ ਗਰੀਬਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ
ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਧਾਰ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰ ਉਹ
ਅਜਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੋਣ ਸੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਿਜੇਸ ਸਿੰਘ, ਧਨਜਯ ਸਿੰਘ, ਰਾਮਕਾਂਤ ਯਾਦਵ, ਅਜਾਦ ਰਾਏ, ਵਰਿੰਦਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸ਼ਾਹੀ, ਮੁੰਨਾ ਬਜਰੰਗੀ, ਵਿਨੇ ਤਿਆਰੀ, ਸੁਸ਼ੀਲ ਸਿੰਘ, ਰਮੇਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ, ਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਭਗਵਾਨ ਸ਼ਰਮਾ ਗੁੱਡੂ ਆਦਿ ਅਨੇਕਾਂ ਬਾਹੁਬਲੀ ਖੁਦ ਜਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ-ਪੁੱਤਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਜਾਂ ਅਜਾਦ ਕਿਸਮਤ ਅਜ਼ਮਾ ਰਹੇ ਹਨ। 2012 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਂ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ 577 ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੇ ਚੋਣ ਲੜੀ ਸੀ, ਉਹ ਗਿਣਤੀ ਇਸ ਵਾਰ ਹੋਰ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਉਂ ਜਾਪਦੈ ਜਿਵੇਂ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਸੱਤਾ ਪ੍ਰੀਵਰਟਨ ਤੋਂ
ਬਾਅਦ ਕੇਵਲ ਦੇਸ਼ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ
ਵੀ ਬਦਲਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ
ਗਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਬਰਾਂ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ
ਵਿੱਚ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੀ ਵਿੰਦੀਆ
ਰਾਜੇ ਸਿੰਧੀਆ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮੰਤਰੀਆਂ, ਹੈਲਥ
ਮਨੀਸਟਰ ਕਾਲੀਚਰਨ ਸਰਫ਼, ਸਕੂਲ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ
ਮਨੀਸਟਰ ਵਾਸੁਦੇਵਨਾਨੀ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਤੋਂ
ਹਾਉਸਿੰਗ ਮੰਤਰੀ ਰਸ਼ਾਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੇਖਾਵਤ ਦਾ ਸਮਰਥਨ
ਪ੍ਰਾਪਤ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਸੀਨੈਟ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਭਾਜਪ
ਵਿਧਾਇਕ ਮੌਹਨ ਲਾਲ ਦੇ ਸੁਝਾਅ, ਕਿ 1476 ਵਿਚਲੀ
ਹਲਦੀਆਈ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਾਣਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਨੂੰ ਜੇਤੂ
ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਰਬਾਤ ਮਹਾਰਾਣਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਨੂੰ
ਹਲਦੀਆਈ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਹਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਈ, ਸਗੋਂ
ਉਸਨੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਅਕਬਰ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਦੀ
ਅਗਵਾਈ ਵਿਚਲੀ ਮੁਗਲ ਫੌਜ ਨੂੰ ਕਰਾਰੀ ਹਰਾ ਦੇ ਕੇ ਜਿਤ
ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪੱਧਰ ਤੋਂ
ਪੜ੍ਹਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਲਿਖਵਾਏ
ਜਾਣ, ਦੇ ਸੁਝਾ ਪੁਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਗੰਡੀਰਤਾ
ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ
ਇਤਿਹਾਸ ਅਨੁਸਾਰ 1576 ਵਿੱਚ ਹਲਦੀ ਘਾਟੀ ਵਿੱਚ
ਮਹਾਰਾਣਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਅਤੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਅਕਬਰ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ
ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ, ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਅਕਬਰ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ
ਸਾਹਮਣੇ ਮਹਾਰਾਣਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਠਹਿਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਕਿਆ,
ਫਲਸਰੂਪ ਉਸਨੂੰ ਮੇਵਾਤ ਦੀਆਂ ਪਹੜੀਆਂ ਵਲ ਨਿਕਲ
ਜਾਣ ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਖਬਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ
ਕਾਲੀਚਰਨ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਕਬਰ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ
ਹਮਲਾਵਰ ਸੀ, ਉਸਦੇ ਵਿਰੁਧ ਬਹਾਦਰ ਤੇ ਦੇਸ਼ਭਗਤ
ਮਹਾਰਾਣਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਨੇ ਲੜਾਈ ਜਿੱਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਇਤਿਹਾਸ
ਦੀ ਇਸ ਮਨੁੱਤਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜੇ ਇਸ
ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੱਚਾਈ ਦਸਤੀ
ਜਾਏ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਹੀ ਕੀ ਹੈ? ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਜੀਉਂਦੇ ਦੇਸ਼: ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਵਰਤਮਾਨ ਰਾਜਸੀ ਹਾਲਾਤ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇੱਕ ਰਾਜਸੀ ਮਾਹਿਰ, ਅਰੁਣ ਮਾਹੇਸ਼ਵਰੀ ਨੇ ਫੇਸ-ਬਕ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪੋਸਟ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਸਭਾ ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਗਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਢਾਈ-ਕ ਵਰ੍ਹੇ ਲਗ ਗਏ। ਉਹ ਵੀ ਨੋਟ-ਬੰਦੀ ਜਿਹੇ ਤੁਗਲਕੀ ਕਦਮਾਂ ਦੇ ਬਾਅਦ ਆਰਥਕਤਾ ਵਿੱਚਲੀ ਤੇਜ਼ੀ ਗੁਆਣ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ-ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਭਾਰੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਪਰ ਇਸਦੇ ਵਿਰੁਧ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਟਰੰਪ ਦੀ ਸਿੱਤ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਹੀ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੁਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਰਸ਼ਾ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਛਾਗ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੂੰ ਚੁਕਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਨਿਰਸ਼ਾ ਭਾਰੀ ਗੁੱਸੇ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਲਗੀ। ਟਰੰਪ ਦੀ ਵੰਡਵਾਈ ਅਤੇ ਇਸਤ੍ਰੀ-ਵਿਰੋਧੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਜਨ-ਤੰਤਰ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਪ੍ਰਤੀ ਉਸਦੀ ਤ੍ਰਿਸ਼ਕਾਰ-ਭਰੀ ਭਾਵਨਾ ਨੇ ਉਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ 'ਹਿਟਲਰ' ਦੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦਾ ਡਰ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। 'ਅਸਰੀਕਾ-'ਅਸਰੀਕਾ' ਦੀ ਉਸਦੀ ਬੋਬੀ ਰੱਟ ਦੇ ਪਿਛੇ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਉਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕੀਂ ਹੁਣ ਤੋਂ ਹੀ ਸਮਝਣ ਲਗ ਪਏ ਹਨ। ਉਹ ਸਾਫ਼ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਸੱਤਾ ਦੇ ਨਸੋਂ ਵਿੱਚ ਚੁਰ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ, ਅਮਰੀਕੀ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਹਣ ਤਕ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਤੌ

ਲੋਕਤਾਂਦ੍ਰਿਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਨਫਰਤ ਨਾਲ ਭਰਿਆਂ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਧਰਤੀ ਪੁਰ ਮਾਨਵ-ਮਾਲਈ ਖ਼ਤਰਨਕ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਣ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਹਰ ਕੋਨੇ ਦਾ ਜਨ-ਸਮਝ ਟਰੰਪ ਵਿਰੁਧ ਸੜਕਾਂ ਪੁਰ ਉਤਰ ਉਸਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਟਰੰਪ ਦੇ ਬੋਥੇ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦ ਨੂੰ ਠਕਰਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਗਿਆਨੀ-ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਮੁਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਸਭ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਘਟ-ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਰਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਕਸਮ ਚਕ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਜਾਪਾਨੀ ਬਜ਼ੁਰਗ ਜੇਲ੍ਹ ਜਾ ਰਹੇ ਲੇ
ਜਾਣਕਾਰ ਹਲਕਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਪਾਨ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਆਂਧੀਆਂ
ਇਕਲ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜੇਲ੍ਹ ਜਾਣ ਦਾ ਰਸਤਾ ਚੁਣ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸਦਾ ਕਾਰਣ ਇਹ ਦਸਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣਾ, ਕਪੜੇ, ਬੀਮਾਰੀ ਦੇ ਇਲਾਜ ਆਦਿ ਦੀ ਸਾਰੀਆਂ
ਸਾਰੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਫ਼ਤ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘੁੱਘੁੱਘਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਸੀਬ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਆਪਣੀ ਇਸ ਚਾਹਤ
ਪੂਰਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹ (ਬਜ਼ੁਰਗ) ਛੋਟੇ-ਮੌਟੇ ਗੁਨਠਨ
ਕਰ ਆਪ ਹੀ ਗ੍ਰਿਡਤਾਰ ਹੋ ਜੇਲ੍ਹ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਾਪਾਨ
ਵਿੱਚ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਅਬਾਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ, ਹਾਂ
ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੱਪ ਵਾਹਿਆਂ
ਵੱਧ ਉਮਰ ਦਾ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜਵਾਨ ਮੈਂਬਰ ਨੌਕਰੀ
ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਘਰ ਵਿੱਚ
ਇਕਲਿਆਂ ਸਮਾਂ ਗੁਜ਼ਾਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ
ਇਕਲਤਾ ਅਤੇ ਬੇਬਸੀ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਵਿਰੁਧ ਜੇਤੇ
ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਚਾਹੇ
ਵਕਤ ਦੇ ਖਾਣੇ, ਕਪੜੇ, ਦਵਾਈਆਂ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ
ਮੁਫ਼ਤ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਾਲਚ ਵਿੱਚ ਬਜ਼ੁਰਗ
ਅਪਰਾਧ ਕਰ ਖੁਦ ਹੀ ਗ੍ਰਿਡਤਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਾਪਾਨ
ਦਾ ਜੇਲ੍ਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ
ਅਪ੍ਰੈਲ ਤਕ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ 70 ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਨਰਸਿੰਘ ਸਟਾਫ
ਦੀ ਤੈਨਾਤੀ ਕਰੇਗਾ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ
ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਕਰੋੜ ਪੰਜਤਾਲੀ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ

ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ 'ਅਜੀਤ'

ਗਏ ਹਨ।
ਭਾਰਤ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਇੱਕ
ਤਿਹਾਈ ਗਰੀਬਾਂ ਦਾ
ਘਰ: ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦੀ
ਇੱਕ ਤਜ਼ਾ ਰਿਪੋਰਟ
ਅਨੁਸਾਰ ਦਨੀਆ ਵਿੱਚ
2013 ਵਿੱਚ ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ
ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਰਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ
ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਿਣਤੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਸਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ
ਵਰ੍ਹੇ ਭਾਰਤ ਦੀ 30 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਬਾਦੀ ਦੀ ਐਸਤ ਰੋਜ਼ਾਨਾ
ਆਮਦਨ 1.90 ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵੀ ਕਿਤੇ ਘਟ ਸੀ। ਇਹ
ਗਿਣਤੀ (22.4 ਕਰੋੜ) ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਵਿੱਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ
ਹੈ। ਇਹ ਗਿਣਤੀ ਨਾਈਜੇਰੀਆ ਦੇ 8.6 ਕਰੋੜ ਗਰੀਬਾਂ
ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨਾਲੋਂ 2.5 ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਹੈ। ਨਾਈਜੇਰੀਆ
ਦਨੀਆ ਵਿੱਚ ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਦੂਸਰੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਬਾਦੀ

ਵਾਲਾ ਦਸ ਹੋ। ਸੈਟਰੋ ਦੇ ਜੇਥੂ ਕਤ਼ਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ: ਸਰਕਾਰੀ ਅੰਕਤਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਲੀ ਸੈਟਰੋ ਵਿੱਚ ਪਕਰੇ ਗਏ ਜੇਥੂ ਕਤ਼ਰਿਆਂ ਵਿੱਚ 91 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਔਰਤਾਂ ਹਨ। ਸੀਆਈਐਸਐਫ ਨੇ ਇਸ ਵਰ੍ਹੇ ਕੁਲ 479 ਜੇਥੂ ਕਤ਼ਰਿਆਂ ਨੂੰ ਫਤਿਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 438 ਔਰਤਾਂ ਹਨ। ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਕਿ ਗ੍ਰਿਡਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜੇਥੂ ਕਤ਼ਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਇਤਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਹੁਆਂ ਤੋਂ ਸੈਟਰੋ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਚਲਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਵੀ ਗ੍ਰਿਡਤਾਰ ਜੇਥੂ ਕਤ਼ਰਿਆਂ ਵਿੱਚ 93 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਔਰਤਾਂ ਸਨ। ਦਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀਆਈਐਸਐਫ ਨੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਇਕ ਗਰੋਹ ਦਾ ਵੀ ਪਤਾ ਲਾਇਐ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੈਟਰੋ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਸਫਰ ਕਰ ਰਹੀ ਭਾਰਤੀ-ਅਮਰੀਕੀ ਔਰਤ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਸਾਮਾਨ ਲੁਟ ਲਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਔਰਤਾਂ ਬਚਿਆਂ (ਬਾਬੀ ਸੜਾ 22 ਤੋਂ)

ਜਸਵੰਡ ਸਿੰਘ 'ਅਜੀਤ'

ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ‘ਅਜੀਡ’

‘ਮੇਰੇ ਰੀਪ ਪੈਂਡੇ’ ਸੁਸਤਕ ਵਿਚੋਂ

ਸਾਡੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ

**ਸੁਰਿਦਰ ਸੁਨੌਜ
530-691-6378**

530-691-6378

ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਵੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਵਪਾਰਕ ਵੀ। ਇਕ ਐਸਾ ਸੰਗਠਨ, ਐਸੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਵਿੱਚਰਿਅਤਾਂ ਸਾਡੀ ਪਹਿਚਾਣ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਕ ਇਕੱਲੀ ਜਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਸਗੋਂ ਇਕ ਜਾਨ ਹੋ ਕੇ ਚਲਦੇ ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਲੇਕਿਨ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਭ ਦੀ ਰਲ ਮਿਲ ਕੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਇਕ ਬੰਦੇ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਸੰਗਠਨ ਤਾਂ ਸੰਗ ਸੰਗ ਚੱਲ ਕੇ, ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਰਲ ਮਿਲ ਕੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਜੋ ਇਕੱਲੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਨਵਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਵੀ ਸਾਡਾ ਇਕੱਠਿਆਂ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੰਸਥਾ ਵਿਚ ਦੁੱਖ ਸੁੱਖ ਵੰਡਣ ਦੀ ਸਕਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਕ ਇਕੱਲਾ ਤੇ ਦੋ ਗਿਆਰਾਂ। ਰਲ ਕੇ ਸਾਡੀ ਸਕਤੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਕਈ ਵਾਰ ਸਟੋਜਾਂ ਤੇ ਵੀ ਕਿਹਾ, ਖਾਸ ਕਰ ਬੋਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿਆਹਾਂ ਸਾਈਆਂ ਤੇ ਮੈਂ ਅਕਸਰ ਗੱਲ ਕਰਿਆ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਕ ਤੇ ਇਕ ਗਿਆਰਾਂ ਤਾਂ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੇ ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ ਬਾਬਰ ਹੋਣ। ਇਕ ਬਹੁਤ ਅੱਗੇ ਹੈ ਤੇ ਦੂਸਰਾ ਬਹੁਤ ਪਿਛੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੋਵੇਂ ਤਾਂ ਉਹ ਗਿਆਰਾਂ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੇ, ਇਕੱਲੇ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸੰਗਠਨ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੇ ਸੰਸਥਾ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੇ। ਸਮੂਹਿਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਚੱਲ ਕੇ ਸਾਂਝ ਪਾ ਕੇ ਸਾਂਝ ਨਿਸਾਨੇ ਮਿਥ ਕੇ ਹੀ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਸੰਸਥਾ ਅਖਵਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਕੋਈ ਇਕੱਲਾ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਧੀ ਜਾਂ ਪੁੱਤਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ, ਨਾ ਹੀ ਮਾਂ ਪਿਛ ਹੈ। ਹੋਰ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮੈਂ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਉਹ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਹੀ ਭਾਵੇਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਰਗ ਮੌਜੀ ਫਿਰੇ ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਪਰਿਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਵਿਹਾਰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਵਪਾਰਕ ਸੰਸਥਾ ਟੀਚੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਤੁਰਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਉਂਤ ਬਣਾ ਕੇ ਜਦੋਂ ਕੁਝ ਲੋਕ ਰਲ ਮਿਲ ਕੇ ਚੱਲਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਫਿਰ ਵਪਾਰਕ ਸੰਸਥਾ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਘਰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਦੋਂ ਗੱਲ ਚੱਲਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪਿੰਸੀਪਲ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਲੇਖ 'ਘਰ' ਯਾਦ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਘਰ ਕਿਸੇ ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦੇ, ਘਰ ਤਾਂ ਉਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰੇ ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਫਿਕਰ ਹੋਵੇ ਕਿ ਮੈਂ ਅਪਣੇ ਘਰ ਜਾਣਾ, ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਉਡੀਕ ਦਾ ਹੋਉਂ। ਜੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬੁਝਬੁਝਤ ਇਮਾਰਤ ਤਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਘਰ ਨਹੀਂ। ਪਿਆਰੇ ਦੇ ਧਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਬੈਠੇ ਅਸੀਂ ਜਦੋਂ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਡਾ

ડાક્ટર અજીત સિંહ કેટકપુરા
drsinghajit@gmail.com
585-305-0443

(આખરી
કિમાત)

ਹਰਜੀਤ ਹਰਮਨ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਸਦਾ ਹੈ -
ਮਨ ਦਾ ਪੰਛੀ ਕੈਦ, ਇਥੋਂ ਹੁਣ ਉਡਣਾ ਚਾਹੇਵੇ,
ਇਸ ਨਿਰਮੋਖੀ ਨਹਾਰੀ ਦਾ ਨੀ ਮਾਏ ਹਣ ਮੋਹ ਨਾ ਆਵੇ।

ਪਰੰਤੂ ਕਥ ਪਰਵਾਸ ਧਾਰਨ ਕਰ ਚੁਕੇ
ਵਿਅਕਤੀ ਜਦੋਂ ਗਹਿਣੇ ਕੀਤੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਛਲਾਉਣ
ਜਾਂ ਆਪਾਸੀ ਜਾਕੇ ਸੰਭਾਲ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਏ ਤਾਂ ਅਤੇ

ਵਤਨੀ ਆ ਜਾਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਫੈਸਲੇ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਤਾਂ
 ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਾਤ੍ਰੇ ਨਸੀਬਾਂ ਵਾਲੇ ਆਖਣ ਲਈ ਵੀ
 ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਦੋ ਉਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਕਰੋ ਬੈਠਦੇ ਹਨ
 ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਾਬਿਆਂ ਨੂੰ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ
 ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਅੰਦਰ ਵਾਲਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ
 ਜੀਵਨ ਦਾ ਅੰਗ ਸਵੀਕਾਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ
 ਅਮਾਰਿਦਰ ਗਿੱਲ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚੇਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ
 ਕੁਕੁਦੇ ਹਨ ਕਿ --
 ਪਰਦੇਸੀ ਵਸਣ ਵਾਲਿਓ ਵੇ,
 ਕਦੇ ਵਤਨੀ ਫੇਰ ਪਾ ਲਿਆ ਵੇ ।
 ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਕੁਝ ਚੇਤੇ ਭਾਵੇਂ ਨਾ ਰੱਖਣਾ ,
 ਇੱਕ ਮਿਟੀ ਆਪਣੀ ਭੂਲਿਓ ਨਾ
 ਪਿੱਤ ਤੇਰੇ ਪਾਲੀ ਪੱਤੇ ਲਾ ।

ਇਕ ਚਤੁਰਾਂ ਸਾਰ ਰਖਣਾ ।
ਇਹ ਹਾਲਤ ਅੱਜ ਵੀ ਹੈ ਹੁਣ ਵੀ ਪਰਵਾਸ
ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ । ਕਾਰਣ ਕੁਝ ਥੋੜੇ ਬਹੁਤੇ ਤਬਦੀਲ ਹੋ
ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਪਰਵਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ
ਦਿੱਤੇ ਰਿਹਾਂ ਹਨ ਜੀਵੀਆਂ ਨਹ । ਪਾਪੋਤੁਰ ਸ਼ਾਮਿਕ

ਦੇ ਅਸਾਂ ਵੀ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਵੀ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਪਰ ਪਰਵਾਨਾ
ਰੁਕਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ ਭਾਰਤ ਵਿਚੋਂ ਪਰਵਾਨਾ
ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਨਜ਼ਾਰਾ ਤੁਰੀਕੇ ਵੀ ਅਪਣਾਏ ਜਾਂ ਦਿੱਤਾ
ਰੁਕਣ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਣਾਂ ਨੂੰ ਨਿੱਠ ਬੈਠ ਕੇ
ਵਿਚਾਰਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਜਨਮਭੂਮੀ ਤੋਂ ਕੌਣੋਂ ਬਾਰ੍ਗ
ਹੋਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਲੋਚਦਾ ਕਿ ਰੋਜ਼ੀ ਰੋਟੀ ਦੇ
ਜੁਗਾਡ ਵਿਚ ਜਾਨ ਪਾਪੀ ਪੇਟ ਦੀ ਅੱਗ ਨੂੰ ਮੱਠਾ ਕਰਦਾ
ਲਈ ਆਪਣੇ ਹੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਜੀਆਂ ਦੇ ਹੋਰਵੇ ਵਿਚ ਪਲ
ਪਲ ਮਰਿਆ ਜਾਵੇ। ਜੇ ਕਰ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਇੱਕਮਾਰਾ
ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਉਪਲਭਦ ਹੋਣ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ
ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਿਲਦੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਮਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ
ਉਹ ਕੇਵਲ ਡਾਲਰਾਂ, ਪੈਂਡਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦੀ ਤਾਂਧ ਵਿਚ ਪ੍ਰੇਸ਼ੰਸ਼
ਹੋਵੇ। ਇਹ ਕੰਮ ਤਾਂ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਵੱਸ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਜਦੋਂ ਗਧਾ ਅਤੇ ਘੋੜਾ ਇੱਕੋ ਰਸੇ ਨੂੰ ਹੋਣ ਅਤੇ
ਬ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦਾ ਬੋਲ ਬਾਲਾ ਹੋਵੇ, ਰਿਸਵਟਖੋਰੀ ਸਾਰੇ ਹਦਾ
ਬੰਨੇ ਟੱਪ ਖਲੋਵੇ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਲਗਾਮ ਫੜਨ ਵਾਲੇ ਵੀ ਉਸ
ਦੇ ਹੋਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ।

ਯොගටා නු້ න්‍යුර අංදාස් කර කිමේ වැඳෙ මැක ජා තැක දා පුෂ්ඨ නේකරී ලැහැ ලදී කරන පද්ධා ඇස් තේ මුපර නේකරී ලැහැ ලදී ප්‍රව්‍ලිස දීංචා දා දා පැහැ ඇතේ නේ මිරෝ පාඩී එළඟ පාව දී තා ලිංආකරු වාලේ ලොකා දා වික්‍රම දේසා ව්‍ල පාඩී නු້ මන කර පැහැ මුහන් නු້ ආපංචී ලිංආකරු නු້ මහි මෙය දේ මූල්‍ය ව්‍ල කදම පුණු ලදී ම්‍යුඩුර රෙණා ඒයිනා රැඳු විදේශා විච වාසා කර නේ රිස්වඩ බෝගී තේ යිනා, යොගටා අයාරිඹ නේකරී දා පුෂ්ඨ, තර විභාග විච පිමානදාරී, යිනා කිමේ මිඛාරස දේ ක්‍රේම කේවල වාරී ආසී තේ තෙ පාඩා කුඩ අජිහීං භාලටා නේ සිස කාචනවස මුස දා මන මුශ්‍ය දා රෝ රහි ජාන නු້ කරදා රැ ඇතේ මුහු රෝර රිස්ටේදාරා මිංතරා නු້ මස්ලිංඡ තේ වාකිං කරවා මුන්න නු້ මුශ්‍ය මද ලැහැ දා කාරන බණදා රැ ඇ. මුස දේ අරුඡ මන විච පිමා ගෙල දා ටිංං වී ආ රී ජානදා රැ කි කි කරේ සඡේ ආපහු දේස් තාරජ විච අජිහා ප්‍රසාද මිංත මැපෙනා !

ਨਾ ਜਾ ਵੇਂਤੀ ਪਰਦੇਸ ਨੀ

ਹਰੀਕੇ ਪੱਤਣ - ਹਰੀਕੇ ਝੀਲ 'ਚ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀ ਅਸਲ ਜਲ ਬੱਸ, ਜੋ 15 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਚੁੱਪ ਚਪੀਤੇ ਰਾਤ ਦੇ ਹਨਦੇਰੇ 'ਚ ਵਿਡਾਗ ਨੇ ਹਰੀਕੇ ਹੈਂਡ ਵਰਕਸ 'ਤੇ ਬਣੇ ਜਲ ਬੱਸ ਅੱਡੇ ਦੇ ਗੈਰਾਜ਼ 'ਚ ਖੜ੍ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਨੂੰ 4 ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਗੈਰਾਜ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਜਲ ਬੱਸ ਪਹਿਲੀ ਬੱਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਜਿਥੇ ਛਿਗਾਈਨ 'ਚ ਕਾਫ਼ੀ ਸੁੰਦਰ ਹੈ, ਉਥੇ ਹੀ 48 ਸੀਟਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਖੂਬੀਆਂ ਇਸ ਬੱਸ 'ਚ ਹਨ। ਇਸ ਬੱਸ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸ਼ਨ ਐਮ.ਫਿ.ਬੀ.ਐਸ. ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਐਮ.ਡੀ. ਸੰਜੀਵ ਅਗਰਵਾਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਦਘਾਟਨ ਮੌਕੇ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਪਹਿਲੀ ਜਲ ਬੱਸ ਟਰਾਈਲ ਵਹੀਕਲ ਸੀ, ਜੋਕਿ ਵਾਪਿਸ ਗੋਆ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਹੁਣ ਆਈ ਨਵੀਂ ਜਲ ਬੱਸ ਵਿਡਾਗ ਵੱਲ ਅਮੀਰਿਕਾ ਤੋਂ ਮੰਗਵਾਈ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਗੋਆ 'ਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਹੈ। ਇਹ ਬੱਸ ਨਵੀਂ ਤਕਨੀਕ ਨਾਲ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪੱਥੋਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਲਦ ਹੀ ਨਵੀਂ ਬੱਸ ਹਰੀਕੇ ਝੀਲ ਦੇ ਪਾਣੀ 'ਚ ਚੱਲੇਗੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਝੀਲ 'ਤੇ ਬਣੇ ਰੈਪ ਨਜ਼ਦੀਕ ਪਾਣੀ ਦੇ ਲੈਵਲ ਤੇ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਅੱਜ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਸੰਜੀਵ ਅਗਰਵਾਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੋਆ ਤੋਂ ਟੀਮ ਆਂ ਕੇ ਦੁਬਾਰਾ ਝੀਲ 'ਚ ਰੁਟ ਮਾਰਕਿੰਗ ਕਰੇਗੀ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ

ਤੋ ਆਈ ਟੀਮ ਅਗਲੇ 10-15 ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਸਾਡੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸਟਾਫ਼ ਨੂੰ ਟ੍ਰੈਨਿੰਗ ਦੇਵੇਰੀ ਤੇ ਇਹ ਟ੍ਰੈਨਿੰਗ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋ ਬਾਅਦ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਜਲ ਬੱਸ ਨੂੰ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 4 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਜਿਥੇ ਇਹ ਨਵੀਂ ਬੱਸ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਲਿਆ ਕੇ ਚੁੱਪ ਚਪੀਤੇ ਅੰਦਰ ਖੜ੍ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਉਥੇ ਹੀ ਪਹਿਲੀ ਜਲ ਬੱਸ ਨੂੰ ਗੋਆ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਪਰ ਵਿਭਾਗ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕੁਝ ਵੀ ਦੱਸਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤੇ ਵਾਪਿਸ ਗੋਆ ਭੇਜੀ ਜਲ ਬੱਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੋਸਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਰਹੀ, ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਅੱਜ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇਸ ਬੱਸ ਨੂੰ ਗੈਰਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਖੜ੍ਹੀ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਲੋਕ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਇਸ ਬੱਸ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਪਹੁੰਚ ਰਹੇ ਸਨ ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਬੱਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇਸ ਨਵੀਂ ਬੱਸ ਦੀ ਵਧੀਆ ਦਿੱਖ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬਿੱਚ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣੀ ਰਹੀ।

ਅਪ-ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਅਹਿਮੀਅਤ ਕਿਉਂ ਦੇ ਰਹੇ ਨੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨ

ਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਆਤਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਧਦਾ ਹੈ ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਸਫਲਤਾ ਹੰਕਾਰ ਵੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੇ ਬਜਟ ਸੈਸ਼ਨ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚਾਲੇ ਅਪ-ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਿੱਧ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਹਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜ ਅਪ-ਸ਼ਬਦ, ਸਨਸਨੀਖੇਜ਼ ਗੱਲਾਂ, ਅਕਸ ਖਰਾਬ ਕਰਨਾ ਆਦਿ ਨਵੀਂ ਸਿਆਸੀ ਵਾਰਤਾ ਬਣ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਸਰੋਤ ਸੀਟੀਆਂ ਵਜਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ ਉਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਾਨਿੰਦਰ ਮੌਦੀ ਵੱਲੋਂ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਉਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਟਿੱਪਣੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਸੋਭਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, 'ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਾਸਨ ਵਿੱਚ ਕਈ ਘਪਲੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਪਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਉਤੇ ਇੱਕ ਵੀ ਦਾਗ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ। ਬਾਬੂਮ ਵਿੱਚ ਰੇਨਕੋਟ ਪਹਿਨ ਕੇ ਨਹਾਉਣ ਦੀ ਕਲਾ ਤਾਂ ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬ ਹੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ, ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ।'

ਇਸ ਟਿੱਪਣੀ ਦਾ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੇ ਵਾਕਾਉਟ ਕੀਤਾ। ਮੌਦੀ ਨੇ ਇਸ ਟਿੱਪਣੀ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਉਚਿਤ ਠਹਿਰਾਇਆ, 'ਸਾਡੇ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੇਬੈਕ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੈ।' ਮੌਦੀ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨੋਟਬੰਦੀ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੋਟਬੰਦੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਇਹ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਦੀ ਭਾਰੀ ਨਾਕਾਮੀ ਹੈ ਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੇ ਸੋਸਿਅਨਾਂ ਉਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਡਾਕਾ ਤੇ ਸੰਗਿਤ ਲੁਟ ਹੈ। ਮੌਦੀ ਦੀ ਕੋਈ ਭਾਸ਼ਾ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟਵਾਦੀ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਕੁਝ ਲੋਕ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਵਾਰਤਾ ਦਾ ਅਟੂਟ ਅੰਗ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਸੱਚ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾ ਸਕਦੇ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹੋਰਨਾਂ ਨੋਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਭਾਸ਼ਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੋਤਾ ਖਤਰੋਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ 'ਗਾਂਧੀ ਜੀ, ਇੰਦਰਾ ਜੀ ਵਰਗੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਬਲਿਦਾਨ ਦਿੱਤਾ, ਤੁਹਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸ ਨੇ ਦਿੱਤਾ? ਇੱਕ ਕੁੱਝ ਨੇ ਵੀ ਨਹੀਂ।' ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਮੌਦੀ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਦਿੱਤਾ,

'ਅਸੀਂ ਕੁੱਡਿਆਂ ਵਾਲੀ ਰਵਾਇਤ ਨਾਲ ਪਲੇ ਵਧੇ ਨਹੀਂ ਹਾਂ।'

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਕਈ ਵਾਰ ਅਜਿਹੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਗੁਜਰਾਤ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਮੌਦੀ ਨੂੰ 'ਮੌਤ ਦਾ ਸੌਦਾਗਰ' ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਯੁ ਪੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ 'ਜ਼ਹਿਰ ਦੀ ਖੇਤੀ' ਵਰਗੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅੱਗ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਵਾਂਗ ਰਾਹੂਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਸਰਜੀਕਲ ਸਟਰੀਕ ਬਾਰੇ ਇਹ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ 'ਮੌਦੀ ਖੂਨ ਦੀ ਦਲਾਲੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।' ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਦੋ ਸੀਨੀਅਰ ਨੋਤਾਵਾਂ ਨੇ ਮੌਦੀ ਨੂੰ ਰਾਵਣ ਅਤੇ ਅੰਗੇਜ਼ਬ ਤੱਕ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਉਤੇ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਹੈਰਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੇ ਨੋਤਾ ਸ਼ਾਲੀਨਤਾ ਅਤੇ ਵੱਕਾਰ ਨੂੰ ਛਿੱਕੇ ਟੰਗ ਕੇ ਆਪਣਾ ਅਸਲੀ ਗਿਰਗਿਟ ਵਾਲਾ ਰੰਗ ਦਿਖਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਨੋਤਾ ਬਹੁਤ ਹਾਸੇ-ਮਜ਼ਾਕ ਵਾਲੇ ਵਿਆਂਗ ਕਰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਨੋਤਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਜ ਹੁੱਦ ਵਿੱਚ ਲੈਂਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਅੱਜ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਾਂ ਵਿੱਚਲੀ ਰੇਖਾ ਧੁੰਦਲੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਦੁਜੀ ਲਈ ਅਪ-ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਖੁਲ੍ਹ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਆਮ ਸਲੀਕਾ ਭੁਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪ-ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨੋਤਾ ਇੱਕ ਦੁਸਰੇ ਦੀ ਪੱਗ ਜਨਤਕ ਤੌਰ ਉਤੇ ਉਛਾਲ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਸ ਕਾਂਡ ਨਾਲ ਇੱਕ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿਆਸੀ ਅਪ-ਸ਼ਬਦ ਸਾਡੀ ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਭਿਆਨਕ ਅਸਲੀਅਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਗਲਤ ਅਤੇ ਸਹੀ ਵਿਚਾਲੇ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਇੰਨੀ ਗਿਰਵਾਟ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਇਹ ਸੁਰਾਅਤ ਕਾਂਗਰਸ ਵੱਲੋਂ 'ਨਿਪੁੰਸਕ ਮੌਦੀ' ਅਤੇ ਕੇਜ਼ਰੀਵਾਲ ਵੱਲੋਂ 'ਮੁੱਖ ਰਾਹੂਲ', 'ਕਾਤਿਲ ਮੌਦੀ' ਅਤੇ ਮੌਦੀ ਵੱਲੋਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ 'ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਏਜੰਟ' ਅਤੇ 'ਏ ਕੇ 49' ਵਰਗੇ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਣ ਨਾਲ ਹੋਈ ਹੈ। ਨੈਸ਼ਨਲਿਸਟ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼ਰਦ ਪਵਾਰ ਨੇ ਮੌਦੀ ਨੂੰ 'ਪਗਲ' ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂਟਲ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਇਲਾਜ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਲੋਤ ਹੈ। ਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ 'ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?

ਇਹੋ ਨਹੀਂ, ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੋਤਾ ਨੇ ਮੌਦੀ ਤੇ ਮਾਇਆਵਤੀ ਦੇ ਅਣਵਿਆਹੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਚੋਣਾਂ

ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਬਸਪਾ ਵਿਚਾਲੇ ਗਠਜੋੜ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਤਿੱਖੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ। (ਮੌਦੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਆਹੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਕਾਢੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ)

ਪੱਥਰੀ ਬੰਗਲ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਮਤਾ ਬੈਨ-ਰਜੀ ਕਈ ਵਾਰੀ ਸੀ ਪੀ ਆਈ ਐਮ ਬਾਰੇ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਨੋਤਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਹਰ ਸਮੇਂ ਸਾਡੇ ਉਤੇ ਚੜ੍ਹਾਈ ਕਰਦੀ ਹੈ ਉਡੀਕ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸੰਜ ਉਦੋਂ ਹੋਰ ਗੜਬੜਾ ਗਈ, ਜਦੋਂ ਜੰਮ-ਕਸਮੀਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੋਤਾ ਉੱਮੇਰ ਅਬਦੂਲਾ ਨੇ ਨਾਨਿੰਦਰ ਮੌਦੀ ਦੀਆਂ ਰੈਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੋਟ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ 'ਬਾਸਟਰਡ' ਕਿਹਾ ਸੀ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਉਤੇ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਹੈਰਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੇ ਨੋਤਾ ਸ਼ਾਲੀਨਤਾ ਅਤੇ ਵੱਕਾਰ ਨੂੰ ਛਿੱਕੇ ਟੰਗ ਕੇ ਆਪਣਾ ਅਸਲੀ ਗਿਰਗਿਟ ਵਾਲਾ ਰੰਗ ਦਿਖਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸੰਜ ਉਦੋਂ ਹੋਰ ਗੜਬੜਾ ਗਈ, ਜਦੋਂ ਜੰਮ-ਕਸਮੀਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੋਤਾ ਉੱਮੇਰ ਅਬਦੂਲਾ ਨੇ ਨਾਨਿੰਦਰ ਮੌਦੀ ਦੀਆਂ ਰੈਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਵਿਗਾਤ ਸਕਦਾ। ਸਾਡਾ ਸ਼ਬਦ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਨੋਤਾ ਉੱਮੇਰ ਅਬਦੂਲਾ ਨੇ ਨਾਨਿੰਦਰ ਮੌਦੀ ਦੀਆਂ ਰੈਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਵਿਗਾਤ ਸਕਦਾ।

ਇਹ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਂਧੂਆ ਪਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਅਕਬਰਦੀਨ (ਐਮ ਆਈ ਐਮ) ਵੱਲੋਂ 2013 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਭਾਸ਼ਣ ਜ਼ਿਕਰ ਪੋਂਗ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਿੰਦ੍ਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਪੁੰਸਕ ਅਤੇ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਨਿਪੁੰਸਕ ਸੈਨਾ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ '15 ਮਿਟਾਂ ਲਈ ਪੁਲਸ ਹਟਾ ਦਿੱਤ ਤਾਂ 25 ਕਰੋੜ ਮੁਸਲਮਾਨ 100 ਕਰੋੜ ਹਿੰਦ੍ਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਦੇਣਗੇ।' ਇਸ ਦੇ ਪਿੱਛੋਂ ਕੇਂਦਰੀ ਫੂਡ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਮੰਤਰੀ ਸਾਧਾਰਵੀਂ ਨਿਰਜਣਾ ਜੋਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਤੁਸੀਂ ਰਾਮਜ਼ਾਦੀਆਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਜਾਂ ਹਰਾਮਜ਼ਾਦੀਆਂ ਦੀ।'

ਇਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸਿਆਸੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਕਿਨਾਂ ਨਿਧਾਰ ਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਾਡੇ ਨੋਤਾਵਾਂ ਦਾ ਨੈਤਿਕ ਪੈਂਧਰ ਡਿੱਗਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੀਵਨਸੈਲੀ ਅਨੈਡਿਕ ਬਣਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਸਿਆਸਤ ਨਿੱਜੀ ਅਪਮਾਨ ਅਤੇ ਚਿੱਤਰਹੀਣਤਾ ਦੇ ਪੈਂਧਰ ਤੱਕ ਡਿੱਗ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਮੈਂ ਸਹੀ ਹਾਂ।'

ਇਸ ਨੇ ਸਾਡੀ ਸਿਆਸੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਫੈਲੇ ਪਾਖੰਡ ਦਾ ਭਾਂਡਾ ਭੰਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰੋ, ਨਫਰਤ ਕਰੋ ਜ

ਬੇਟੀ ਬਚਾਉ, ਬੇਟੀ ਖੜਾਉ

ਪੱਡਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਲੜਕਾ ਅਮਰ ਐਮ.ਐਸ.ਸੀ. (ਮੈਥ) ਫਸਟ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਚੱਪਲਾਂ ਘਸਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਲੜਕਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਪੱਡਾ ਸਾਹਿਬ ਬੇਡਿਕਰ ਸਨ ਕਿ ਨੌਕਰੀ ਦਾ ਜੁਗਤ ਤਾਂ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਲੱਗ ਈ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਉਸ ਦਾ ਵਿਆਹ ਜਲਦੀ ਕਰ ਦੇਣ ਦੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਪੰਥ ਦੇ ਕਾਜ, ਨੂੰ ਹੁੰਗ ਰਾਣੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਲਕਸ਼ਮੀ ਵੀ ਘਰ ਆਵੇਗੀ। ਉਧਰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਚੱਡਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਐਮ.ਏ. ਇੰਗਲਿਸ਼ ਪਾਸ ਲੜਕੀ ਮਜ਼ਾ ਵੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਸੀ॥ ਜ਼ਮਾਨਾ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਕਰਨ ਚੱਡਾ ਸਾਹਿਬ ਵੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਪੀਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।

ਪੱਡਾ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਵਿਚੋਲਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਲੜਕੇ ਦਾ ਮਾਰਕੀਟ ਰੇਟ ਪਤਾ ਕਰਵਾਇਆ। ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਵਾਲੇ ਦਾ ਤਾਂ 50-60 ਲੱਖ ਤੱਕ ਵੀ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਬੇਕਾਰ ਬੈਠੇ ਪੋਸ਼ਟ ਗਰਜ਼ੈਣੇਟ ਦਾ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਕਿਸੇ ਨੇ। ਸੱਚ ਮਾਰ ਕੇ ਸਿਆਹਿਆਂ ਨੇ ਚੱਡਾ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਸੌਦਾ ਸਾਡ੍ਹ ਪੰਜ ਲੱਖ ਵਿੱਚ ਫਿੱਟ ਕਰਵਾ ਦਿਤਾ। ਪੱਡਾ ਸਾਹਿਬ ਉਮੀਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਬਾਗੋ ਬਾਗ ਹੋ ਗਏ। ਛੇਟੀ ਜਿਹੀ ਪਾਰਟੀ ਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਅਜੇ ਗੱਲ ਤਹਿਂ ਹੋਈ ਨੂੰ ਮਹੀਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਇਆ ਕਿ ਅਮਰ ਦੀ ਸਿਲੇਕਸ਼ਨ ਬੱਦੋਰ ਨਾਇਬਿਤ

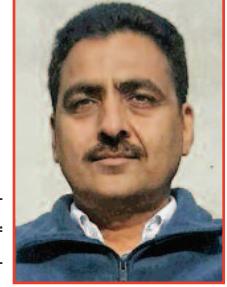
ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਹੋ ਗਈ। ਨਸੀਬਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਖਾਕੀ ਰੰਗ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਲਿਫਟ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੱਤਰ ਵੇਖ ਕੇ ਬੁਸ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਪੱਡਾ ਸਾਹਿਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮੌਟੀਆਂ ਮੌਟੀਆਂ ਗਲ੍ਹਾਂ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਪਤਨੀ ਨੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ, ਉਮਾਮਾਂ ਤਾਂ ਕਿਤੇ ਬਾਬੇ ਗਾਲੂੰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕਿ੍ਰਿਪਾ ਨਾਲ ਮੰਡੇ ਨੂੰ ਮਲਾਈਦਾਰ ਨੈਕਰੀ ਮਿਲੀ ਆ, ਤਸੀਂ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰੰਗ ਬਕ ਰਹੇ ਉ? ਪੱਡਾ ਖਿੜ੍ਹ ਕੇ ਬੋਲਿਆ, ਉਹਿਥ ਸਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਈਕ ਨਿਕਮੀ ਆ। ਇਥੇ ਤਾਂ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਚਿੰਠੀ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਲੜਕੇ ਦਾ ਅਰਾਮ ਨਾਲ 70-80 ਲੱਖ ਮੁੱਲ ਯੈ ਜਾਣਾ ਸੀ” ਪਤਨੀ ਸਿਆਈ ਸੀ, ਉਮੈਂ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਲਪਦੀ ਸੀ ਕਿ ਕੁਝ ਦਿਨ ਰੁਕ ਜਾਓ। ਅਜੇ ਉਮਰ ਈ ਕੀ ਐ ਮੇਰੇ ਅਮਰ ਦੀ। ਤੁਹਾਡੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਹੀ ਪੇਂਡਰਾ ਵੇਖਣ ਦਾ ਭੂਤ ਸਵਾਰ ਸੀ, ਹਣ੍ਹ ਭੁਗਤੇ। ਅਜੇ ਵੀ ਡੁਲੇ ਬੇਰਾਂ ਦਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਵਿਗਿਤਿਆ। ਦੇਰ ਆਇਦ ਦਰਸਤ ਆਇਦ। ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਸੜੀ ਭੁੱਜੀ ਜਾਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇੱਕੋ ਵਾਰ ਬੇਸ਼ਰੀ ਸਹਿ ਲੈਣੀ ਚੰਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕੀ ਆ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਵਿਲੀਆਂ ਪੀਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕੁਰਾਹੀਏ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਜੇ ਤਾਂ ਕੱਚੇ ਕੁਆਰੇ ਸਾਕ ਨੇ ਤਸੀਂ ਚੱਡੇ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਭੇਜ ਦਿਉ। ਅਸੀਂ ਕਿਹੜਾ ਕੁਝ ਲਿਆ ਉਸ ਕੋਲੋਂ? ਉਹ ਆਪਣੇ ਘਰ ਤੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਘਰ। ਜੋ

ਹੋਊ ਵੇਖੀ ਜਾਊ।”

ਸਿਆਣੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬੇਸਰਮ ਹੋਣਾ ਅੰ
ਬਹੁਤ ਹੈ। ਪਰ ਜੇ ਬੰਦਾ ਇੱਕ ਵਾਰ ਬੇਸਰਮੀ ਧਾਰਨ ਨ
ਲਵੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਮੌਜਾਂ ਈ ਮੌਜਾਂ। ਚਿੰਠੀ ਲਿਖ ਕੇ ਭੇਜ ਦਿੱ
ਗਈ, ਉਪਿਆਰੇ ਚੱਡਾ ਸਾਰਿਬਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਾਣ ਕੇ ਖੁ
ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਅਮਰ ਨੂੰ ਨਾਇਬ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੀ ਨੌਕ
ਮਿਲ ਗਈ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਦੇ ਸੁੱਭ ਅਵਸਰ 'ਤੇ ਹੀ ਇਹ ਸੁੱ
ਕਾਰਜ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੀ ਸੁਯੋਗ ਬੇਟੀ
ਭਾਗਾਂ ਦਾ ਵੀ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਬਹੁ
ਹੀ ਸਮਝਦਾਰ ਇਨਸਾਨ ਹੋ ਤੇ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਮਰਿਆਦਾ ਬਾ
ਖਬ ਸਮਝਦੇ ਹੋ। ਧਰਮ 'ਤੇ ਹੀ ਧਰਤੀ ਮਾਤਾ ਇਕੀ ਹੋ
ਹੈ। ਇਨਸਾਨ ਤਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਮੌਜ ਮਹਿਸੂਸਾ ਦੇ ਗੇਤ ਵਿੱਚ ਪਿ
ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫਰਜ ਨਿਭਾਉਣ ਲੱਗਿ
ਕਿਸੇ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਧਰਮ ਦਾ ਲੜ ਨਹੀਂ ਛੱਡਣਾ ਚਾਹੀਦਾ
ਪੈਸਾ ਤਾਂ ਹੱਥਾਂ ਦਾ ਮੈਲ ਹੈ, ਅਸਲ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਮਨੁੱਖ
ਇੱਜਤ। ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਵੀ ਦਾਨ ਦਹੇਜ਼ ਦਿਉਗੇ, ਆਪਣਾ
ਸੁਭਾਗਵਤੀ ਧੀ ਨੂੰ ਹੀ ਦਿਉਗੇ। ਅਮਰ ਦੇ ਮੈਸੂਰਾ ਅਹੁ
ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਆਪੇ ਵੇਖ ਲਿਉ ਨਹੀਂ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਹੋ
ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਵੇਖਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਜਵਾਬ ਜਲਦੀ ਦਿਓ
ਤੁਹਾਡਾ ਸੁੱਭ ਚਿੰਤਕ, ਸ.ਸ.ਪੱਡਾ”

ਚੱਡਾ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਦਹੇਜ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਵਾਲੀ ਚਿੱ

ਭਰਾਜ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੁ ਐਸ. ਪੀ.

ਦੋ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਗਹੁ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ।
 ਉਹ ਪੱਡੇ ਦੀ ਕਮੀਨਗੀ ਵੇਖ
 ਕੇ ਦੰਗ ਰਹਿ ਗਏ, ਕਿਵੇਂ
 ਜਾਹਿਰ ਦੀ ਗੋਲੀ ਸ਼ਾਹਿਦ ਵਿੱਚ
 ਲੇਪਟ ਕੇ ਭੇਜੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ
 ਦੋ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਤੇ ਫਿਰ ਵਾਪਸੀ ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ
 ਖਤ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ, ਉਪਿਆਰੇ ਅਤਿ ਸਤਿਕਾਰ ਯੋਗ ਪੱਡਾ
 ਸ਼ਾਹਿਬ ਜੀ। ਮੈਂ ਖੁਦ ਹੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲਿਖਣ ਵਾਲਾ ਸੀ ਪਰ
 ਖਾਨਦਾਨੀ ਸ਼ਰਾਫਤ ਕਾਰਨ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪੈ ਰਹੀ। ਪਰ
 ਤੁਹਾਡੀ ਚਿੰਠੀ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਲਿਖਣ ਦਾ ਬਲ ਬਖਸ਼ਿਆ ਹੈ।
 ਅਮਰ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਦੀ ਸਾਨੂੰ ਹਾਰਦਿਕ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ। ਉਹ
 ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਿਹਨਤੀ, ਚਰਿੰਤਰਵਾਨ ਅਤੇ ਸੁਯੋਗ ਲੜਕਾ
 ਹੈ, ਜ਼ਰੂਰ ਤਰੱਕੀ ਕਰੇਗਾ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਬਹੁਤ
 ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਮਮਤਾ ਦੀ ਚੋਣ ਆਈ.ਏ.ਐਸ.
 ਵਾਸਤੇ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਇੱਕ ਡੀ.ਸੀ. ਵਾਸਤੇ ਆਪਣੇ
 ਅਧੀਨ ਲੱਗੇ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਾਉਣਾ ਤਾਂ
 ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਮੰਗ ਮੁਤਾਬਕ ਇਹ ਰਿਸਤਾ
 ਡੇੜਨ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।” ਸੌਨੇ ਦਾ ਅੰਡਾ
 ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਮੁਰਗੀ ਹੱਥੋਂ ਨਿਕਲ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਪੱਡਾ ਸ਼ਾਹਿਬ
 ਨੂੰ ਹਾਰਟ ਅਟੈਕ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਉਹ ਸੀ.ਐਮ.ਸੀ. ਦੀ
 ਆਈ.ਸੀ.ਜ. ਵਿੱਚ ਪਈ ਹਨ।

ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਆਰਥਿਕ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਲੀ

ਔਕਸਫੈਮ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ 16 ਜਨਵਰੀ 2017 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਇੱਕ ਵਿਪੋਰਟ 'ਐਨ ਇਕੈਨੀਮੀ ਫਾਰ ਦਾ 99%' (99 ਫੀਸਦੀ ਲਈ ਅਰਥਚਾਰਾ) ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਆਰਬਿਕ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸਿਰਫ ਅਠ ਬੰਦਿਆਂ ਕੋਲ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਹੇਠਲੇ 50 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਬਾਕੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧਨ ਹੈ। 1988 ਤੋਂ 2011 ਵਿਕਾਰ ਸਭ ਤੋਂ ਗਰੀਬੀ 10 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰਾਂ ਦਾ ਵਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਦੋਕਿ ਇਸੇ ਅਰਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸਭ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕ ਛੀਸਦੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ 182 ਗੁਣਾ ਵਧਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਆਰਬਿਕ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਖਰਨ ਦਾ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ 25 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਅਮੀਰ ਇੱਕ ਫ੍ਰੀਸਟੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਥੱਲੇ ਵਾਲੇ 50 ਫ੍ਰੀਸਟੀ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਧਨ ਦਾ ਰਿਸਾਅ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਇਹ ਉਪਰਲਿਆਂ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਖਤਰੇ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਅਤਿ ਦੇ ਅਮੀਰ ਵਿਅਕਤੀ ਕੇਂਦਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ। 2015-16 ਦੌਰਾਨ ਵੱਡੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬਹੁਤ ਅੱਗੇ ਵਧੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਫੇ ਉਚੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ 10 ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ 180 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵੱਡੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਾਰੀਰਕ

ਛਾਂ ਗਿਆਨ ਸੰਪ੍ਰ

ਅਤੇ ਮਾਰਟਿਨ ਦੇ 'ਇਕਨੋਮਿਕ ਅੰਡ ਪੇਲੀਟੀਕਲ ਵੀਕਲੀ' ਵਿੱਚ ਛੱਪੇ ਇਕ ਖੋਜ ਪਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਧ ਰਹੀ ਅਸਮਾਨਤਾ ਉਪਰ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਖੋਜ ਪਰਥੇ ਨਿਚੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਆਰਬਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਸਮਾਨਤਾ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗਰੀਬੀ, ਖਰਾਬ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਿਟੀ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

1980ਵਿਆਂ ਤੋਂ ਹੁਣ ਤਕ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਮਾਨਤਾ ਵਧੀ ਜਦੋਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਉਪਰਾਲੇ ਕਦੇ-ਕਦਾਈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਗੈਰ-ਅਸਰਦਾ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਕਿ ਅਸਮਾਨਤਾ ਕਿਉਂ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਇਲਾਹੌਂਦ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਢੰਗ-ਤਰੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ ਜਿਹੜੇ ਵਧ ਰਹੀ ਅਸਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਚੋਰ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਹੋਦ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਪਰਦਾ ਪਾਉਣਾ, ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਨਿੱਦਿਣਾ, ਅਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਅਤੇ ਛਾਇਦੇਮੰਦ ਬਿਆਨਾ, ਸਰਕਾਰੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਠੀਕ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਣਾ, ਜਿਹੜੇ ਅਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬੋਲਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਬੋਲਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਨਾਮ ਦੇਣੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਕਈ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਕਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤਿ ਦੀ ਹੋਦ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਆਰਥਿਕ ਮਾਡਲ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਗਾਂਹਵਾਂ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਖੱਬੇ-ਪੱਖੀ ਲੀਡਰਾਂ, ਜਿਹੜੇ ਕਾਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਸਮਾਨਤਾ ਵਾਲੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਾਮੀ ਹਨ, ਨੂੰ ਕਤਸ਼ੀਆਂ ਅਤਾਤਿਆਂ ਦੇ ਲਾਲਜ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ

ਸਮਝ ਦੇ ਹਮਾ ਹਨ, ਤੂ ਕੁਰਸਿਆਂ ਅਤੇ ਹਵਾਲਾਂ ਦ ਲਾਲਚ ਉਕਾਲ ਭਰਮਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਵਰਤਾਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ

ਦਾ ਨਪੀਤਨ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕਰ ਦੇਣ ਨੂੰ ਟਾਲਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰਿਆਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਗੁਰੀਬਾਂ ਦਾ ਭਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਨ ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਉਪਰ ਕਰ ਲਗਾਤਾਰ ਘਟਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। 1980 ਦੌਰਾਨ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਕਰ ਦੀ ਉਚਤਮ ਸੀਮਾ 70 ਫੀਸਦੀ ਸੀ ਜਿਹੜੀ ਹੁਣ 40 ਫੀਸਦੀ ਹੈ। ਵਿਕਾਸ ਕਰ ਰਹੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਕਰ ਦੀ ਔਸਤਨ ਦਰ 30 ਫੀਸਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਉਗਰਹਿਆ ਗੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਸਿਰੇ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਜਬਰੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਜਾਂ ਗੁਲਾਮੀ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਲਗਾਤਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਮਿਲਣ ਅਤੇ ਤਰਸਯੋਗ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਕਾਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਲੜਕੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਪੱਖ ਤੋਂ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸੰਭਵ ਕਰ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਨਫ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰ-ਮੁਕਤ ਥਿਊਂਡਾਂ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਮੁਕਾਬਲਾ ਵਧਾ ਕੇ, ਕਰ ਰਿਆਇਤਾਂ ਅਤੇ ਨੀਵੀਆਂ ਕਰ ਦਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਉਪਰ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਕਰ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਘਟ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਕਾਫ਼ੀ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇਗਾਂ ਦੇ ਨਫ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਹੀ ਚੱਲਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਿੱਸਾ ਅਮੀਰ ਹਿੱਸਾਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸਮਾਨਤਾ ਵਧਦੀ ਹੈ। ਐਂਕਸਫੈਮ ਨੇ ਆਪਣੀ 2016 ਦੀ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ 'ਐਨ ਇਕੋਨਮੀ ਫਾਰ ਦੀ ਵਨ ਪਰਸੈਟ' ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਆਪਣੀ ਵੱਡੀ ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਮੰਡਲਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਫੇ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧਦੇ ਰਹਿਣ। ਅਤਿ ਦੇ ਅਮੀਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ-ਤਿਹਾਈ ਧਨ ਵਿਰਾਸਤ ਅਤੇ 43 ਫੀਸਦੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਉਪਰਲੇ ਇੱਕ ਫੀਸਦੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਬਣਾਈ ਗਈ ਅਰਥ-ਵਿਵਸਥਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗਲਤ ਮਾਨਤਾਵਾਂ ਉਪਰ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਮੰਡੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਠੀਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਘਟਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ; ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਫ਼ਾ ਅਤੇ ਹਿੱਸੇਯਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਕਮਾਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ ਉਪਰ ਵਧਣੇ ਚਾਹੀਏ ਹਨ; ਅਤਿਥੀਆਂ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਧਨ ਗੁਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸਫ਼ਲਤਾ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਅਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ; ਨੀਤੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਤੀਜਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਸਾਡਾ ਆਰਥਿਕ ਮਾਡਲ ਮਰਦਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਭੇਦਭਾਵ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸਾਧਨ ਅਸੀਂਮਤ ਹਨ, ਮਾਨਤਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਅਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਅਤੇ ਪਿਛਾਂਹ-ਖਿੜ੍ਹ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਅਤੇ ਸਥਿਰਤਾ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਦੇਣ ਵੇਲੇ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। 10 ਦਸੰਬਰ 2016 ਨੂੰ ਅਨੰਦ ਅਤੇ ਬੰਬੀ ਦੇ 'ਇਕਨੋਮਿਕ ਐਂਡ ਪੋਲੀਟੀਕਲ ਵੀਕਲੀ' ਵਿਚ ਢਾਪੇ ਇੱਕ ਖੇਤ ਪਰਚੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ 1991 ਤੋਂ 2012 ਦੌਰਾਨ ਆਰਥਿਕ ਅਸਮਾਨਤਾ ਵਾਧੀ ਹੈ ਅਤੇ 2002 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਪਰਲੇ 10 ਫੀਸਦੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਧਨ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਧਨ ਵਿਚ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਦਾ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਪੈਂਤੇ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧਨ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ ਆਸ ਵਿਚ ਸਬੰਧਿਤ ਹਨ। 5 ਦਸੰਬਰ 2015 ਨੂੰ ਫੈਲਾਉਂ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਨਹਿਰ

ਸੁ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਮੁੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਲੋਕ ਦਲ (ਇਨੈਲੋ) ਵੱਲ ਸਤਲਜ ਯਮੁਨਾ ਲਿੰਕ ਨਹਿਰ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਲਈ 23 ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਨਾਲ ਦੋਵਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿਆਸੀ ਤਣਾਅ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਜ਼ੀ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਨਾਲ ਜਿੱਥੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿੱਚ ਉਘ ਰਹੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦੀ ਨੀਂਦ ਉਡਵੀ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ, ਉਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਟ ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਵੀ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਮੁਸੀਬਤ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਉਧਰ, ਹਾਸ਼ਿਏ 'ਤੇ ਜਾਂ ਚੁੱਕੀ ਚੌਟਾਲਿਆਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ 'ਇਨੈਲੋ' ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚੋਂ ਭਾਰੀ ਸਿਆਸੀ ਲਾਹਾ ਮਿਲਦਾ ਦਿਸ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਲਗਪਗ ਢੇੜ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਸੱਤਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਭਿੱਸਟਾਚਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤ ਰਹੇ ਇਨੈਲੋ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਤਲਜ ਯਮੁਨਾ ਲਿੰਕ ਨਹਿਰ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਰੋਟੀਆਂ ਸੇਕਣ ਦਾ ਇਹ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਮੌਕਾ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਚੌਟਾਲਿਆਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਤੇ ਨਜ਼ਾਰੀਕੀ ਸਬੰਧਾਂ ਵਾਲੇ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਬਾਦਲਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੜ੍ਹਦ ਵਿੱਚ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣੀ ਖਰ ਚੁੱਕੀ ਸਾਖ ਨੂੰ ਠੰਮ੍ਹਣਾ ਦੇਣ ਦਾ ਇਸ ਤੋਂ ਸੁਨਹਿਰੀ ਮੌਕਾ ਹੋਰ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਕਾ ਹ ਸੜਦਾ ਹ ?
ਹਰਿਆਣਾ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਚੌਟਾਲਿਆਂ,
ਬਾਦਲਾਂ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੇਂਦਰ
ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਵੀ ਸਤਲੁਜ ਯਮੁਨਾ ਲਿੰਕ ਨਹਿਰ ਦਾ
ਮੁੱਦਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਪਣੇ ਸੌਤੇ ਸਿਆਸੀ
ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਪੱਠੇ ਪਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕ ਹਥਿਆਰ ਬਣ ਚੁੱਕਿਆ
ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਬਾਟਵਾਰੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ
ਤਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੁਖਿਆਂ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ
ਅਤੇ ਨੇਤਾ ਆਪਣੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ
ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਮੰਤਰ
ਹੱਲ ਹੋਣ ਬਾਅਦ ਮੁੜ ਦਫ਼ਨਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕਲਾ ਦਾ
ਮੁਜਾਹਰਾ ਬਾਖੂਬੀ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ
ਦੌਰਾਨ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਰਹੀਆਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਅਤੇ ਗੈਰ
ਕਾਂਗਰਸੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਹਕੀਕੀ,
ਤਰਕਸੰਗਤ ਅਤੇ ਨਿਆਪੁੰਰਨ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਬਾਸ਼ੇ,
ਇਸਹੂੰ ਜਿਉ ਦਾ ਤਿਉ ਰੱਖ ਕੇ ਆਪਣੀ ਸਿਆਸਤ
ਖੇਡਣ ਵਿੱਚ ਮਸਰੂਫ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਹੁਣ
ਤਕ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਅਤੇ ਹੋ ਰਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ
ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ
ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨੇਤਾ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ
ਵੱਲ ਸੇਧਿਤ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਬਲਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਇਸ
ਨੂੰ ਸੁਲਗਦਾ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਮਘਦਾ ਰੱਖਣ ਦੀ ਹੀ ਰਹੀ
ਹੈ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਸੁਖਿਆਂ ਦੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤਾਂ
ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂ
ਸਿਆਪ੍ਰੰਤੇਲਾਰੀ ਤੋਂ ਹੋਰ ਸੀਵੀ ਸਾਂਝੇ।

ਇਸ ਜ਼ਿਮਵਾਰਾ ਤੇ ਭਜ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।
ਗਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ 'ਇਨੈਲੋ' ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਚੌਟਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਨਹਿਰ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦਰਸਾਲ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਮੌਤੇ ਆਪ ਮਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। (ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 23 ਤੇ)

M.K Nijjar DDS
Ruchi Nijjar DDS

LASER DENTISTRY

NO SHOTS, NO DRILL, NO PAIN!

- Esthetic Crowns, Bridges & Dentures
- Teeth Whitening-Oral Surgery
- Root Canal Treatments
- Treatment & Prevention of Gum Disease

FAMILY DENTISTRY   **COSMETIC DENTISTRY**

New Patients & Children Welcome

510-794-7058

Across From Washington Hospital & Bart
1895 Mowry Ave. Set 104 Fremont (Cal) 94536

www.drnijjar.com

Raja *New Introducing Chaat Corner*
King of Sweets Now Presents

Come and Enjoy Mouth Watering Chaat All Day

हुए सूगर दे मरीजां वास्ते वी हर तरुं दो मिठाई लै सकदे हो

- BHEL PAPDI CHAAT
- GOL GAPPE (PANI PURI)
- FALUDA KULFI
- KHASTA KACHORI

RAJA SWEETS & INDIAN CUISINE
31583 Alvarado Blvd. Union City, CA 94587
Phone : (510) 489-9100

Preet Fabrics & Appliance

ਅਸੀਂ ਹੋਲਸੇਲ ਅਤੇ ਗੰਡੇ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਡਿਜ਼ਾਇਨਾਂ ਦੇ ਸੂਟ, ਜਿਊਲਰੀ, ਫੈਸਲ ਦਾ ਹੋਰ ਸਮਾਨ, ਵਿਆਹ ਲਈ ਲਹਿਰੀ ਅਤੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਲਈ ਵਿਆਹ ਵਾਸਤੇ ਸ਼ੇਰਵਾਨੀ ਅਤੇ ਹੁਣੇ ਨਵੇਂ ਚਲੇ ਡਿਜ਼ਾਇਨਾਂ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਵੀ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ।
ਸਾਡੇ ਕੱਲ ਕਲਗੀ, ਸਿਹਰਾ, ਸੂਝਾ, ਹਰ, ਜਗੋ, ਰੂਮਾਲੇ ਤੇ ਹੋਰ ਵਿਆਹ ਦਾ ਸਮਾਨ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

YOUR ONE-STOP CENTER FOR BOTH FABRICS & APPLIANCES

5156 mowry AVE. Fremont, CA 94538

TEL: 510-797-7111 FAX: 510-739-6350

(For More Info. Call Onkar)

APPLIANCES   **WE CARRY ALL MAJOR BRANDS!!**

SONY, SANY, JVC, PANASONIC, LUGGAGE CROSS, PARKER PENS, OSTER BLENDERS

• Tvs, VCRs, DVD	• Watches (Seiko, Citizen & Swistar)
• Tape Recorders	• Shavers & Trimmers
• Camcorders	• Cellular Phones
• DVD Players	• Medical Equipment
• Cordless Phones	• Calling Cards

AAA AUTO AND BODY WORKS

ਇਕ ਵਾਰ
ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੈਕਾ
ਜ਼ਰੂਰ ਦਿਓ
ਅਤੇ ਸਾਡੀਆਂ
ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ
ਲਾਭ ਲਓ

Jasbir Singh Takhar
510-755-2132

Free Estimates
Free Towing

Harmandeep Singh

ਸਾਡੇ ਇੱਥੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਾਰਾਂ ਦੇ ਪੇਂਟ ਦਾ ਕੰਮ
ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਟੋ-ਟਰੱਕ ਦਾ ਖਾਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ।

We Do Complete Engine, Transmission, Body and Paint Work. We Sell Used Cars at a Good Price

1421 Industrial Pkwy West- F
Hayward, CA 94544

510-733-2222

Moon Indian Cuisine

510-780-9233

ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਤੋਂ ਖਾਣਾ ਪੈਕ ਕਰਵਾ ਕੇ ਵੀ ਲੈ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋ,
ਕੇਟਰਿੰਗ ਵੇਲੇ ਤੰਦੂਰ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਹੈ, ਕੇਟਰਿੰਗ ਵਾਸਤੇ ਕਾਲ ਕਰੇ ਜੀ

- * 100 ਬੰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵੱਡੀ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ ਤੱਕ
- * ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਕੇਟਰਿੰਗ ਲਈ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਛੋਟ
- * ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਜ਼ਰਬੇਕਾਰ ਕੁੱਕ

Paul
510-978-7170

Gill
510-709-5285

Fish Pakora
ਮੱਛੀ ਯਕੋਂਕੇ ਬਣਾਉਣ
ਦੇ ਮਾਹਿਰ
ਲੱਭੁ, ਜਲੇਬੀ, ਬਰਫੀ,
ਗੁਲਾਬ ਜਾਮੂਨ ਤੇ
ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀ ਮੌਕੇ ਸਭ
ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਹਿਆਈ
ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।
ਪੱਟ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਲੈ
ਸਕਦੇ ਹੋ।

Over 30 Years Experience in Restaurant & Catering Business

ਇੰਡੀਅਨ-ਫਿਜੀ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਕੁਝੀਨ

ਮੁਨ ਇੰਡੀਆਨ ਕੁਝੀਨ (ਹੇਵਰਡ)

600 West Harder Rd. Hayward, CA 94544
Phone (510)780-9233 Fax (510) 780-9812

www.moonindiancuisine.net

ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਖਰਫ਼ਾਵੇਂ ਵਾਲਾ ਪੰਜਾਬ

(ਚੌਥੀ ਕਿਸਤ)

ਇਕ ਸਵੇਰੇ ਸਵੇਰੇ ਅਸੀਂ ਤਿਆਰ ਹੋ ਕੇ ਚੱਲ ਪਏ ਤੇ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਸਿਰਫ 5-6 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਜਾ ਕੇ ਰੁਕੇ ਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਾਨ ਨਾਲ ਇਕ ਬੁੱਤ ਨੂੰ ਅਸਮਾਨ ਵੱਲ ਹੱਥ ਉਲਾਰ ਕੇ ਖ਼ਤ੍ਰਿਆ ਵੇਖਿਆ ਤੇ ਸੀਨਾ ਚੌਡਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਹ ਉਹ ਬੁੱਤ ਸੀਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕ ਅੱਜ ਯਾਦ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕਈ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪੀਲੇ ਰੰਗ ਦੀਆਂ ਪੱਗਾਂ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਗਉਂਦੇ ਵੀ ਫਿਰਦੇ ਹਨ 'ਮੇਰਾ ਰੰਗ ਦੇ ਬਸੰਤੀ ਲੋਲਾ ਮਾਏ ਰੰਗ ਦੇ'। ਸ਼ਹੀਦ-ਏ-ਆਜ਼ਮ ਸ. ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਜੋ ਕਿ ਸਤੰਬਰ 28, 1907 ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਹੋ ਕੇ ਮਾਰਚ 23 1931 ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ 'ਚ ਫਾਸੀ ਦਾ ਰੱਸਾ ਵੀ ਚੁੰਮ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਉਮਰੇ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨ ਲੜਕੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਪੂਰੀ ਕਰਕੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪੈਸਾ ਕਿਵੇਂ ਜੋੜਨਾ ਹੈ, ਦੀਆਂ ਵਿਉਂਤਾਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਦੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦਾ ਮਹਿਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਉਮਰ ਤੱਕ ਸ਼ਹੀਦ-ਏ-ਆਜ਼ਮ ਸ. ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਨਾਲ, ਆਪਣੇ ਖਿਆਲਾਂ ਨਾਲ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਇਸ ਬੋਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹੌਲੀ ਆਵਾਜ਼ 'ਚ ਨਹੀਂ ਸੁਣਦਾ ਤੇ ਅਸੀਂ ਧਮਕੇ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਨਾਂ 'ਚ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਉਹ ਖੋਜ ਪਾਉਣੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਆਜ਼ਾਦੀ ਕਰਕੇ ਹੀ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆ ਜਾਨਾਂ ਗਈਆਂ ਤਾਂ ਜਾ ਕੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ 'ਚੋਂਥਾਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ। ਆਖਿਰ ਸ਼ਹੀਦ-ਏ-ਆਜ਼ਮ ਸ. ਭਗਤ ਸਿੰਘ, ਰਾਜਗੁਰੂ, ਸੁਖਦੇਵ, ਚੰਦਰ ਸੇਖਰ ਆਜ਼ਾਦ ਵਰਗ ਯੋਧਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਾ ਰੰਗ ਭਾਵੇਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੁਹਾ ਰਹੇਗਾ ਪਰ ਹਿੰਦੇਸਤਾਨ ਦੀ ਹਿਸਟਰੀ ਜਿਸੀ ਮਰਜ਼ੀ ਬਦਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਬਦਲੇਗੀ।

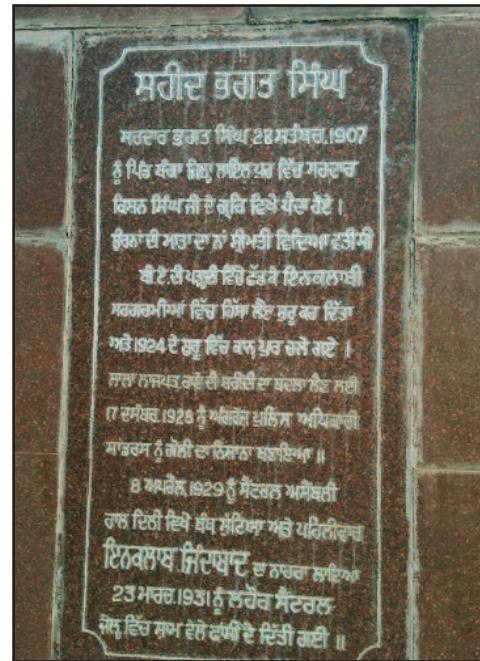
ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਦੇ ਮੈਚ ਚੋਣੇ ਸਨ।

ਇਹ ਮੈਚ ਸ਼ਹੀਦ-ਏ-ਆਜ਼ਮ ਸ. ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਟੁਰਨਮੈਂਟ ਦੇ ਨਾ ਥੱਲੇ ਪਿਛਲੇ 19 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਐਤਕੀ 19ਵਾਂ ਸਾਲ ਸੀ। ਇਸ ਟੁਰਨਮੈਂਟ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਚੋਟੀ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਕਲੱਬ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ 'ਚ ਐਤਕੀ ਸ. ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ (ਪ੍ਰਧਾਨ), ਪਰਮਜਿੰਡ ਕਾਹਮਾ (ਸਕੱਤਰ) 2017 'ਚ ਬਣੇ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ

(ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ), ਯੂਨੀਅਨ ਸਿਟੀ ਤੋਂ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸ਼ੀਰਾ (ਕਬੀਲਾ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਵਾਲੇ) ਤੇ ਝਲਮਣ ਸਿੰਘ ਸੰਯੁਕਤ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸੱਜਣ ਜੋ ਹਰ ਸਾਲ ਧੋਸੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਇਹ ਮੈਚ ਵਧੀਆ ਹੋ ਜਾਣ ਤੇ ਮੈਚ 5 ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਚਲਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਸਾਰਾ ਖਰਚਾ ਉਹ ਸੱਜਣ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਦੂਸਰੇ ਦਿਨ ਦੇ ਮੈਚਾਂ ਵਾਸਤੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਥੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਇਲਾਕੇ

ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦੇ ਸੋਚਦੇ ਮੇਰੀ ਇਕ ਪੁਰਾਣੀ ਯਾਦ ਅੱਗੇ ਆ ਗਈ, ਜਦੋਂ ਸਵਰਗੀ ਗਿਆਨੀ ਜੈਲ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਨ ਤੇ ਉਹ ਖਟਕਤ ਕਲਾਂ ਆਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਹੁਰਾਂ ਦੀ ਮਾਤਾ ਦੇ ਆਖਰੀ ਸਾਲਾਂ 'ਚ 1972 ਵਿਚ ਉਹ ਪਿੱਛ ਆਏ ਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਹੁਰਾਂ ਦੀ ਮਾਤਾ ਸਵਰਗੀ ਬੀਬੀ ਵਿਦਿਆਵਤੀ ਨੂੰ ਇਕ ਅੰਬੈਸਟਰ ਕਾਰ ਤੇ ਇਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਬੈਲੀ ਭੇਂਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਉਦੋਂ ਕੋਈ ਲੀਡਰ ਕਹੇ ਲੈ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਕੋਈ ਕਰੇ ਨਹੀਂ ਇਹ ਠੀਕ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਉਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਇਕ ਲੱਖ ਦੀ ਰਕਮ ਵਾਲੀ ਬੈਲੀ ਤੇ ਇਕ ਕਾਰ ਭੇਂਟ ਕਰ ਗਏ। ਤੇ ਉਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਸ਼ਹੀਦ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਸੌਗਤ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਲਈ ਕੁਝ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਵਜੋਂ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਛੁੱਲ ਸਨ। ਭਾਵੇਂ ਬੀਬੀ ਵਿਦਿਆ ਵਡੀ ਜੀ ਉਸੇ ਸਾਲ ਗੁਜਰ ਵੀ ਗਏ ਸਨ ਤੇ ਉਦੋਂ ਅਸੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੀਵਨ 'ਚ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਥੇ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਹੁੰਦਾ ਦੇਖਦੇ ਸੀ।

ਅਸੀਂ ਮਾਤਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜੀ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਵੀ ਮਿਲੇ ਜਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਹਾਈ ਸਕੂਲ 'ਚ ਪਦੂਦੇ ਸੀ। ਕਾਫ਼ੀ ਬਿਰਧ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਉਥੇ ਲੇਮੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ ਤੇ ਸ. ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਹੁਰਾਂ ਦਾ ਛੋਟਾ ਭਰਾ ਸ. ਕੁਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੁ ਵੀ ਉਦੋਂ ਉਥੇ ਆਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਹ 6 ਛੁੱਟ 4-5 ਇਚ ਉਚੇ ਲੇਮੇ ਸਨ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ 2003-2004 ਤੱਕ ਰਹੀ। ਉਹ ਪੀ. ਜੀ. ਆਈ. ਵੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਆਖਰੀ ਦਿਨਾਂ 'ਚ

ਸ਼ਹੀਦ-ਏ-ਆਜ਼ਮ ਸ. ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬੁੱਤ ਕੋਲ ਖਲੋ ਕੇ ਇਵੇਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਆਵਾਜ਼ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਯੋਧਿਓਂ ਉਹ ਕਿਧਰ ਜਾ ਕੇ ਨਸੇ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲਾਂ ਦਾ ਭਾਰਤ ਕੀ ਦਿਲੋਂ ਵਿਸਾਰ ਬੈਠੋਂ ਹੋ ਕੇ ਨਿਰਧਾਰਤੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਹੁਣ ਆਲਸੀ ਹੋ ਗਏ ਹੋ। ਇਕੋ ਸਲਾਹ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਉਠੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜ਼ਾਨੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਡੋਲਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਸਭ ਨੂੰ ਵਿਖਾ ਦਿਓ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਹੋ ਜਿਸ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਕਦੇ ਤੁਸੀਂ ਵੇਖਿਆ ਸੀ।

ਮੈਂ ਉਮੀਦ ਵੀ ਇਹੀ ਲਾਈ ਬੈਠਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਰ ਸਕੋਗੇ। ਪੰਜਾਬ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਹੋਵੇ 'ਚ ਨਿਕਲੋਗਾ ਤੇ ਉਸ ਵਿਚ ਨਿਖਾਰ ਆਵੇਗਾ ਤੇ ਗੱਭਰੂਆਂ ਦੀਆਂ ਛਾਤੀਆਂ ਫਿਰ ਚੌਂਡੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਉਦੋਂ ਸ. ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਾ ਸਿਲਾ ਅਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਦੇ ਸਕਾਂਗੇ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਿਆਲ ਨਾਲ ਉਥੋਂ ਅਗਲੇ ਸ਼ਹਿਰ ਬੰਗਾ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ, ਜਿਥੇ ਚਰਨ ਕੰਵਲ ਬੰਗਾ ਕਾਲਜ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਗਰਾਊਂਡ ਵਿਚ ਅੱਜ ਖੇਡ ਦੇ

(ਕਾਹਮਾ), ਸ. ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਹਲ, ਸ. ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਕੋਹਰ ਸਿੰਘ ਬਾਂਦੀ (ਸਕੱਤਰ), ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ, ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ, ਜਨਰਨੈਲ ਸਿੰਘ (ਪ੍ਰਧਾਨ) ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਟੁਰਨਮੈਂਟ ਦੇ ਮੈਚ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ 'ਚ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ (ਪ੍ਰਿਸਿਪਲ ਬੰਗਾ ਕਾਲਜ) ਹਰਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਪ੍ਰੈਫੈਸਰ ਪ੍ਰਗਟ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸੁੱਚਾ ਰਾਮ, ਕਿਰਪਾਲ ਫੌਜੀ ਤੇ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਹੀਮਾ ਪ੍ਰੈਸ ਰਿਪੋਰਟਰ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਐਨ. ਆਰ. ਆਈ. ਸੰਜਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਮਾਹਲ

ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਸੰਜਣਾਂ ਤੇ ਰਸਕ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਪਿਛਲੇ 18 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਮੈਚ ਕਰਵਾਏ। ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖ ਕੇ ਇਹਨਾਂ ਖੇਡਾਂ ਵੱਲ ਪ੍ਰੇਰਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵੱਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ 13 ਕਲੱਬਾਂ ਇਸ ਟੁਰਨਮੈਂਟ 'ਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਫਟਬਾਲ ਦੀ ਉੱਚ ਦਰਜੇ ਦੀ ਥੋੜ੍ਹੀ ਵਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਲੱਬ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦ-ਏ-ਆਜ਼ਮ ਸ. ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਿਆਲਾਂ 'ਚ ਵਸਾ ਕੇ ਅੱਜ ਸ਼ਹੀਦ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਵਿਰਾਸਤੀ ਮੈਂਬੈਂਟ ਦਾ ਸਾਡਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ।

ਸਿੰਖਾਂ ਵਾਸਤੇ ਇਹਨਾਂ ਸਖਸੀਅਤਾਂ ਦਾ ਮਾਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਵਿਚ ਯੂਨੀਅਨ ਸਿਟੀ ਵਿਚ ਸ. ਕੁਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘ ਸੰਘ ਦੀ ਬੇਟੀ ਬੀਬੀ ਕਾਮਲਜੀਤ ਕੌਰ ਹਾਲੋਂ ਵੀ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਇੱਜਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਤੇ ਅਸੀਂ ਦੁਆਬੇ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਹੋਏ ਇਸ ਸ਼ਹੀਦ ਦਾ ਨਾਮ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਾਣ ਨਾਲ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਸੀ ਦੇ ਉਸੀ ਵੀ ਮਨ ਦਾ ਇਹਨਾਂ ਵਾਸਤੇ ਇੱਜਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਜ਼ਰੂਰ ਸੱਚਾ ਪੰਜਾਬੀ ਹੈ ਤੇ ਆਪਣੇ ਪੁਰਖਾਂ ਦੀ ਇੱਜਤ ਕਰਨਾ ਸਾਡਾ ਕੰਮ ਵੀ ਹੈ।

ਘਰੇਲੂ ਇਲਾਜ ਨਾਲ ਦੂਰ ਕਰੋ ਇਹ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ

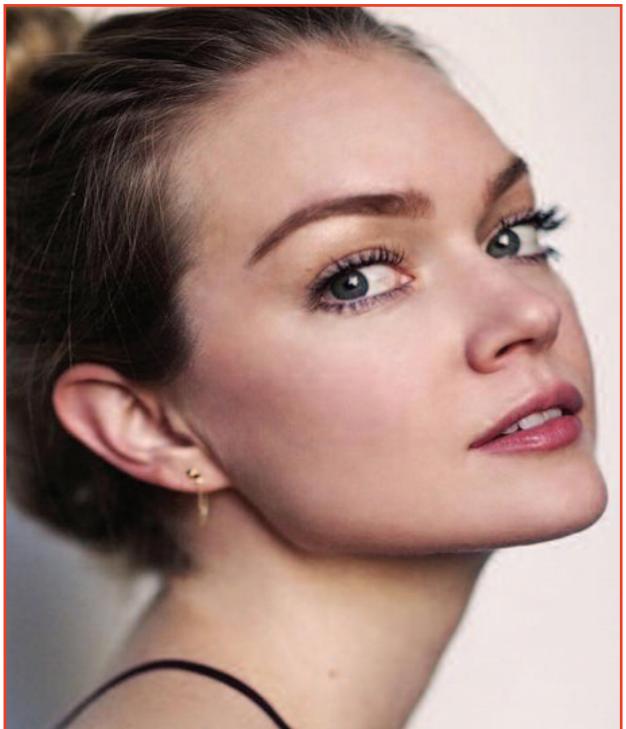
ਕਾਲੀ ਕੁਹਣੀ ਅਤੇ ਗੋਡੇ

ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੀ ਕਹਣੀ ਜਾਂ ਗੋਡੇ ਕਾਲੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਕਾਨ-ਫਿਡੈਸ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਾਉਣਗੇ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲੁਕੋਣ ਦੇ ਲਈ ਲੰਮੀ ਸਲੀਪਸ ਵਾਲੀਆਂ ਸਰਟਾਂ ਅਤੇ ਫੁੱਲ ਲੈਬ ਪੈਟਾਂ ਪਾਉਣੀਆਂ ਪੈਣਗੀਆਂ। ਵੈਸੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਪਾਰਟਸ ਤੇ ਅਸਕਰ ਅਸੀਂ ਘੱਟ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਡੈਡ ਸਕਿਨ ਜਮਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਹ ਕਾਲੇ ਪੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਬਿਉਟੀ ਐਕ-ਸਪਰਟ ਸਹਿਨਾਜ਼ ਹੁਸੈਨ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿੱਬੀ ਰਗੜਨ ਨਾਲ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਕਾਲਾਪਣ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਤਿਲ ਦਾ ਤੇਲ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਜਿਆਦਾ ਫਾਇਦਾ ਮਿਲੇਗਾ।

ਗਰਦਨ ਦੀ ਲੁੜ ਸਕਿਨ

ਇਹਰੇ ਦੀ ਚਮੜੀ ਤੇ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਖੁਬ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਗਰਦਨ ਅਕਸਰ ਇਗਨੋਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਡਰਮੇਟਾਲਿਜ਼ਮਟ ਡਾ. ਮੋਹਨ ਬਾਬਸ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗਰਦਨ ਦੀ ਚਮੜੀ ਜਿਹੇ ਦੀ ਚਮੜੀ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਾਜ਼ੂਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਫੇਟ ਸੈਲ ਵੀ ਘੱਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਸਦੀ ਕਸਾਵਟ ਜਲਦੀ ਛਿੱਲੀ ਪੈਣ ਲੱਗਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਫ੍ਰਾਈਨੈਸ, ਐਸਿੰਗ, ਫਾਈਨ ਲਾਈਂਸ, ਡਿਸਕਲਰੇਸ਼ਨ ਵਰਗੀ ਸਮੱਸਿਆ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕਾ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਚਮੜੀ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਲੀਨ, ਐਕਸਫੋਲੀਏਟ ਅਤੇ ਮੌਸਚੁਰਾਈਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਹੱਥਾਂ ਤੇ ਐਸਿੰਗ

ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਮਰ ਵਧਣ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਸਰ ਹੱਥਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਨਾਜ਼ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹੱਥਾਂ ਤੇ ਰੈਗੂਲਰ ਮੌਸਚੁਰਾਈਜ਼ਿੰਗ ਲੋਸ਼ਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਧੁੱਪ ਵਿਚ ਨਿਕਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਸ. ਪੀ. ਐਫ. 15 ਵਾਲਾ ਸਨਸਕੀਨ ਲਗਾਉਣਾ ਵੀ ਚੰਗਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ ਟੈਨਿੰਗ

ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਰੱਖਣ ਦੇ ਲਈ ਫਿਊਮਿਕ ਸਟੋਨ ਨਾਲ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਦੱਸੇ ਦਿਨ ਰਗੜੇ। ਸੌਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹਨਾਂ ਤੇ ਵਧੀਆ ਮੌਸਚੁਰਾਈਜ਼ਰ ਲਗਾਓ।

ਡਾਰਕ ਸਰਕਲ

ਸਟੈਸ, ਨੀਂਦ ਦੀ ਕਮੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਡਾਈਟ ਨਾ ਲੈਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਡਾਰਕ ਸਰਕਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਖੀਰੇ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਕੱਟ ਕੇ ਰੋਜ਼ ਸਵੇਰੇ 10-15 ਮਿੰਟ ਦੇ ਲਈ ਅੱਖਾਂ ਤੇ ਰੱਖੋ। 10 ਮਿੰਟ ਦੇ ਲਈ ਟੀ-ਬੈਗਸ ਰੱਖਣਾ ਵੀ ਫਾਇਦਾ ਦੇਵੇਗਾ।

ਤੁਖੇ ਵਾਲ

ਸਹੀ ਪੇਸ਼ਣ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਵਾਲ ਰੁੱਖੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਇਸ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਹਫਤੇ ਵਿਚ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਇਕ ਵਾਰ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਡੀਪ ਕੰਡੀਸ਼ਨਿੰਗ ਕਰੋ। ਆਲਿਵ ਆਇਲ ਅਤੇ ਅੰਡੇ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਅਰ ਮਾਸਕ ਵੀ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਵਾਲਾਂ ਦਾ ਡਿੱਗਣ

ਲਗਾਤਾਰ ਧੁੱਪ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵਾਲ ਡਿੱਗਣ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਡਰਮੇਟਾਲਿਜ਼ਮ ਸਵਾਤੀ ਸ੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਖਰਾਬ ਡਾਈਟ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵੀ ਹੋਅਰ ਵਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਹਫਤੇ ਵਿਚ ਦੋ ਵਾਰ ਨਾਰੀਅਲ ਤੇਲ ਨਾਲ ਵਾਲਾਂ ਵਿਚ ਮਸਾਜ ਕਰੋ। ਇਸ ਨਾਲ ਵਾਲਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰੇਬ ਚੰਗੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਸੀ ਵੀ ਮਿਲੇਗੀ। ਤਣਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਮੈਡੀਟੋਸ਼ਨ ਜਾਂ ਯੋਗ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਓ।

ਨਹੀਂਅਂ ਤੇ ਦਾਗ

ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਨੇਲ ਪੇਂਟ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਆਦਤ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨੇਲਜ਼ ਤੇ ਪੀਲੇ ਦਾਗ ਪੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਹਤਮੰਦ ਰੱਖਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਟਾਈਮ ਦੇ ਲਈ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਛੱਡ ਦਿਓ। ਦਾਗ ਹਲਕੇ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਹਲਕੇ ਗਰਮ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਬੰਤੂ ਸਿਰਕਾ ਜਾਂ ਫਿਰ ਸਾਬਣ ਮਿਲ ਕੇ ਬੰਤੂ ਦੇਰ ਢੁਬੋਵੋ। ਕਰੀਬ 20 ਮਿੰਟ ਦੇ ਲਈ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਹੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਫਰਕ ਦਿੱਤਾ ਦੁਨੀ ਆਪਸ਼ਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿੱਬੀ ਦਾ ਛਿਲਕਾ ਨਹੀਂਅਂ ਤੇ ਰਗੜਨ ਨਾਲ ਸਮੱਸਿਆ ਦੂਰ ਹੋਵੇਗੀ।

ਐਰਤਾਂ ਸ਼ੇਅਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਡਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ

ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀਆਂ ਅਤੇ ਸਭ ਕੁਝ ਕਹਿ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹਨ ਜੋ ਐਰਤਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸ਼ੇਅਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਗੱਲਾਂ।

ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਚਲਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਹਰ ਗੱਲ ਸ਼ੇਅਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਵਜ੍ਹਾ ਇਹ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਰਤਾਂ ਇਮੇਜ਼ਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਜਲਦੀ ਕਿਸੇ 'ਤੇ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਪਾਉਂਦੀਆਂ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਜਾਨਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਉਹ ਕਿਹੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹਨ?

ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਰਸ਼ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਸਦੀ ਪਾਰਟਨਰ ਚੰਗੀ ਇਸੇ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਰਤਾਂ ਵੀ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪਾਰਟਨਰ ਚੰਗਾ ਇਸੇ ਪਰ ਇਹ ਗੱਲ ਐਰਤਾਂ ਕਹਿ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੀਆਂ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਡਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪਾਰਟਨਰ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲੈ ਲਵੇਗਾ। ਹਰ ਲੜਕੀ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦਾ ਪਾਰਟਨਰ ਉਸਨੂੰ ਹਰ ਪਲ ਸਪੈਸਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਵਾਏ ਪਰ ਉਹ ਇਹ ਗੱਲ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਸ਼ੇਅਰ ਕਰਦੀ। ਹਰ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਤਰੀਫ ਸੁਣਨਾ, ਸਰਪ੍ਰਾਈਜ਼ ਗਿਫਟ ਪਾਉਣਾ ਚੰਗਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋ ਕੇ ਸੁਣਦੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਤਾਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਗੰਦਗੀ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਯਕੀਨ ਕਰੋ ਤੁਹਾਡੀ ਫਿਲੇ ਪਾਰਟਨਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਲਈ ਟੇਕਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੀ। ਉਸਨੂੰ ਡਰ ਲੱਗਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਤੇ ਤੁਸੀਂ ਬੁਰਾ ਨਾ ਮੰਨ ਜਾਓ। ਤੁਸੀਂ ਅਕਸਰ ਆਪਣੀ ਤਾਰੀਫ ਵਿਚ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਵੋਗੇ ਕਿ ਵਿਅਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੜਕੀਆਂ ਤੁਹਾਡੇ 'ਤੇ ਮਰਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋ ਕੇ ਸੁਣਦੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਤਾਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ

ਉਸਨੂੰ ਵੀ ਕਈ ਲੋਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਇਹ ਕਹਿ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੀ। ਕਈ ਵਾਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪਾਰਟਨਰ ਨੂੰ ਇਕੱਲਾ ਡੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹੋਵੋਗੇ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਸ ਵਕਤ ਉਸਨੂੰ ਬੁਰਾ ਲੱਗਦਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਹ ਇਹ ਸੋਚਦੀ ਹੋਵੇ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਸਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੀ ਸਪੇਸ ਵੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਐਰਤਾਂ ਹੀ ਕਹਿ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਮਨ ਬਦਲਣ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਖੁਸ਼ੀ

ਦਿਨ ਮਾਡੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਚੰਗੇ, ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਡਾ ਆਕਰਸ਼ਣ ਬਣਾਈ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋਂਦੇ ਹਾਲਾਤ ਬੁਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਸਦਾ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅਕਸਰ ਅਸੀਂ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਗਾਮੀ, ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਚੰਗੀ ਅਤੇ ਵਿਚ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਫਿਰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਇੱਕਦਮ ਫੁੱਲ ਕੇ ਕਿਰਪਾ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਟੁੱਟ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਤਾਂ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਆਉਣਗੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਸਵੀਕ

ਕੰਡਿਆਂ ਦਾ ਤਾਜ ਪਹਿਕੇਰੀ ਨਵੀਂ ਬਲਨ ਵਾਲੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਪੈਣ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਹਾਲ ਦੀ ਘੜੀ ਭਾਵੇਂ ਚੁਪ ਚਾਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਵਕਤੀ ਖਾਮੋਸ਼ੀ ਦੀ ਪਤਲੀ ਪਰਤ ਹੇਠ ਭਵਿੱਖੀ ਸੱਤਾਵਾਨ ਪਾਰਟੀ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਸਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੋਂ ਸੁਣੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਤਲੁਜ ਯਮੁਨਾ ਲਿੰਕ ਨਹਿਰ (ਐਸ.ਵਾਈ.ਐਲ.) ਦਾ ਮਸਲਾ ਭਾਵੇਂ ਲੰਘੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਰਾਜਸੀ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਿਆ ਪਰ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਇਹ ਮੁੱਖ ਸਾਮੱਸਿਆ ਜ਼ਰੂਰ ਬਣਦਾ ਵਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੋਕ ਮੁੱਦੇ ਜਦੋਂ ਰਾਜਸੀ ਸੰਜ਼ਿਦਗੀ ਅਤੇ ਸਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਵਿਰਵੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਮੱਸਿਆ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਫਿਰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਮਿਰਾਸੀਆਂ ਵਾਲੇ ਪਟਾਕੇ ਪਉਣ ਲਈ ਵਰਤਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਮਿਰਾਸੀਪ੍ਰਣੇ ਦਾ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਮਕਸਦ ਰਾਜ ਕਰ ਰਹੀ ਪਾਰਟੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਾਮੱਸਿਆਵਾਂ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਐਸ.ਵਾਈ.ਐਲ. ਨਹਿਰ ਵਾਲੇ ਮਸਲੇ ਦੇ ਨਿਆਂਇਕ ਹੱਲ ਦੀ ਹੁਣ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਖੜ੍ਹੀ ਸੀ ਤੇ ਹੁਣ ਵੀ ਉਵੈਂ ਜਿਵੇਂ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ। ਅਜ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਰਹੀ ਹੈ। ਚੌਟਾਲਿਆਂ ਦਾ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਲੋਕ ਦਲ (ਇਨੈਲ) ਸੱਤਾ ਲਈ ਤਰਸਿਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਸੱਤਾ ਦੀ ਪੌਤੀ ਚੜ੍ਹਨ ਲਈ ਉਸ ਕੋਲ ਐਸ.ਵਾਈ.ਐਲ. ਤੋਂ ਢੁਕਵਾਂ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਦੋਨ ਜਾਂਚੋਂ ਭਾਜਪਾ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਟ ਅੰਦੋਨ ਉਸ ਲਈ ਵੱਡੀ ਸਾਮੱਸਿਆ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਾਟਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਚੌਟਾਲਿਆਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਵੋਟ ਆਧਾਰ ਹੈ। ਜਾਟ ਆਗੂਆਂ ਨੇ 26 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਕਾਲਾ ਦਿਵਸ ਮਨਾਉਣ ਅਤੇ ਦੋ ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੇ ਘਿਰਾਓ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਿਥੇ ਹਰਿਆਣਾ ਲਈ ਸਿਆਸੀ ਸਥਿਤੀਆਂ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਬਣ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਉਥੇ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੇ ਜ਼ਖ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਉਚੇਤਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਲਈ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਵੇਂ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਯਥਾ-ਸਥਿਤੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਸਥਾਰ ਹਰ ਹਾਲ ਬਹਾਲ ਰੱਖਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਐਸ.ਵਾਈ.ਐਲ. ਨਹਿਰ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਸਟੈਂਡ ਲਗਪਗ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਇੱਕ ਕੌਮੀ ਪਾਰਟੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇੱਕਪਾਸਤ ਸਟੈਂਡ ਲੈਣਾ ਮੁਸਕਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਚੋਣ ਮੁੱਹਿਮ ਦੋਰਾਨ ਅਤੇ ਜਾਣਪਾ ਸੱਤਾ ਦੀ ਪੌਤੀ ਚੜ੍ਹਨ ਲਈ ਉਸ ਕੋਲ ਐਸ.ਵਾਈ.ਐਲ. ਤੋਂ ਢੁਕਵਾਂ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਦੋਨ ਜਾਂਚੋਂ ਭਾਜਪਾ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਟ ਅੰਦੋਨ ਉਸ ਲਈ ਵੱਡੀ ਸਾਮੱਸਿਆ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਾਟ ਆਗੂਆਂ ਨੇ 26 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਕਾਲਾ ਦਿਵਸ ਮਨਾਉਣ ਅਤੇ ਦੋ ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੇ ਘਿਰਾਓ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਿਥੇ ਹਰਿਆਣਾ ਲਈ ਸਿਆਸੀ ਸਥਿਤੀਆਂ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਬਣ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਉਥੇ ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਣੇ ਜ਼ਖ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਉਚੇਤਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਲਈ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਵੇਂ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਯਥਾ-ਸਥਿਤੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਸਥਾਰ ਹਰ ਹਾਲ ਬਹਾਲ ਰੱਖਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣਾ ਰੁਖ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਚੋਣਾਂ ਮਗਰੋਂ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਬਣਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਇਸ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਹਵਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਜੇ 'ਅਪ' ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਆਉਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੱਕੜਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਉਜ ਵੀ ਨਹਿਰ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਸਟੈਂਡ ਸਭ

ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੀਰੀ

ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਭਾਵ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਬਕਿਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਮਾਰ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਪਈ ਹੈ। ਛੋਟੀਆਂ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਈਂਦਗੀ ਹੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸੰਕਟ ਜਿਨਾ ਗੰਭੀਰ ਹੈ, ਉਸ ਕਰਕੇ ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਣਦਿਆਂ ਸਾਰ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਸੰਜੀਦਾ ਹੱਲ ਲਈ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਯਤਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨੇ ਪੈਂਗੇ। ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਲੰਮੇ-ਚੌਤੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਨੇ ਸਥਿਤੀ ਹੋਰ ਤਣਵੀ ਬਣਾ ਦੇਣੀ ਹੈ। ਗੱਦੀ 'ਤੇ ਬੈਠਦਿਆਂ ਹੀ ਪਰਖ ਦੀਆਂ ਘੜੀਆਂ ਸੁਰੂ ਹੋ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਬੇਜ਼ਮੀਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਿਨੇ ਗੰਭੀਰ ਸੰਕਟ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਹੈ, ਉਸ ਕਾਰਨ ਸਬਰ ਦਾ ਪਿਆਲਾ ਭਰਨ ਲਈ ਹੁਣ ਪੰਜ ਸਾਲ ਨਹੀਂ ਲੱਗਣੇ। ਜਿਵੇਂ ਬਾਕੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਵਧਪਰਨ ਦੀ ਗਤੀ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਉਵੈਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੀ ਤੇਜ਼ ਸਮੇਂ ਦੀ ਫਿਰਕੀ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਨਾ ਹੈ। ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਰਲ ਕੇ ਬਣਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿਆਸੀ ਸੰਕਟ ਦੇ ਗਹਿਰਾਉਣ ਗੰਭੀਰ ਸੰਕਟ ਦੇ ਗਹਿਰਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਕੁਲੀਸ਼ਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਘੇਰਨ ਲਈ ਮੌਕੇ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕੋਲ ਵੀ ਅਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ਸ਼ੀਲ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਣਗੇ। ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਰਾਜ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਸੀ ਸੰਮੱਤੀ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸਾਮੱਸਿਆ ਹੋਏਗੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਉਭਰਵੇਂ ਲੋਕ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਉਠਣ ਵਾਲੇ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਕਾਹਲ ਦਾ ਵੀ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਹੋਵੇਗਾ।

ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਕੁਲੀਸ਼ਨ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਘੇਰਨ ਲਈ ਮੌਕੇ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕੋਲ ਵੀ ਅਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ਸ਼ੀਲ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਣਗੇ। ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਰਾਜ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਸੀ ਸੰਮੱਤੀ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸਾਮੱਸਿਆ ਹੋਏਗੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਉਭਰਵੇਂ ਲੋਕ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਉਠਣ ਵਾਲੇ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਕਾਹਲ ਦਾ ਵੀ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਹੋਵੇਗਾ।

ਮੌਜੂਦਾ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਹਾਲ ਦੀ ਘੜੀ ਢੰਗ ਟਾਪਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਸਗੋ ਉਸ ਨੇ ਕਈ ਅਜਿਹੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਗਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੱਡੀਆਂ ਦਿੱਕਤਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਰਾਜ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਸੀ ਸੰਮੱਤੀ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸਾਮੱਸਿਆ ਹੋਏਗੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਉਭਰਵੇਂ ਲੋਕ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਉਠਣ ਵਾਲੇ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਕਾਹਲ ਦਾ ਵੀ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸਰਕਾਰ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਬਣੇਗੀ ਜਾਂ

'ਆਪ' ਦੀ। ਦੋਵੇਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ ਦੀਆਂ ਵੀ ਕਿਆਸ ਅਗਲੀਆਂ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਸੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੱਤਾ ਕੰਡਿਆਂ ਦਾ ਤਾਜ ਪਹਿਣ ਦੇ ਬਚਾਬਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ, ਦੋਵੇਂ ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਆਪ' ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਜਬਰਦਸਤ ਘੇਰਾ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਐਸ.ਵਾਈ.ਐਲ. ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਤੂਲ ਦੇਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਜੇ 'ਆਪ' ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਦ ਵੀ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਡੀ ਦਿੱਕਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ 'ਆਪ' ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਫਰੰਟ '

ਆਖੇ ਸਹੇਤੀ ਮੁਸੀਬਤ: ਖਾਕਿ ਦੀ ਵਧੀ ਸਿਰਦਰਦੀ

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਬਾਣੀ ਮੁਹੰਮਦ ਅਲੀ ਜਿਨਾਹ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਇਸਮਾਇਲੀ ਸੀਆ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ, ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੜੇ ਮਾਣ ਨਾਲ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਮੁਲਕ ਦੀ ਨੀਹੀ ਭਾਵੇਂ ਮਜ਼ਹਬ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੌਥੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਗਰਿਕ ਨਾਲ ਧਾਰਮਿਕ ਸ਼ਰਧਾ ਜਾਂ ਜਾਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਤਕਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 1971 ਵਿੱਚ ਇਸ ਮੁਲਕ ਦਾ ਪੁਰਬਲਾ ਅੱਧਾ ਹਿੱਸਾ (ਹੁਣ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼) ਨਸਲੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪਿਛੇ ਜੋ ਕੁਝ ਬਚਿਆ, ਉਸ ਨੂੰ ਲੋਕ 'ਅੱਧਾ-ਅਧਾਰ' ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ। ਹੁਣ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਇਲਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਜ਼ਹਬ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਲਕ ਨੂੰ ਪਾਤਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੋ ਰਾਏਂ ਨਹੀਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅੱਜ ਜਿਨਾਹ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਸੀਆ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਲੈਣ ਕਰ ਕੇ ਮਜ਼ਹਬੀ ਲੋਕ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ 'ਕਾਫਿਰ' ਕਹਿ ਦਿੰਦੇ। ਇੱਤਹਾਸਿਤ ਵਹਾਬੀ ਸੋਚ ਦੀਆਂ ਧਾਰਨੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਨਰਲ ਜ਼ਿਆ ਉਲ ਹੱਕ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਫੌਜ ਵੱਲੋਂ ਹਮਾਇਤ ਮਿਲਦੀ ਰਹੀ ਹੈ, ਲਗਾਤਾਰ ਸੀਆ ਤੋਂ ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਸੁੰਨੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੂਫ਼ੀ ਅਕੀਦੇ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਬਣਾਉਂਦਿਆਂ ਮਾਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਉਤਰੀ ਸਿੱਧ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਸਹਿਵਾਨ ਸਥਿਤ ਸੂਫ਼ੀ ਦਰਗਾਹ ਲਾਲ ਸਾਹਬਾਜ਼ ਕਲੰਦਰ, ਮੁਲਕ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਬਾਬਾਂ 'ਚੋ ਇੱਕ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਅਕੀਦਤ ਲਈ ਜੁੜਦੇ ਹਨ। 1356 ਵਿੱਚ ਉਸਰੀ ਇਸ ਦਰਗਾਹ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਸੂਫ਼ੀ ਸੰਤ ਸੇਖਦ ਉਸਮਾਨ ਮਰਦਾਂ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਮ ਲੋਕ ਲਾਲ ਸਾਹਬਾਜ਼ ਕਲੰਦਰ ਦੇ ਨਾਨ ਨਾਲ ਜਾਣਦੇ ਹਨ, ਦੀ ਯਾਦਗਾਰ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਲਾਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਕਲੰਦਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ (ਪੁਰਵਜ) ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਬਾਣੀ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਦੋਹਤੇ ਇਮਾਮ ਹੁਸੈਨ ਦੇ ਉਪਸਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਗਾਨ ਦੇ ਆਖਰੀ ਸਾਹ ਰਜਾ ਸਾਹ ਪਾਹਲਵੀ ਨੇ ਦਰਗਾਹ ਲਈ ਸੌਨੇ ਦਾ ਪਾਣੀ ਚਿੜੀਆ ਮੁੱਖ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਭੇਟ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਜਹਾਨੀਆਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਆਈ.ਐਸ.ਆਈ. ਦੀ ਇਮਾਦਾਦ ਹਾਸਲ ਜੈਸ-ਏ-ਮੁਹੰਮਦ, ਲਸਕਰ-ਏ-ਈਗਵੀ ਜਾਂ ਤਹਿਰੀਕ-ਏ-ਤਾਲਿਬਾਨ (ਪਾਕਿਸਤਾਨ) ਵਰਗੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਲਈ ਸੂਫ਼ੀ ਦਰਗਾਹਾਂ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਅਕੀਦਤ ਕਰਨਾ ਤੇ ਉਥੇ ਹੁੰਦੇ ਸੂਫ਼ੀਆਨਾ ਗੀਤ-ਸੰਗਿਤ ਤੇ ਵਜਦ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਮਲ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸਲਾਮ ਵਿਰੋਧੀ ਜਾਂ ਕੁਫਰ ਤੋਲਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਲਿਹਾਜਾ ਸੂਫ਼ੀ ਦਰਗਾਹਾਂ 'ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਅਕੀਦਤਮੰਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨੀਂ 'ਤੇ ਹਨ। 16 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਲਾਲ ਸਾਹਬਾਜ਼ ਕਲੰਦਰ ਦੀ ਦਰਗਾਹ 'ਤੇ ਆਤਮਘਾਤੀ ਬੰਬਾਰ ਨੇ ਅਕੀਦਤ ਕਰ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਜਾ ਕੇ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਲਹੂ ਨਾਲ ਰੰਗ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ 88 ਅਕੀਦਤਮੰਦ ਮਾਰੇ ਗਏ ਜਦੋਕਿ 250 ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਇਸ ਹਮਲੇ ਦਾ ਠੀਕਰਾ ਸੋਵੀਅਤ (ਸਾਂਝੇ ਰਸ) ਵਿਰੋਧੀ ਜਹਾਦ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੀ ਆਪਣੀ 'ਅਤਿਵਾਦੀ ਇਸਲਾਮ' ਨੂੰ ਹੱਲਸ਼ੇਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਨੀਤੀ ਦੀ ਥਾਂ ਹੋਰਨਾਂ ਸਿਰ ਭੰਨਿਆ। ਇਸ ਨੀਤੀ ਤਹਿਤ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਅਫਗਾਨ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਹੱਥ ਧਰ ਕੇ ਬਲਕਿ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ

ਹੋਰਨਾਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ 'ਗੈਰ ਰਾਜਕੀ ਤੱਤਾਂ' ਨੂੰ ਹੱਥ-ਠੋਕਾ ਬਣਾ ਕੇ ਜਹਾਦ ਦਾ ਮੱਕੜ-ਜਾਲ ਬੁਣਦਾ ਆਇਆ ਹੈ। ਨਿਉਯਾਰਕ ਵਿੱਚ 9.11 ਦੇ ਹਮਲਿਆਂ ਮਗਰੋਂ ਆਈ.ਐਸ.ਆਈ. ਨੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਹਮਾਇਤੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਤਹਿਰੀਕ-ਏ-ਤਾਲਿਬਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ (ਟੀ.ਟੀ.ਪੀ.) ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ।

ਜੀ.ਪਾਰਥਸਾਰਥੀ

ਬਲਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ, ਸਿੱਧ ਅਤੇ ਬਲੋਚਿਸਤਾਨ ਸਥਿਤ ਦਹਿਜ਼ਤੀ ਅੱਡਿਆਂ 'ਤੇ ਹੱਲ ਬੋਲਦਿਆਂ 100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਘੁਟਿਆਂ 'ਚ ਮਾਰ ਮੁਕਾਇਆ। ਉਧਰ ਫੌਜ ਨੇ ਵੀ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਫੁਪਣਗਾਹਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿੰਦੇ। ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਵਿਚਲੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਾਰਤਖਾਨੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਸਥਿਤ ਫੌਜੀ ਸਦਰ ਮੁਕਾਮ 'ਤੇ ਸੰਮਨ ਕਰਕੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਸਰਨ ਲਈ ਬੈਠੇ 76 ਕਬਿਤ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਜਨਰਲ ਬਾਜਵਾ ਨੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜ ਦੇ ਕਮਾਂਡਰ ਜੋਨ ਨਿਕਲਸਨ ਨੂੰ ਫੌਜ ਕਰਕੇ ਚਿਤਵਾਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫੌਜੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮੁਲਕ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪੈਰ ਪਸਾਰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ

ਹੈ। ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਰਹੀ ਨੇ ਟੀ.ਟੀ.ਪੀ. ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਵੱਡਾ ਫੌਜੀ ਦੀ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸੰਸਦ ਤੋਂ ਲੋਤੀਜੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਲੈਣੀ ਵੀ ਮੁਨਾਸਿਬ ਨਹੀਂ ਸਮਝੀ। ਫੌਜੀ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਕਰ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਵੱਖ ਗਈ ਤੇ ਦਸ ਲੱਖ ਪਸਤੁਨ ਆਪਣੇ ਕਬਾਇਲੀ ਘਰਾਂ ਤੋਂ ਹਿਜਰਤ ਕਰ ਗਏ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਨੇ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਸਰਨ ਲੈਣੀ ਲੈ ਲਈ। ਉਜ ਆਈ.ਐਸ.ਆਈ. ਜਿੱਥੇ ਅਫਗਾਨ ਤਾਲਿਬਾਨ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਹਮਾਇਤ ਦਿੱਤੀ ਰਹੀ ਉਥੇ ਫੌਜ ਟੀ.ਟੀ.ਪੀ., ਜਿਸ ਦਾ ਅਮਲ-ਫੈਲਾ ਵਿਵਾਹਿਤ ਫੁਰੰਡ ਲਕੀਰ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਅਲਹਿਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ 'ਤੇ ਸਰਗਰਮ ਹੈ, ਨਾਲ ਇਸ ਕਦਰ ਉਲੜੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋਣੇ ਵੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਸਹਿਵਾਨ (ਸੂਫ਼ੀ ਦਰਗਾਹ) ਹਮਲੇ ਮਗਰੋਂ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਬਲ ਸੈਨਾ ਮੁਖੀ ਜਨਰਲ ਕਮਰ ਬਾਜਵਾ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਜੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਭਰਮਜ਼ਾਲ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਇਹ ਧਰਨਾ ਬਣਾਉਣ ਕਿ ਸੂਫ਼ੀ ਦਰਗਾਹ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਪਿੱਛੇ ਮੁਲਕ ਦੀ ਕਿਸੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦਾ ਹੋਂਦ ਨਹੀਂ, ਸਾਰਾ ਦੌਸ਼ ਇਸਲਾਮਿਕ ਸਟੇਟ ਤੇ ਕਬਿਤ ਇੱਕ ਅਫਗਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀ ਜਮਾਤ ਉਲ ਅਹਿਰਾਰ ਦੇ ਸਿਰ ਲਾਉਣ ਦੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋਣੇ ਵੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਸਹਿਵਾਨ (ਸੂਫ਼ੀ ਦਰਗਾਹ) ਹਮਲੇ ਮਗਰੋਂ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਬਲ ਸੈਨਾ ਮੁਖੀ ਜਨਰਲ ਕਮਰ ਬਾਜਵਾ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਜੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਭਰਮਜ਼ਾਲ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਰਨਾ ਬਣਾਉਣ ਕਿ ਸੂਫ਼ੀ ਦਰਗਾਹ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਪਿੱਛੇ ਮੁਲਕ ਦੀ ਕਿਸੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦਾ ਹੋਂਦ ਨਹੀਂ, ਸਾਰਾ ਦੌਸ਼ ਇਸਲਾਮਿਕ ਸਟੇਟ ਤੇ ਕਬਿਤ ਇੱਕ ਅਫਗਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀ ਜਮਾਤ ਉਲ ਅਹਿਰਾਰ ਦੇ ਸਿਰ ਲਾਉਣ ਦੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋਣੇ ਵੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਸਹਿਵਾਨ (ਸੂਫ਼ੀ ਦਰਗਾਹ) ਹਮਲੇ ਮਗਰੋਂ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਬਲ ਸੈਨਾ ਮੁਖੀ ਜਨਰਲ ਕਮਰ ਬਾਜਵਾ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਜੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਭਰਮਜ਼ਾਲ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਰਨਾ ਬਣਾਉਣ ਕਿ ਸੂਫ਼ੀ ਦਰਗਾਹ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਪਿੱਛੇ ਮੁਲਕ ਦੀ ਕਿਸੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦਾ ਹੋਂਦ ਨਹੀਂ, ਸਾਰਾ ਦੌਸ਼ ਇਸਲਾਮਿਕ ਸਟੇਟ ਤੇ ਕਬਿਤ ਇੱਕ ਅਫਗਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀ ਜਮਾਤ ਉਲ ਅਹਿਰਾਰ ਦੇ ਸਿਰ ਲਾਉਣ ਦੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋਣੇ ਵੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਸਹਿਵਾਨ (ਸੂਫ਼ੀ ਦਰਗਾਹ) ਹਮਲੇ ਮਗਰੋਂ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਬਲ ਸੈਨਾ ਮੁਖੀ ਜਨਰਲ ਕਮਰ ਬਾਜਵਾ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਜੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਭਰਮਜ਼ਾਲ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਰਨਾ ਬਣਾਉਣ ਕਿ ਸੂਫ਼ੀ ਦਰਗਾਹ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਪਿੱਛੇ ਮੁਲਕ ਦੀ ਕਿਸੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦਾ ਹੋਂਦ ਨਹੀਂ, ਸਾਰਾ ਦੌਸ਼ ਇਸਲਾਮਿਕ ਸਟੇਟ ਤੇ ਕਬਿਤ ਇੱਕ ਅਫਗਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀ ਜਮਾਤ ਉਲ ਅਹਿਰਾਰ ਦੇ ਸਿਰ ਲਾਉਣ ਦੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋਣੇ ਵੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਇਹਨਾਂ ਆਦਤਾਂ ਨੂੰ ਅਖਲਾਓ, ਤਣਾਅ ਰਹਿਤ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰੋ

ਤਣਾਅ ਸਰੀਰ ਦੀ ਉਹ ਸਥਿਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਅਚਾਨਕ ਕੋਈ ਬਦਲਾਅ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਰਾਮ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਪਾਉਂਦਾ ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਦਿਮਾਗ ਬੱਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਦਿਮਾਗ ਸਾਂਹੂੰ ਸਟੈਂਸ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਟੈਂਸ ਜਾਂ ਤਣਾਅ ਦੇ ਪਿਛੇ ਸਾਡਾ ਖਰਾਬ ਲਾਈਫ਼

ਸਟਾਈਲ ਅਤੇ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਪਰ ਕੁਝ ਚੰਗੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਤਣਾਅ ਨੂੰ ਦੁਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ-

ਸਵੇਰੇ ਜਲਦੀ ਉਠੋ
ਕਸਰਤ ਕਰੋ ਅਤੇ ਤਣਾਅ ਭਜਾਓ

ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰੋ

ਨਸੇ ਤੋਂ ਦੁਰ ਰਹੋ

ਕੇਲਾ ਖਾਓ ਇਸ ਨਾਲ ਸਟੈਂਸ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਆਪਣੀ ਪਸੰਦੀਦਾ ਹਾਬੀ ਨੂੰ ਵਕਤ ਦਿਓ

ਤਣਾਅ ਵਿਚ ਹੋ ਤਾਂ ਠੰਡੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਨਹਾਓ

ਨੀਂਦ ਦੀ ਕਮੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵੀ ਸਟੈਂਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਪੂਰੀ ਨੀਂਦ ਲਓ

ਹੱਸ-ਹਸਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੋ।

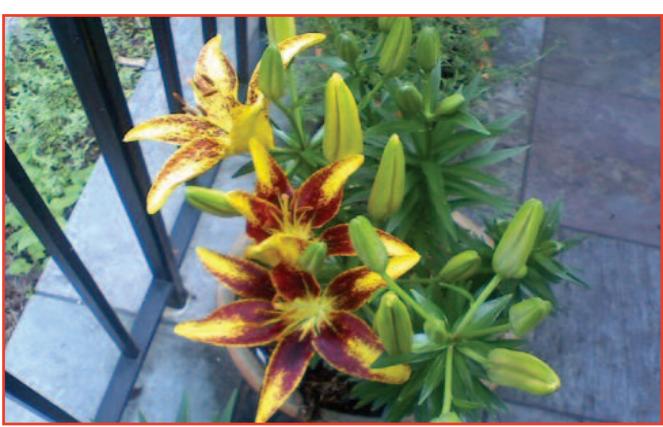
ਦੋਸਤਾਂ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਤੇ ਘੁੰਮਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਓ

ਸੰਗੀਤ ਵੀ ਤਣਾਅ ਨੂੰ ਦੁਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਸਟੈਂਸ ਵਿਚ ਹੋਵੋ ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਪਸੰਦੀਦਾ ਸੰਗੀਤ ਸੁਣੋ। ਚੰਗੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜੋ।

ਦੂਸ਼ਿਤ ਵਾਤਾਵਰਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਲਗਾਓ ਇਹ ਪੌਦੇ

ਅੱਜ ਕਲ ਧੰਨੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵਾਤਾਵਰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੂਸ਼ਿਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਤਿੰਨਾਂ ਸਾਡਾ ਵੀ ਮੁਸਕਿਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੰਦੀ ਹਵਾ 'ਚ ਸਾਹ ਲੈ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਿਹਤ ਦੋ ਲਈ ਚੰਗਾ ਖਾਣਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਾਫ਼ ਹਵਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦਰੱਖਤ

ਜਾਂ ਪੌਦੇ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਵਾਤਾਵਰਨ ਸਾਫ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹੋ ਸਕੇ ਸਾਨੂੰ ਪੌਦੇ ਲਗਾਉਣੇ ਚਾਹੀਏ ਹਨ। ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਕਮੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸ਼ਹਿਰਾਂ 'ਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੌਦੇ - ਦਰੱਖਤ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ 'ਚ ਹੀ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਪੌਦੇ ਲਗਾਉਣੇ ਚਾਹੀਏ ਹਨ ਜੋ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

1. ਆਈਵੀ ਪੌਦਾ

ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਪੌਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਘਰ ਦੀ ਹਵਾ ਕੁਝ ਹੀ ਘੰਟਿਆਂ 'ਚ ਸਾਫ਼ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਆਈਵੀ ਪੌਦੇ ਨੂੰ ਘਰ ਦੇ ਬਾਬੂਮ ਦੇ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਕਤ ਬੈਠੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਹੋ ਜਾਣ ਸਾਵਧਾਨ

ਜੇ ਆਂਦਰਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਬੈਠ ਕੇ ਬਿਤਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਉਮਰ ਵਧਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਖੋਜਕਾਰਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ 10 ਘੰਟੇ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੈਠਣ ਨਾਲ ਆਂਦਰਾਂ ਦੀ 'ਜੈਵਿਕ ਉਮਰ' (ਬਾਇਓਲੋਜੀਕਲ) 8 ਸਾਲ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਜੋ ਅਸਲ 'ਚ ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਖੋਜੀਆਂ ਨੇ 1481 ਆਂਦਰਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਕੇ ਖਰਾਬ ਜੀਵਨ ਸੈਲੀ ਅਤੇ ਸਰੀਰ 'ਚ ਕੋਸ਼ਿਕਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਮਰ ਵਧਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਚ ਸੈਰ ਕਰਨਾ, ਬੈਗਬਾਨੀ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਸਾਈਕਲਿੰਗ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਆਂਦਰਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਸਰਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਲੋਕ ਬਿਨਾਂ ਹਿੱਲੇ ਕਈ ਘੰਟੇ ਬੈਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਤਰੇ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬਿਟੋਨ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕ ਜਾਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਔਸਤ 9 ਘੰਟੇ ਬੈਠ ਕੇ ਬਿਤਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜੋ ਬੈਠੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣਾ ਦਿਨ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਬਿਨਾਂ ਹਿੱਲੇ-ਜੂਲੇ ਬਿਤਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਤਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਪਾਇਲਾਟ, ਟੈਕਸੀ ਡਰਾਈਵਰ ਅਤੇ ਆਫਿਸ ਕਰਮਚਾਰੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਦੇ ਦਿਨ ਦਾ 75 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹਿੱਸਾ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਕੀਨ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠ ਕੇ ਬਿਤਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਕਈ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦੂਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਐਲੋਵੇਰਾ

ਅੱਜ ਕੱਲ ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੀ ਚਮਤੀ 'ਤੇ ਸਿਹਤ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਮੈਡੀਕਲ ਟ੍ਰੀਮੈਂਟ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਪੈ-ਸਿਆਂ ਦਾ ਖਰਚਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਵਿਆਸ ਸਿੰਦੀਗੀ 'ਚ ਬੋਤਾ ਸਮਾਂ ਕੱਢ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਰੋਸਾਨੀਆਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਘਰ 'ਚ ਹੀ ਕੁਝ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰ ਕੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਚਮਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਪਰੋਸਾਨੀਆਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਐਲੋਵੇਰਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਦਵਾਈ ਹੈ ਜੋ ਆਸਾਨੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਗੁਣਾ ਬਾਰੇ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੋ। ਐਲੋਵੇਰਾ ਸਾਡੀ ਚਮਤੀ ਨੂੰ ਸਿਹਤਮੰਦ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਾਲ ਚਮਤੀ 'ਚ ਚਮਕ ਵੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ 1 ਚਮਤੀ ਐਲੋਵੇਰਾ ਲੈਣ ਨਾਲ ਸਿਹਤ 1. ਹਾਈਡਰੋਕਲੋਰਿਕ ਸੰਬੰਧੀ ਪਰੋਸਾਨੀਆਂ

ਇਕ ਚਮਚ ਐਲੋਵੇਰਾ ਜਸ 'ਚ ਘਿਓ ਪਾ ਕੇ ਪੀਓ, ਤੁਸੀਂ ਚਾਹੋ ਤਾਂ ਇਸ 'ਚ ਇਕ ਚੁੱਟਕੀ ਸੌਂਧਾ ਨਮਕ ਵੀ ਮਿਲਾ ਸਕਦੇ ਹੋ।

2. ਚਮਤੀ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ

ਰੋਜ਼ ਸਵੇਰੇ 1 ਚਮਚ ਐਲੋਵੇਰਾ ਜਸ ਲੈਣ ਨਾਲ ਚਮਤੀ ਨਰਮ 'ਤੇ ਚਮਕਦਾ ਹੈ।

3. ਖਾਂਸੀ 'ਤੇ ਗੱਲੇ ਦੀ ਖਾਰਿਸ਼ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ

ਐਲੋਵੇਰਾ ਨੂੰ ਗਰਮ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦਾ ਗੱਦਾ ਕੱਢ ਲਵੇ। ਇਸ 'ਚ ਕਾਲੀ ਮਿਰਚ 'ਤੇ ਕਾਲਾ ਨਮਕ ਮਿਲਾ ਕੇ ਚੂਸੋ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਗਲੇ ਦੀ ਖਾਰਿਸ਼ 'ਤੇ ਖਾਂਸੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਢਾਇਦਾ ਮਿਲੇਗਾ।

4. ਕਮਰ ਦਰਦ ਦੂਰ

ਆਟੇ 'ਚ ਐਲੋਵੇਰਾ ਦਾ ਗੱਦਾ ਮਿਕਸ ਕਰਕੇ ਰੋਟੀ ਬਣਾ ਲਵੇ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਇਸਨੂੰ ਖਾਣ ਦੇ ਨਾਲ ਕਮਰ ਦੀ ਸਿਕਾਇਤ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

5. ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਬਿਸਤਰ ਗਿੱਲਾ ਕਰਨਾ

ਐਲੋਵੇਰਾ ਜੈਲ 'ਚ ਭੰਨੇ ਹੋਏ ਤਿੱਲ 'ਤੇ ਗੁੜ ਮਿਲਾਕੇ ਲੱਭੂ ਬਣਾ ਲਵੇ 'ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਖਵਾ ਦਿਓ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਸਤਰ ਗਿੱਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਛੂਟ ਜਾਵੇਗੀ।

ਨਮਕ ਇੱਕ ਕੁਦਰਤੀ ਐਸ਼੍ਵਰੀ ਵੀ

ਨਮਕ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਤਾਂ ਰਸੋਈ 'ਚ ਖਾਣਾ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਖਾਣ ਦਾ ਸੁਆਦ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੁਆਦ ਦੇ ਨਾਲ ਜੇਕਰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਨਮਕ ਇੱਕ ਕੁਦਰਤੀ ਰੂਪ ਨਾਲ ਔਸ਼ੀਵੀ ਵੀ ਹੈ, ਜੋ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਸੰਬੰਧੀ ਕਈ ਫਾਇਦੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਨਮਕ 'ਚ ਅਜਿਹੇ ਕਈ ਤੱਤ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸਰੀਰ ਦੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਸਾਬਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

###

Raj Budwal
(Investment and Financial Advisor)
408-972-8000, 408-835-0202 (Cell)
Budwal@sagepointadvisor.com

Budwal and Associates
315 Piercy Road,
San Jose, CA 95138

Can more than one 529 account be opened for the same child?

Answer:

Yes. You (or anyone else) can open multiple 529 accounts for the same beneficiary, as long as you do so under different 529 plans (college savings plan or prepaid tuition plan). For instance, you could open college savings plan accounts with State A and State B for the same beneficiary, or you could open a college savings plan account and a prepaid tuition plan account with State A for the same beneficiary. But you can't open two college savings plan accounts in State A for the same beneficiary.

Also, keep in mind that if you do open multiple 529 accounts for the same beneficiary, each plan has a limit, and contributions can't be made after the limit is reached. Some states consider the accounts in other states to determine if the limit has been reached. For these states, the total balance of all plans (in all states) cannot exceed the current year's maximum contribution amount.

Note: Investors should consider the investment objectives, risks, charges, and expenses associated with 529 plans before investing. More information about 529 plans is available in each issuer's official statement, which should be read carefully before investing. Also, before investing, consider whether your state offers a 529 plan that provides residents with favorable state tax benefits.

What is the college inflation rate?

Answer:

The college inflation rate refers to the annual increase in college tuition and fees, similar to the way the general inflation rate refers to the annual increase in the cost of living. The college inflation rate is typically in the range of 3% to 6% for both private and public colleges.

For parents trying to keep up with their child's college fund, it's important to choose investments for college savings that keep pace with college inflation. You can use the college inflation rate for a given year or the average rate of inflation over the past decade to help project college costs in the future. Be aware, however, that the more years your child has to go until college, the greater likelihood that your cost estimate will need to be revised at a later date.

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸ਼ਾਹੀ ਵਿਆਹਾਂ 'ਤੇ ਬੰਦਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤਾਂ ਵਿਆਹਾਂ ਉਪਰ ਬੇਲੋੜੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਸ਼ਾਹਨਾ ਵਿਆਹਾਂ ਉਤੇ ਬੰਦਸ਼ਾਂ ਲਾਉਣ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਸੌਚਾਲੀ ਹੀ ਆ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਜੰਮ੍ਹ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਕਰਦਿਆਂ ਗੈਸਟ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਆਹਾਂ ਸਮੇਂ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ, ਪਰੋਸੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪਕਵਾਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ, ਲਾਉਡ ਸਪੀਕਰਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਤੇ ਆਤਸ਼ਬਾਜ਼ੀ ਆਦਿ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਪਰ ਬੰਦਸ਼ਾਂ ਆਇਦ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੇਹਫ਼ਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੀ ਸੀਮਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਿੱਥੇ ਵਿਆਹਾਂ-ਸਾਦੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਸਾਧਾਰਨ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਉਪਰ ਪੈਂਦੇ ਬੇਲੋੜੇ ਬੋੜ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਖੁਰਾਕੀ ਵਸਤਾਂ ਜਾਇਆ ਹੋਣ ਦੇ ਰੁਝਾਨ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਤੇ ਸੋਰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਉਤੇ ਵੀ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਦਾ ਵਿਆਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਲਣ ਸੁਰੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਮੀ ਆਵੇਗੀ।

ਸ਼ਾਹੀ-ਵਿਆਹ ਸੱਚੁੱਚ ਹੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਕ-ਸੰਬੰਧੀਆਂ ਅਤੇ ਮਿੱਤਰਾਂ ਤੇ ਸਨੋਰੀਆਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਹੱਕ ਹੈ। ਪਰ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਮਨਾਉਣ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਪੈਸਾ ਢੁਕਣਾ ਵੱਡਾ ਗੁਨਾਹ ਹੈ। ਵਾਈ ਦਾ ਕਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੱਕ ਦੱਖਣੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਚੰਦ ਅਤਿੰਤ ਧਨਾਦ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਲੋਕ ਵਿਆਹਾਂ ਸਮੇਂ ਸਾਦਗੀ ਦਾ ਮੁੜਾਹਾਰਾ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਪੈਸਾ ਢੁਕਣ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇਣ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਠਾਰੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਵੀ ਮੈਰਿਜ ਪੈਲੇਸ ਟਾਵੇਂ ਟਾਵੇਂ ਹਨ, ਬਹੁਤ ਮੈਰਿਜ ਹਾਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਸੌ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਹਿਮਾਨ ਨਹੀਂ ਸਮਾ ਸਕਦੇ।

ਰਿਸੈਪਸ਼ਨ ਵਰਗੇ ਸਮਾਗਮ ਵੀ ਰਾਤ ਦਸ ਵਜੇ ਤਕ ਮੱਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਹੁਣ ਉਤਰੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਦੇਖਾ-ਦੇਖੀ ਉਥੇ ਵੀ ਸ਼ਾਹਨਾ ਵਿਆਹ ਸਮਾਗਮ ਹੋਣੇ ਸੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ

ਅਜਿਹੇ ਵਿਆਹ ਸਮਾਗਮ ਹੁੰਦੇ ਟਾਵੇਂ ਟਾਵੇਂ ਹਨ। ਦੇਸ ਵਿੱਚ 1.70 ਲੱਖ ਕਰੋੜ ਦੇ ਸਾਲਾਨਾ ਕਰੋਬਾਰ ਵਾਲੀ ਵਿਆਹ ਸਨਾਤ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁੰਬਈ, ਗੁਜਰਾਤ, ਰਾਜਸਥਾਨ, ਦਿੱਲੀ, ਪੱਛਮੀ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੇ ਪੰਜਾਬ-ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦ੍ਰੀ ਹੈ। ਉਜ, ਹੁਣ ਇਸ ਦਾ ਪਾਸਾਰ ਹੋਰਨਾਂ ਗੁਆਂਢੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੰਮ੍ਹ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਥੋਂ ਦੇ ਜਨ ਸਾਧਾਰਨ ਦੇ ਅਰਸ਼ਚਾਰੇ ਉਪਰ ਠਾਠ-ਬਾਠ ਵਾਲੇ ਵਿਆਹਾਂ ਕਾਰਨ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਕੁਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭਾਂਪਦਿਆਂ ਢੁਕਵੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਲਾਘਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਵਿਆਹ ਉਪਰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੰਜ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮਾਇਕ ਸੀਮਾ ਵੀ ਤੈਂਕ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਤਾਮੀਲ ਬਹੁਤ ਔਖੀ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਭੈਅ ਸੀਮਾਵਾਂ ਉਲੰਘਣ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਤਾਂ ਸਤਾਉਦਾ ਹੀ ਹੈ।

ਵਿਆਹਾਂ ਉਪਰ ਖਰਚ ਘਟਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਇਕ ਕਾਂਗਰਸੀ ਮੈਂਬਰ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਬਿੱਲ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ-ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਹ ਬਿੱਲ ਜਦੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਛੇਤੀ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

ਦਰਾਸਲ, ਅਜਿਹੇ ਬਿੱਲ ਹਰ ਸੁਬਾਈ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਹੋਣੇ ਵਾਲੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਗੈਸਟ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ ਵਰਗੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਵਜੂਦ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਆਹਾਂ 'ਤੇ ਚਾਦਰ ਨਾਲ ਵੱਧ ਪੈਰ ਪਸਾਰਨ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਇਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਸਿਖਰਾਂ 'ਤੇ ਹੈ। ਮੈਰਿਜ ਪੈਲੇਸ ਕਲਚਰ ਨੇ ਇਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨੀ ਤੇ ਗੈਰ-ਕਿਸਾਨੀ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਤਾਦਾਦ ਵਿੱਚ ਅਸਾਧਾਰਨ ਵਾਧੇ 'ਚ ਭਰਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਵਿਆਹਾਂ ਜਾਂ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਕਿਆਂ ਉਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਬੰਦਸ਼ਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਚੰਗੀਆਂ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੀਆਂ, ਪਰ ਸਮਾਜਿਕ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸਾਦਗੀ ਤੇ ਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਗਸਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਮੰਜਾਬ 'ਚ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਕਸਬਾ ਲੋਗੋਵਾਲ ਵਿੱਚ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਦਿਨ-ਦਿਹਾਤੇ ਸਰੋਬਰਾਂ ਕੁਝ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਫਾਇਨਾਂਸਰ ਦੀ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਇਆ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਅਮਨ-ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਹਾਲਤ ਉਪਰ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ, ਬਾਹੁਬਲੀਆਂ ਅਤੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਹਥਿਆਰਾਂ ਪੱਧੇ ਬਿਹਾਰ, ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਜਿਹੇ ਸੂਬਿਆਂ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਹਿੱਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਦੇ ਭਾਰੂ ਪੈ ਰਹੇ ਵਰਤਾਰੇ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪਛਾਤ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਢਾਈ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਾਭਾ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਭਜਾ ਕੇ ਲੈ ਜਾਣ ਦੀ ਵੱਡੀ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੁਲੀਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਛੁਡਵਾਉਣ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦੇਣ ਸਮੇਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਕਰਨ ਜਿਹੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਰਜਾਬੀਂ ਦੀ ਰੱਖਨ ਦੇ ਰੁਕਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਮਨ-ਕਾਨੂੰਨ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਮੁੱਚੀ ਰਾਜ ਮਸੀਨਰੀ ਦਾ ਭੇਂਗ ਭਰ ਵੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੁਡਵਾਉਣ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦੇਣ ਸਮੇਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਕਰਨ ਜਿਹੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਫੇਸਬੁੱਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਨੈਟਵਰਕਾਂ 'ਤੇ ਅਪਲੋਡ ਕਰਕੇ ਪੁਲੀਸ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਬਿੱਲੀ ਵੀ ਉਡਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਿਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੁਖੇ ਦੇ ਅਮਨਪਦ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਖੇਡ ਪੈਦਾ ਹੋਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਇਸ ਚਿੱਜਾਨਕ ਮਾਹੌਲ ਲਈ ਪਿਛੇ 10 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸੌਂਤਾਂ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਚੱਲੀ ਆ ਰਹੀ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਭੱਜ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ।

ALIEN TRANSPORT LLC YUBA CITY ਨੂੰ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ

ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰ ਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ long haul ਲਈ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜੋ Midwest, Detroit, Michigan ਤੱਕ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋਣ। ਚੰਗੀ ਕਮਾਈ ਅਤੇ 38 ਸੈਂਟ ਪ੍ਰਤੀ ਮਾਈਲ ਲੈਣ ਦੇ ਲਈ ਅਵਤਾਰ ਸਿੱਖ ਸਹੋਤਾ (ਤਾਰੀ ਸਹੋਤਾ) ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: **800-596-6407**

ਸਭਨਾਂ ਲਈ ਮੁੱਢਲੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਕੱਚ-ਸੱਚ

ਬਾਰਤ ਦੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਅਰਣ ਸੇਤਲੀ ਵੱਲੋਂ 31 ਜਨਵਰੀ 2017 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਆਰਥਿਕ ਸਰਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਭਾਵ ਸਰਬ-ਵਿਆਪਕ ਮੁੱਢਲੀ ਆਮਦਨ (ਯੂ.ਬੀ.ਆਈ.) ਨੂੰ ਨੇਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਕੁਝ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ 1970 ਤੋਂ 1980 ਦੌਰਾਨ ਮੁੱਢਲੀ ਆਮਦਨ, ਬਿਨਾਂ-ਸ਼ਰਤ ਮੁੱਢਲੀ ਆਮਦਨ, ਨਾਗਰਿਕ ਮੁੱਢਲੀ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਮੁੱਢਲੀ ਆਮਦਨ ਗਾਰੰਟੀ ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਸੰਕਲਪਾਂ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਲ ਮਕਸਦ ਹਰ ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮੁੱਢਲੀ ਆਮਦਨ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲ ਮੁੱਹੈਈਆ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਜੀਅ ਅਤੇ ਮਾਣ ਸਕਣ। ਇਸ ਸੰਕਲਪ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਮੁਤਾਬਕ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਇਨਸਾਨ ਦੂਜੇ ਉਪਰ ਨਿਰਭਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀ। ਆਰਥਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਹੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਮੂਲ ਮੰਤਰ ਹੈ। ਇਸ ਸੋਚ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਵਿਚਾਰਵਾਨ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਜੋਕੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਕਰਕੇ ਉਦਯੋਗਪਤੀਆਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਕਾਫ਼ੀ ਵਧ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਦਾਨ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ?

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਢਲੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ? ਜੇ ਮੰਨ ਲਈ ਏਕ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮੁੱਢਲੀ ਆਮਦਨ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਜ਼ਰਤ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਖੇਤੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੀ ਉਜ਼ਰਤ 9100 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਉਦਯੋਗਪਤੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜਤਨ ਹੁਣ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਜ਼ਰਤ 4800 ਰੁਪਏ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੈ। ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕਿ ਵੀ ਮੁੱਢਲੀ ਆਮਦਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕੀ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਸੰਭਵ ਹੈ? ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਈ ਅਰਥ-ਸਾਸਤਰੀ ਤਾਂ 33 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਕਮਾਈ ਵਾਲੇ ਬੈਂਦੇ ਨੂੰ ਲੋੜਵੰਦ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਭਾਵ ਕਰੀਬ 1000 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਦੀ ਆਮਦਨ। ਕੀ ਅਜੋਕੇ ਨਿਜਵਾਦੀ, ਮਹਿਂਗਾਈ ਵਾਲੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਇੱਨੀ ਆਮਦਨ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਚੱਲ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਦੁਜਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਭਲਾਈ ਸਕੀਮਾਂ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਵਿੱਤੀ ਬੋਝ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕੁਝ ਭਾਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਪਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਛੁਪੀ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ? ਪਹਿਲਾਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਭਲਾਈ ਸਕੀਮਾਂ ਕਈ ਪੱਥਰਾਂ ਤੋਂ ਆਮ ਜਨਤਾ ਲਈ ਸਹਾਇਕ ਸਿੱਧ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਦੋਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਲੇ ਭਲਾਈ ਸਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਤ

ਯੂਗੀ ਦੇ ਹਥਆਰਾਂ 'ਚ ਚਲਦੀਆਂ ਰੀਜਾਬ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ - ਰਾਜ ਭਰ 'ਚ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਤੇ ਗੈਂਗਵਾਰਾਂ ਲਈ ਮੁੜਾਰਮ ਜਾਂ ਗੈਂਗਸਟਰ ਭਾਵੇਂ ਯੂ.ਪੀ. ਬਿਹਾਰ ਤੋਂ ਲਿਆਂਦਾ ਹੋਇਆ ਨਾਜ਼ਾਇਜ਼ ਅਸਲਾ ਹੀ ਵਰਤਦੇ ਹੋਣ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਇਥੇ ਜਾਇਜ਼ ਗੋਲੀ ਸਿੱਕਾ ਆਮ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਦੇ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਹੀ ਅਕਸਰ ਗੈਂਗਵਾਰਾਂ 'ਚ ਸੈਂਕੜੇ ਗੋਲੀਆਂ ਵੀ ਆਮ ਚੱਲਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਗੋਲੀਆਂ ਮਿਲਣ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਣ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਤੇ ਹੋਰ ਏਜੰਸੀਆਂ ਹੈਰਾਨ ਹਨ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਭਵਿੱਖ 'ਚ ਬਕਾਇਦਾ ਹੁਣ ਲਾਇਸੈਂਸ ਧਾਰਕ ਵੱਲ ਖੀਏ ਗੋਲੀ ਸਿੱਕੇ ਤੇ ਅਸਲਾ ਡੀਲਰਾਂ ਦੇ ਸਟਾਕ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗੀ। ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਸਪੈਸਲ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਵੱਲ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਬਦਨਾਮ ਗੱਗੀ ਗੈਂਗ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਰਗਨੇ ਸਿੱਖ ਉਰਫ਼ ਗੱਗੀ ਸਮੇਤ 3 ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਡਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਉਪਰੰਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਬਿਆਸ ਨੇਤੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਉਪਰੰਤ ਗਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਉਕਤ 3 ਮੈਂਬਰਾਂ ਪਾਸੋਂ ਇਕ ਪਿਸਤੋਲ ਤੇ 2 ਬੰਦੂਕਾਂ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪੁਲਿਸ ਰਿਮਾਂਡ 'ਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਲਈ ਗੋਲੀ ਸਿੱਕਾ ਕਿਧੋਰੇ ਬਾਹਰੋਂ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਇਕ ਗੰਨ ਹਾਊਸ ਤੋਂ ਹੀ ਲਾਇਸੈਂਸ 'ਤੇ ਲੈਂਦੇ ਸਨ। ਖੁਲਸੇ ਉਪਰੰਤ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲ ਮੋਗਾ ਦੇ ਇਕ ਗੰਨ ਹਾਊਸ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਸਬੰਧੀ ਪੁਲਿਸ ਉਸ ਪਾਸੋਂ ਵੀ ਪੁੱਛਿਗੇ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

R.PAL SINGH TAX PROFESSIONAL
ENROLLED AGENT
BOOKKEEPING ACCOUNTS PAYROLLS

TAX-INDIVIDUAL FAMILY, BUSINESS,
TRUCKING, BOOKKEEPING ACCOUNTS, PAY-
ROLLS & INCORPORATION, INSURANCE LIFE
Only-Agent. NOTARY, REAL ESTATE (SVA), EX-
PECTING REFUND : GET MONEY BACK FAST!

CALL: R. PAL. SINGH EA- 510-750-3464
EA 00097224, CRTP A44237 Realtor#148514,

Insurance Life- Only Agent #0G76896

39159 Paseo Padre Pkwy # 103, Fremont, CA 94538

Email:singhpal@sbeglobal.net Singhtax.com

E.A.

Open 7 Days

Weekends/Evenings

(Year Round Service)

Resonable Rates

Call for Appointment

ਕਰਕੇ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਿਡ-ਡੇ ਮੀਲ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਸਕੂਲ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਟੀਚਿੰਗ ਸਟਾਫ਼ ਦਾ ਕੰਮ ਵਧਾਇਆ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਸਕੀਮ ਸਦਕਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗਰੀਬ ਬੱਚੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਸਕੂਲ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਹਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸਕੀਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਔਰਤਾਂ, ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਉਮਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਛਾਇਦਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਕੀਮ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਲੋਕ ਹੋਰ ਅੱਖੇ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਭਲਾਈ ਸਕੀਮਾਂ ਦਾ

ਆਪਣੀ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਬਹਾਬਰ, ਅੱਠ ਮਿਲੀਅਨ ਸਿੱਕੇ ਬਰਨ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਚੁਕੜੇ 'ਤੇ ਢੇਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਅੱਤੇ ਸਵਾਲ ਲੱਖ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਵਾਲੀ ਕਾਪੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ, ਸਿੱਟੇ ਵੱਲ ਉਸੇ ਰਾਇ-ਸਮਾਰੀ ਵਾਸਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਅਮੀਰ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਜਰਮਨੀ ਦੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ 2013 ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਮੁੱਢਲੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਵਾਸਤਵਿਕ ਮੱਦਾ ਦੱਸਿਆ।

ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿ ਇਹ ਸਕੀਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਪ੍ਰਤੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਘਟਾਏਗੀ ਜਿਸ ਦੇ ਹੋਰ ਮਾਤ੍ਰ ਆਰਥਿਕ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲਣਗੇ। ਇਸ ਲਈ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ, ਸਮਾਜਿਕ ਬੀਮਾ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਮੁਤ-ਸੈਪਿਅਤ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਵੱਖ ਵੱਖ ਲੋਕਾਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਬਿਮਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋਡਾਂ ਤਿੰਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਕਹਿਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਮੁਸਾਕਿਲ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਟੈਕਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਵੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ। ਜਾਵੇਗੇ ਕਿ ਇਹ ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਰਮਨ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲ ਇਸ ਸਕੀਮ ਲੋਤੀਦੀ ਮਾਤ੍ਰਾ ਵਿੱਚ ਧਾਰਨ ਦੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ।

ਇਤਿਹਾਸਕ, ਮਿਥਿਆਸਕ, ਧਾਰਮਿਕ ਗੁੰਬਦ ਅਤੇ ਸਾਈਂਸ ਪੱਥੀ ਲਿਖਦਾਂ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਤ ਦੀ ਕਮਾਈ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜੀਵਨ ਅਧੂਰਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਬੇਅਰਬ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਕਬਨ 'ਖਾਲਿ ਖਾਇ ਕਿਛੁ ਹਥ ਦੇਣਿ' ਅਟਲ ਸਚਾਈ ਹੈ। ਬਹੁਰ ਕੰਮ ਤੋਂ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਆਮਦਨ ਪ੍ਰਤੀ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸਭ ਕਮਾਈ ਹੈ। ਬਾਈਬਲ ਵਿੱਚ ਆਉਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋੜਵੰਦ ਨੂੰ ਮੱਛੀ ਦਾਨ ਨਾ ਕਰੋ ਬਲਕਿ ਮੱਛੀ ਫਲਣਾ। ਜਿਸ ਦੇ ਸਭ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਵੀ ਅਤੇ ਬਲਕਿ ਮੱਛੀ ਦਾਨ ਨਾ ਕਰੋ ਬਲਕਿ ਮੱਛੀ ਫਲਣਾ। ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਰਮਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਗੁਣਾਵਤਮਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀ ਕੀਮਤ ਦੀ ਸਾਡੀ ਹੈ। ਜਾਵੇਗੇ ਕਿ ਇਹ ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਾਵੇਗੇ ਕਿ ਇਹ ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਾਵੇਗੇ ਕਿ ਇਹ ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮ

ਵਹਿਮਾਂ-ਭਰਮਾਂ ਅਤੇ ਰਵਾਇਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮੀ ਹੈ ਸਾਡਾ ਮਨ

ਜਦ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਸੁਭਦਾ, ਤਦ ਸਰਬਵਿਆਪਕ ਦੈਵੀ ਸਕਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆ ਲੈਣ ਦੀ ਆਮ ਪਰੰਪਰਾ ਹੈ। ਸਾਧਾਰਨ ਵਿਅਕਤੀ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਫਿਲਾਸਫਰ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨੀ ਵੀ ਇਸ ਪਰੰਪਰਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਫਿਲਾਸਫਰ, ਡਿਕਾਰਟੇ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਸਮਝ ਨਾ ਆਈ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ 'ਚ ਇਕੱਲਾ ਮਨੁੱਖ ਹੀ ਕਿਉਂ ਸੁਭਵਾਨ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਸੋਚ ਲਿਆ ਕਿ ਸਰਬਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਦੀ ਇਹੋ ਇੱਛਾ ਸੀ। ਨਿਊਟਨ ਨੇ ਜਦੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਚ ਗੈਲੈਕਸੀਆਂ, ਤਾਰਿਆਂ, ਗ੍ਰਹਿਆਂ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਬਣੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਹਰਕਤ ਲਈ ਗੁਰਤਾ-ਆਕਰਸਣ (ਗ੍ਰੈਵੀਟੇਸ਼ਨ) ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਇਹ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੀ ਹੈ ਇਸ ਦਾ ਸਰੋਤ? ਉਸ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉਤਰ ਨਾ ਸੁਝਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਵੀ ਦੁਹਰਾ ਦਿੱਤਾ: "ਈਸ਼ਵਰ ਦੀ ਵਿਸ਼ਵ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਇਹ ਭੇਟ ਹੈ।" ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਾਲ ਸਭ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸਨ ਹੋਏ। ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਨਹੀਂ ਸਨ ਮਿਲ ਰਹੇ।

ਫਿਰ ਇਹ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਦੈਵੀ ਸਕਤੀ ਦਾ ਜਿਕਰ ਕੀਤੇ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਵ ਜਾਂ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਹਕੀਕਤ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਇਸ 'ਤੇ ਵੀ ਇਤਿਰਾਜ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ। ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਵਿਗਿਆਨੀ ਲੈਪਲੇ ਦੀ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦੀ ਰਚਨਾ ਬਾਰੇ ਲਿਖੀ ਪੁਸਤਕ ਪੜ੍ਹੀ ਕੇ ਨਿਧੋਲੀਅਨ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਲੇਖਕ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ: "ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦੇ ਰਚਨਹਾਰ ਬਾਰੇ ਇਕ ਵਾਰ ਵੀ ਕੁਝ ਕਰੇ ਬਿਨਾਂ ਤੁਸੀਂ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਬਾਰੇ ਇੱਣੀ ਮੌਟੀ ਪੁਸਤਕ ਲਿਖ ਛੱਡੀ ਹੈ। ਕਿਉਂ?" ਲੇਖਕ ਦਾ ਉਤਰ ਸੀ: "ਮੈਨੂੰ ਲੜ੍ਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਈ।" ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਵੀ ਡਾਰਵਿਨ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਦੈਵੀ ਸਕਤੀ ਦਾ ਆਸਰਾ ਲਿਆ, ਜੀਵ-ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਹੋਦ 'ਚ ਆਉਣ ਪ੍ਰਤੀ ਹਕੀਕਤ ਉਥੇਡੀ।

ਜਦ ਇਕ ਸਨੋਹੀ ਨੇ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ 'ਚ ਸਿਰਜਣਹਾਰ ਦਾ ਜਿਕਰ ਨਾ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਡਾਰਵਿਨ ਦਾ ਉਤਰ ਸੀ: "ਜੇਕਰ ਜੀਵ-ਨਸਲਾਂ ਦੇ ਹੋਦ 'ਚ ਆਉਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਚਮਤਕਾਰ ਹਨ ਤਾਂ ਉਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਕੋਈ ਅਰਥ ਨਹੀਂ, ਜਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।"

ਕੀਤੇ ਹਨ।" ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੇ ਮਨ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਵਿਚਾਰ ਉਸ ਹੋਦ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਲੁਭਾਉਂਦੇ ਜਿਸ ਹੋਦ ਤੱਕ ਰਵਾਇਤੀ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਹਨ।

ਮਨ ਅਪਣਾ ਸੰਸਾਰ ਆਪ ਸਿਰਜਣ ਦਾ ਆਦੀ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਜੋ ਸੰਸਾਰ ਹਕੀਕਤ 'ਚ ਹੈ, ਉਸ ਨਾਲ ਤਿੰਨਿਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਇਕ ਦੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ

ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਛਿੱਲੋ (ਭਾ)

ਸੰਵੈ-ਸਿਰਜੇ ਨਰਕ ਅਤੇ ਸਵਰਗ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਕੀਕਤ ਨਾਲ ਦੂਰ ਦਾ ਵੀ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਸਮਝਦਾ ਵਾਸਤਵਿਕ ਹੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਮਨ-ਲੁਭਾਉਣੇ ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਅਤੇ ਰਵਾਇਤੀ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਦਾ ਚੰਗਾ-ਭਲਾ ਰਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਧਰਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਭਰਮਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ: ਤੱਕਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਦ੍ਰਿਸ਼, ਸੁਣੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਫਿਰ ਛੋਹ ਜਾਂ ਸੁਗੰਧ ਜਾਂ ਬੂਂ। ਮਨ ਨੂੰ ਟੁੰਬੇ ਰਹੀ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਤਰੰਗ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੁਪਨਾ ਨਹੀਂ, ਵਾਸਤਵਿਕ ਵਾਪਰ ਰਹੀ ਘਟਨਾ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਇਸ ਨੂੰ ਦੈਵੀ-ਸਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਵੀ ਸਮਝ ਬੈਠਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਰੂਹਾਨੀ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਮਨਲੁਭਾਉਣੇ ਕਰਮ ਸਿਆਣੀ ਅਵਸਥਾ ਦੌਰਾਨ ਹੋਰ ਵੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਗਦੇ ਹਨ, ਜਦ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਪੁੱਜ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ:

"ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਗਾਲਿਬ ਬਲਾਏ ਸਭ ਤਮਾਮ, ਇਕ ਮਰਗ-ਏ-ਨਾਗਹਾਨੀ ਅੱਗ ਹੈ।"

(ਮਰਗ-ਏ-ਨਾਗਹਾਨੀ: ਸਿਰ ਤੇ ਖੜ੍ਹੀ ਮੌਤ)

ਇਸ ਅਵਸਥਾ 'ਚ ਸੋਝੀ ਵੀ ਸੰਵੇਦਨਹੀਣਤਾ ਵੱਲ ਨੂੰ ਸਿਰਕਣਾ ਆਰੰਭ ਕਰ ਦਿੱਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਝਾਉਲਾ ਦਿਸਣ ਲਗਦਾ ਹੈ, ਸੁਣਨਾ ਘਟਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੋਚਣ ਸਕਤੀ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਜਿਹੀ ਤੀਖਣ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ। ਹੁਣ ਭਾਵਨਾਤਮਿਕ ਪੱਖੋਂ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਹੁਸਤਿਆ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਲੱਗਣ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਨੋਹੀ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅਣਿੱਠਨ ਕਰ ਰੀ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਕੁਦਰਤ ਵੀ ਇਸ ਲਈ ਮਿਹਰਬਾਨ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਉਪਰਾਮ

ਹੋਇਆ ਮਨ ਦੈਵੀ-ਸਕਤੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਣਾਏ ਜਾਣ ਲਈ ਵੀ ਤਾਂ ਪ੍ਰਣਾਏ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਅਧੇਰਾਣੀ ਅਵਸਥਾ 'ਚ ਵਿਚਰ ਰਿਹਾ ਮਨ, ਕਲਪਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਆਪਣੇ-ਆਪ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਸੰਸਾਰ ਸਿਰਜ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਇਹ ਆਪ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਉਜ਼, ਸਾਧਾਰਨ ਵੀ, ਸਾਡਾ ਦਿਮਾਗ, ਪਲ ਪਲ, ਅਨੇਕਾਂ ਸੰਵੇਦਨਹਾਂ ਨਾਲ ਝੰਜ਼ੋਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚੋਂ, ਪਰ, ਕੁਝ ਕੁ ਹੀ ਮਨ ਅੰਦਰ ਅਟਕੀਆਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹੋ, ਫਿਰ ਸੋਝੀ 'ਚ ਸਮਿਲਤ ਹੋ ਕੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤਜਰਬੇ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਚਿਤਰਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਅਤੇ ਆਲੋ-ਦੁਆਲੇ ਜੋ ਵੀ ਵਾਪਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਹੀ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਨਿਹਾਰਨ ਦੇ ਆਦੀ ਹਾਂ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਸੰਸਕਰਾਂ ਦੀ, ਰਵਾਇਤਾਂ ਦੀ, ਸੰਗਤ ਦੀ ਅਤੇ ਸਿੰਖਿਆ ਦੀ ਰਲੀ-ਮਿਲੀ ਉਪਜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨ, ਸੁਖਮ ਕਲਾ ਅਤੇ ਧਰਮ ਵੀ ਸਾਡੀ ਸੋਝੀ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਕਾਰ ਟੁੰਬੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਜੇਕਰ ਮਨ ਦੀ ਪਛਾਣ ਵਾਸਤਵਿਕਤਾ ਨਾਲ ਕਰਵਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੂਜਾ ਕਲਪਨਾ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਉਪਰਾਮ ਹੋ ਜਾਣ ਲਈ ਉਕਸਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੋ ਵਾਪਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਮਨ ਕੇਵਲ ਉਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਖਵਾਂ ਪੜੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਇਹ ਅਣਡਿੱਠ ਕਰੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਹੋ-ਜਿਹੇ ਸੰਸਕਰਾਂ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਿਸੇ ਨੇ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੇਰ ਜੋ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਵੀਕਾਰ ਕਰਨ 'ਚ ਹਰ ਕੋਈ ਚਿਜਕ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਭਾਵੇਂ ਹਕੀਕਤ ਦੇ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਨੇਤੇ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਜਿਸ ਦਿਮਾਗ 'ਚ ਮਨ ਪੁੰਗਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਆਪਣੇ-ਆਪ 'ਚ ਇਕ ਬੋਲੀ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਇਕ-ਇਕ ਕ੍ਰਿਆ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਅਗ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕ੍ਰਿਆ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਹੋ ਖੰਡਾਂ 'ਚ ਵਿਖੇਡ ਹੈ। ਇਹੋ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਕੰਮ ਦੇਖਣਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਦਾ ਸੁਣਨਾ, ਕਿਸੇ ਦਾ ਹੋਰਨਾਂ ਅੰਗਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨਾ, ਕਿਸੇ ਦਾ ਯਾਦਾਂ ਸਮੇਟਣਾ, ਕਿਸੇ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜਨਮ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹੋਰ ਅਗਾਹ ਚਲ ਕੇ, ਢਾਇਡ ਨੇ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਭੁਦ-ਮੁਖਤਾਰ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਬਣੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਇਹ ਸਿੱਧ ਕਰਕੇ ਲਕਾਰਿਆ ਕਿ ਇਹ ਆਪਣੀ ਸੂਝ ਨਾਲੋਂ, ਆਪਣੇ ਅਚੇਤ ਮਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਵਧੇਰੇ ਮੰਨ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਦਿਮਾਗੀ ਵਿਵਸਥ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਖੋਜ ਵੀ ਅਜ ਫਰਾਂਡ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸੋਚ-ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ, ਜਦਕਿ ਦਿਮਾਗ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਖੰਡ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਇਹ ਉਪ-ਵਿਚਾਰ ਆਪਣੇ-ਆਪ 'ਚ ਸੁਤੰਤਰ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਧ-ਚਰਨ ਇਹ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ ਰਾਹ 'ਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਪਹੁਦਾ ਪਣ, ਪਰ, ਆਵੇਗੀ ਕੁਚਲ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਨਸ਼ਈ ਹਾਲਾਤ 'ਚ ਭੰਗ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੂਝ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਖਹਿੰਲ ਲਗਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅੰਕਿਤ ਹੋਈਆਂ ਯਾਦਾਂ ਦੇ ਦਮ ਸਾਧ ਲੈਣ ਕਾਰਨ ਮਨ ਬੰਧਨ ਮੁਕਤ ਹੋਇਆ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਖਰੇ ਸੰਸਾਰ 'ਚ ਵਿਚਰ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਕੁਝ ਇਹ ਹੁਣ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਾਧਾਰਨ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨਾਲੋਂ ਬਿਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਕੁ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਹੀ ਵਹਿਮਾਂ ਅਤੇ ਭਰਮਾਂ ਦੇ ਭਰਮਾਏ ਮਨ ਨਾਲ ਵੀ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਜੀਵਨ ਦੀ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਲਈ ਲੁਭਾਉਣੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹਨ।

ਜਦ ਵਿਗਿਆਨ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਵਾਹ ਨਹੀਂ

ਪੰਜਾਬ ਦਲਾਂ ਵਲੋਂ ਬਾਦਲ ਦਲ ਦਾ ਬਦਲ ਨਾ ਬਣਨ ਕਰਕੇ 'ਆਪ' ਦਾ ਹੋਇਆ ਉਭਾਰ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ - ਪੰਜਾਬ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਲੰਬੇ ਦਹਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਚੜ੍ਹਤ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵੀ ਹੋਰਨਾਂ ਅਕਾਲੀ ਧਤਿਆਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਪਿਆ ਹੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬ) ਨੇ ਭਰਾਤੀ ਪਾਰਟੀ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਕੇਵਲ 23 ਹਲਕਿਆਂ ਉਪਰ ਚੋਣ ਲੜਾਉਇਆਂ ਬਾਕੀ 94 ਹਲਕਿਆਂ ਉਤੇ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ। ਰਾਜ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮ ਹੋਰ ਛੋਟੇ-ਵੱਡੇ ਅਕਾਲੀ ਧਤੇ, ਜਿਨਾ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅ) ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਧਤਿਆਂ, ਜਿਨਾ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪੰਚ ਪ੍ਰਧਾਨੀ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ 1920, ਯੂਨਾਇਟਡ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਘੱਟ ਹੀ ਦਿਖਾਈ। ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਤੱਥ ਇਹ ਰਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅ) ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਅਕਾਲੀ ਧਤਿਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਖੁੱਲ ਕੇ 'ਆਪ' ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ। ਜੇ ਮੌਜੂਦਾ ਦੌਰ ਵਿਚ ਬਾਦਲ ਦਲ ਉਪਰ ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਲੈਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲੱਗ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ 'ਆਪ' ਕਨਵੀਨਰ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ, ਜਿਨਾ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਬੰਧ ਨਿਰੰਕਰਾਨੀ ਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਦਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਕਾਲੀ ਧਤਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਸਮਰਥਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਸ ਪੰਜਕ ਸੋਚ ਦੀ ਤਰਜਮਾਨੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਵੀ

ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅ) ਨੇ ਆਪਣਾ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਵਿਰੋਧ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦਿਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ 65 ਹਲਕਿਆਂ ਉਤੇ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਉਤੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਪਣਾ ਸਿਆਸੀ ਵਜ਼ਨ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੀ ਹਰ ਸੰਭਵ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਖੁਦ ਇਸ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਘੱਟ ਹੀ ਦਿਖਾਈ। ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਤੱਥ ਇਹ ਰਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅ) ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਅਕਾਲੀ ਧਤਿਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਖੁੱਲ ਕੇ 'ਆਪ' ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ। ਜੇ ਮੌਜੂਦਾ ਦੌਰ ਵਿਚ ਬਾਦਲ ਦਲ ਉਪਰ ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਲੈਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲੱਗ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ 'ਆਪ' ਕਨਵੀਨਰ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ, ਜਿਨਾ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਬੰਧ ਨਿਰੰਕਰਾਨੀ ਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਦਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਕਾਲੀ ਧਤਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਸਮਰਥਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਸ ਪੰਜਕ ਸੋਚ ਦੀ ਤਰਜਮਾਨੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਵੀ

ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅ) ਨੇ ਆਪਣਾ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਵਿਰੋਧ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦਿਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ 65 ਹਲਕਿਆਂ ਉਤੇ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਉਤੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਪਣਾ ਸਿਆਸੀ ਵਜ਼ਨ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੀ ਹਰ ਸੰਭਵ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਖੁਦ ਇਸ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਘੱਟ ਹੀ ਦਿਖਾਈ। ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਤੱਥ ਇਹ ਰਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅ) ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਅਕਾਲੀ ਧਤਿਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਖੁੱਲ ਕੇ 'ਆਪ' ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ। ਜੇ ਮੌਜੂਦਾ ਦੌਰ ਵਿਚ ਬਾਦਲ ਦਲ ਉਪਰ ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਲੈਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲੱਗ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ 'ਆਪ' ਕਨਵੀਨਰ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ, ਜਿਨਾ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਬੰਧ ਨਿਰੰਕਰਾਨੀ ਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਦਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਕਾਲੀ ਧਤਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਸਮਰਥਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਸ ਪੰਜਕ ਸੋਚ ਦੀ ਤਰਜਮਾਨੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਵੀ

ਕਿਰਾਏ ਉਤੇ ਦਿੱਤਾ ਮਕਾਨ ਆਪਣੇ ਖੁੱਤਰ ਦੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਮਾਲਕ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ

ਨਵੀ ਦਿੱਲੀ - ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਕੰਪਲੈਕਸ ਨੂੰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਸੇ ਚਾਹੇ, ਖਾਲੀ ਕਰਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਹੁਣ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਵੀਜ਼ਨ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਕੰਪਲੈਕਸ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਕੇਸ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਕੰਪਲੈਕਸ ਮਾਲਕ ਦਾ ਆਪਣਾ ਨਹੀਂ, ਉਸ ਦੇ ਪਰਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਸੀ।ਜਸਟਿਸ ਕੁਰੀਅਨ ਜੋਸਫ ਅਤੇ ਜਸਟਿਸ ਏ ਐਮ ਖਾਨ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਐਰਤ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਐਰਤ ਦੇ ਪੱਖ ਨੂੰ ਹੀ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾਇਆ।

ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੀ ਮਾਲਕ ਇੱਕ ਔਰਤ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੇਰੋਜ਼ਗਾਰ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਰਾਏ ਉਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੰਪਲੈਕਸ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਅਧੀਲ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੰਮ੍ਹ-ਕਸਮੀਰ ਦੀ ਇਸ ਔਰਤ ਮਹਿਸੂਦਾ ਗੁਲਸ਼ਨ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ 2002 ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਮੰਨੇ ਹੋਏ ਔਰਤ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਦੋਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਜੋ ਵੀ ਸੰਗਤ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਕ ਜਾਂ ਦੋ ਦਿਨ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਤਕਰੀਬਨ ਪੂਰਾ ਹਫ਼ਤਾ ਰੁਕ ਕੇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਅੰਦਰੋਂ ਮੁਤਾਬਕ ਗੁਰੂ ਕੀ ਨਗਰੀ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹੀਂ ਦਿੰਨੀ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਦੀ ਆਮਦਾਰ ਇਕ ਲੱਖ ਤੋਂ ਸਵਾ ਲੱਖ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਦਰਾਮਲ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਾਢੀ ਤਾਨਾਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਹਿਰ ਦੇ ਸੁੰਦਰੀਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਨੇਪਰੇ ਚੜ੍ਹਵਾਇਆ। ਇਸ ਤਹਿਤ

ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

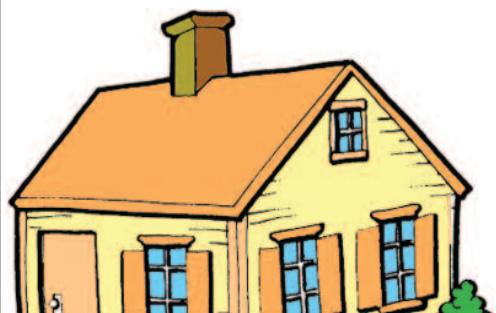
ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਲਗਪਗ ਦੋ ਵਰ੍ਹੇ ਪਹਿਲਾਂ

ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਸਾਇਦ ਅ ਲੋਂ ਗ - ਅ ਲੋਂ ਗ ਡਲੀ ਵਜਾ ਰਹੇ ਇਹ ਪੰਜਕ ਯਤੇ ਕਿਸੇ ਸਾਂਝੇ ਫਰੰਟ ਉਪਰ ਇਕੱਤਰ ਹੋ ਕੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ, ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ 'ਆਪ' ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ, ਪਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਆਸਕਾਰੀਆਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੇਲ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਉਹ ਚੌਥਾ ਫਰੰਟ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੀ ਹੋਦ ਗੁਆ ਬੈਠਿਆ, ਜਿਸ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੁਝ ਹਲਕਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ।

ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਭਾਵੰਦੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਉਪਰੰਤ

ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਦੂਜਾ ਵੱਡਾ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਮੰਨੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਦਿੱਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਕ ਧਤਿਆਂ ਦੀ ਅਣਹੋਦ ਪੰਜਕ ਹਲਕਿਆਂ ਲਈ ਵੱਡਾ ਫਿਕਰ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੰਨਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅ) ਦਾ ਵੀ ਨਿਰਲੇਪ ਰਹਿਣਾ ਸਿੱਖ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਾਦਲ ਦਲ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਬਣਨ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਲੀਆਮੇਟ ਕਰਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਦਿੱਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਖਿਲਾਫ਼ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਰਨਾ ਭਰਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 'ਆਪ' ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਇਆ ਸੇਵਾ ਪੰਜਕ ਦਲ ਹੀ ਸਰਗਰਮ ਹੈ। ਸਰਨਾ ਭਰਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਨਿਰਾਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਕਾਲੀ ਧਤੇ ਸੇਵਾ ਪੰਜਕ ਦਲ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਗੁਬਾਰੀ ਕਰਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਟੋਪੀ ਕਲਚਰ ਨਾਲ ਸਿਆਸਤ ਕਰ ਰਹੀ 'ਆਪ' ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਲੁਕਵੇਂ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੀ ਦਸਤਕ ਸਿੱਖ ਹਲਕਿਆਂ ਲਈ ਕੋਈ ਚੰਗੇਰਾ ਸ਼ਗਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀਆਂ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਜੇ 'ਆਪ' ਸਮਰਥਨ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਪੰਜਕ ਹਲਕਿਆਂ ਲਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ ਉਤੇ ਚਿੱਤਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰੂਹਾਂ ਹੈ।

Low Rate Loans

Credit or income problems are welcome

Real Estate Loans
Commercial Loans
Apartment Loans
Construction Loans
Business Loans
Loans up to \$30 Million

ਜੇ ਤੁਹਾਡਾ ਕ

ਚੌਲ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਗਵਾਇਆ ਆਮ ਆਦਮੀ

ਹਾਲੀਆ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਿਆਸਤਾਨਾਂ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਉੱਤੇ ਜੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਧਰੇ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰਤਾ, ਸਮਾਨਤਾ ਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਗੱਲ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਦਿਸਿਆ। ਨਾ ਕਿਸੇ ਨੇ ਬੀਤੇ ਸਮੇਂ ਵੱਲ ਮੜ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ। ਹਰ ਕੋਈ 'ਨਿਕਟ ਭੰਖ' ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਟਾ, ਚੌਲ, ਪਿਛੇ ਤੇ ਚੁੱਲ੍ਹਾ ਆਦਿ ਵੰਡਦਾ ਦਿਸਿਆ ਜਾਂ 'ਬਾਦਲਾਂ ਨੂੰ ਅੰਦਰ ਕਰ ਦਿਆਂਗੇ' ਵਰਗੇ ਫਤਵੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਣ੍ਹੇ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਲਈ ਵੋਟ ਪਾਉਣਾ ਤੇ ਲਾਟਰੀ ਦੀ ਟਿਕਟ ਲੈਣਾ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਕਰਮ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਆ ਜਾਂਦਾ, ਆਮ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਇਹ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਉਸ ਵੀ ਭਾਰਤ ਮੇਲਾ ਪ੍ਰੋਮੀ ਦੇਸ਼ ਹੈ ਤੇ ਚੋਣ ਮੇਲਾ ਜਦੋਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਭ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲ ਬਦਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੇਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗਵਾਵਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਬਹੁਤੀ ਵਾਰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਵੀ ਗਵਾਚ ਅਤੇ ਬੋਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦੇਸ਼ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਇਤਿਹਾਸ ਵੀ ਬਦਲ ਰਿਹੈ

ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਭੀਤੇ ਵਿੱਚ ਚਲਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਆਦਮੀਆਂ ਦੇ ਪਰਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਸਾਮਾਨ ਚੁਚ੍ਚਾ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਦਸੰਬਰ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਹਫ਼ਤੇ ਤੱਕ ਸੀਆਈਐਸਐਫ਼ ਨੇ ਜੇਥੇ ਕਤਰਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਲਗਭਗ 100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁਹਿਮਾਂ ਫੇਝੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪਕੜੇ ਗਏ ਜੇਥੇ ਕਤਰੇ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ: ਨੋਟ-ਬੰਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟੈਕਸ ਪੋਢਾਈਲ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਾ ਖਾਣ ਵਾਲੇ 98 ਲੱਖ ਖਤਾ-ਧਾਰੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਟੈਕਸ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਲਕ ਬੰਨ੍ਹ ਲਿਆ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਤੱਖ ਕਰ ਬੋਰਡ ਨੇ ਨੋਟ-ਬੰਦੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਬੈਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਤੀ ਗਈ ਹਿਦਾਇਤ ਅਨੁਸਾਰ ਢਾਈ ਲੱਖ ਜਾਂ ਉਸਤੋਂ ਵੱਧ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਪਕੀ ਸੁਚਨਾ ਮਿਲ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਰ (ਟੈਕਸ) ਵਿਭਾਗ ਅਜੇ ਤਕ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਤਕ ਨਹੀਂ ਪੁਜ ਸਕਿਆ ਕਿ ਕਿਤਨੇ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜ ਸਕ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ੧੩ ਲੱਖ ਖਤਾ-ਧਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜੇ ਗਏ ਹਨ। ਬਾਕੀ ਪੰਜ ਲੱਖ ਖਤਾ-ਧਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਪੁਣ-ਛਾਣ ਕਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਠ ਤੋਂ ਦਸ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਲਗ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਅਛੁਕਵਾਂ ਹੈ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੁੱਗਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ

ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਕਰੀਬਨ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਵਸੋਂ ਹਾਲੇ ਵੀ ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੜੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ।

ਮਨਰੋਗ ਰਾਹੀਂ ਲੇਬਰ ਸਬਸਿਡੀ ਦੀ ਮੰਗ ਤਰਕਸੰਗ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਮਨਰੋਗ ਤਹਿਤ ਖੇਤਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦਾ ਪੰਜਾਕਰਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੋਂ ਆਰਥਿਕ ਬੋਝ ਕੁਝ ਘੱਟੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਵਧੇਰੇ ਮੌਕੇ ਵੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। 2017 ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਸਰਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਬੋਸਿਕ ਇਨਕਮ ਭਾਵ ਸਭਨਾਂ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਆਮਦਨ (ਯੂਬੀਆਈ) ਦੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਨੇ ਸਬਸਿਡੀਆਂ ਮੜ ਵਿਤਣ ਸਬੰਧੀ ਉਮੀਦਾਂ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਸਾਇਦ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਧਿਆਨ ਇਸ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਯੂਬੀਆਈ ਸਬਸਿਡੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਅਤੇ ਬਿਹਤਰ ਸੇਧਿਤ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਉਤਪਾਦਨ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਧਾ ਜਾਂ ਲਗਤਾਂ ਘਟਾ ਕੇ ਜਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਢੰਗਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਵਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਘੱਟੋਂ ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ (ਐਮਐਸਪੀ) ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਿਲਸਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਕੌਮੀ ਅਤੇ ਕੋਮਾਂਤਰੀ ਜਿਲਸਾਂ ਮੰਡੀਆਂ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਖਾਦਾਂ, ਰਸਾਇਣਾਂ, ਪਾਣੀ ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਵਰਤੋਂ ਉੱਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਵੀ ਖੇਤੀ ਲਗਤਾਂ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਘਟਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਸਾਨ ਘੱਟ ਲਾਗਤ ਵਾਲੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਵੀ ਅਪਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਸਬਾਈ ਖੇਤੀਬਾਤੀ ਯੋਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਖੇਤੀ ਰਹਿੰਦ-ਬੂਹੁਦ ਦਾ ਬਿਹਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸੁਧਾਰੀ ਹੈ।

ਅਪਣੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਆਕਸੀਜਨ ਦੇਣ ਦੀ ਇੱਕ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ 2004 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ/ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਕ/ਗੈਰਕਿਧਾਨਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਇਨਾ ਪੇਚਦਾ ਹੈ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਚੰਟਾਲਿਆਂ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸੁਣਵਾਈ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਰਬ-ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 'ਯਥਾ ਸਥਿਤੀ' ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਮੁਲਕ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰਨ ਦੇ ਤੁੱਲ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਰ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਰਥਿਕ ਤਰਕ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪਣਾਇਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਹੀਨ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਖੇਤੀ ਲਾਗਤਾਂ ਘਟਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਸੰਖ ਕਰਮ ਚੁੱਕਣਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਵੱਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਘੱਟੋਂ-ਘੱਟ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਕਰਨ ਤਾਂ ਵੀ ਹੋਰ ਵਸਤਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਕਾਰਨ ਖੇਤੀ ਲਾਗਤਾਂ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਬਸਿਡੀਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਖਾਦਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਸਾਇਣਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਸਤਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਭਿਸਟਾਚਾਰ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਬਿਜਲੀ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਮੁਹੱਦਤ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਯੂਨਿਟ ਦੇ ਹਿਸਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਤਕਨੀਕ ਤੋਂ ਲੋਤੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਪਾਸੇ ਖੋਜਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੇਂਦਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਖੋਜ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦਿਆਂ ਖੇਤੀਬਾਤੀ ਲਈ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਖਪਤ ਕਿਵੇਂ ਘਟਾਈ ਜਾਵੇ। ਬਿਜਲੀ ਬਚਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪੰਪਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸੁਰਜੀ ਉਤਸਾ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਪੰਪ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਖੇਤੀਬਾਤੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਆਮਦਨ ਆਧਾਰਿਤ ਪਹੁੰਚ ਖੇਤੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦੀ ਵਜ਼ੂ ਤੇ ਆਧਾਰ ਵਿੱਚ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ 'ਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵਾਰ ਵਾਰ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਹ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਅਨਾਜ ਦੀ ਬਹੁਤਾਤ ਵਾਲੇ ਰਾਜ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਪੈਸ਼ਟਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਖਤਰੇ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਉਤਪਨ੍ਹ ਹੋਣ ਹੈ। ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਰਥਿਕ ਤਰਕ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪਣਾਇਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਗਿਆ। ਬਦਲਵੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਲਈ ਵਿਸੇਸ਼ ਵਿੱਤੀ ਛੋਟਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੇਰਕਾਂ ਦੀ ਤਾਂ ਗੱਲ ਛੱਡੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸੁਖਵਾਂ ਭਾਅ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵੀ ਕੋਈ ਗਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕਮਾਦ, ਮੱਕੀ, ਕਪਹ ਆਦਿ ਵਰਗੀਆਂ ਰਵਾਇਤੀ ਬਦਲਵੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਹੇਠਾਂ ਰਕਬਾ ਵੀ ਘਟਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਕਣਕ/ਲੋੜੇਂ ਹੇਠਾਂ ਰਕਬਾ ਵਧਣ ਦਾ ਰੁਖਾਨ ਵਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦਾਲਾਂ ਅਤੇ ਤੇਲ ਦੇ ਬੀਜਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਅਸਥਾਪਤ ਹੈ, ਸਾਇਦ ਇਹ ਗਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ

Travel for Less Inc.

SPECIALIZED IN DISCOUNT FARES WORLDWIDE

ASIANA AIRLINES

A STAR ALLIANCE MEMBER

ਅਗਰ ਤੁਸੀਂ ਇੰਡਿਆ ਜਾਣ ਲਈ ਸਮਝੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਹੋ ਤਾਂ ਟਿਕਟ
ਖਰੀਦਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਾਨੂੰ ਕਾਲ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰੋ

ASIANA AIRLINES NOW FLIES NEW DELHI
5 TIMES A WEEK STARTING 1ST JULY 2016

BUY TRAVEL TICKETS ON WHOLESALE PRICES

CST NO : 2031914-40

O/B
I/B

SFO - DEL
DEL - SFO

MON/TUE/WED/FRI/SAT
MON/WED/THU/FRI/SUN

Major Gill

major@travelforlessinc.com

www.letsflyhome.com

(510) 791-3300 Ext. 301

(510) 565-7721 Direct

Fax (510) 743-0664

Travel For Less Inc

32116 Alvarado Blvd

Union City Ca 94587

ਨਵੇਂ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਟਰੱਕ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ ਅਸੀਂ ਟਰੱਕਾਂ ਲਈ ਫਾਈਨਾਂਸ ਵੀ ਕਰਵਾ ਕੇ ਦਿੇ ਹਾਂ

Harjinder Singh Bal

Direct (510) 577-5509

Cell (510) 613-3573

hsingh@tecequipment.com

8099 S Coliseum Way
Oakland, CA 94621

www.tecequipment.com

